SAN-ANTONIO 44

ÎN MENIU: UN CURCAN FRIPT

Editura FORUM

San-Antonio

ÎN MENIU: UN CURCAN FRIPT

San-Antonio

ÎN MENIU: UN CURCAN FRIPT

Traducere de
MĂRGĂRITA VAVI PETRESCU

Colecția San-Antonio, Nr. 44
Editura FORUM
București, 1997

San-Antonio

Du poulet au menu

© 1958 by San-Antonio, Fleuve Noire, (Spécial Police, No. 151, mars, 1958, Paris (ptr. ediția originală)
© Editura Forum, 1997 (pentru ediția în limba română)

ISBN 973-584-039-1

Pentru versiunea românească toate drepturile sunt rezervate
Editurii FORUM,
București, str. I. Câmpineanu nr. 20,
tel/fax 312 67 31,
e-mail: pispas @ fx.ro

À Carmen Tessier
puisqu'elle aime ma cuisine.
S.-A.

Il m'arrive sauvent, le matin, de me regarder dans une glace et de ne pas me reconnaître. Alors ça me fait marre quand je trouve des gens qui croient, eux, se reconnaître dans mes livres.
S.-A.

CAPITOLUL I

Cu mâinile încrucișate sub cap, privesc evoluția unui miting de muște pe tavan.

Haioase mai sunt și muștele astea, mai ales când hoinăresc pe alb, parcă ar fi acționate de un resort. Înaintează cu o viteză sacadată ca niște doamne bătrâne care traversează strada, oprindu-se brusc pentru a aspira un fir de praf alimentar sau pentru efectuarea figurii cu factorul și gospodina aplecată să-și spele rufele! Vă dau un sfat, băieți: dacă oamenii vă scârbesc din cale afară, uitați-vă la muște ca să mai schimbați placa!

Vă vor oferi o foarte frumoasă lecție de simplicitate, deși ele merg pe tavan!

Fac o mișcare având ca triplu rezultat: primo, să gonesc o ploșniță care mărșăluiește tihnit pe cuvertură; secundo, să-mi dezmorțesc un început de anchiloză a piciorului stâng și, în fine, terțio, să smulg somierei un vaier sfâșietor.

Patul ăsta de hotel mizerabil își încheie o carieră penibilă. E destul să-i arunci o privire ceva mai apăsată ca să-și înceapă gemetele. A trecut prin clipe grele, bietul, și acum visează la un pod dat uitării. De când își tot dă reprezentația de adio, se simte sfârșit! E plasat într-o cameră mică, pentru cazuri de urgență, și nu mai servește decât în orele de vârf; dar, totuși!

Îl întreb pe Pinaud fără a-mi da osteneala să întorc capul:

— Ce face tipul?

Bătrânul ciclop întârzie cu răspunsul. Sunt pe cale să deschid o listă de subscripții destinată să-i pună la dispoziție un sonoton, când articulează cu vocea lui nazală:

— Nimic.

Mă scoate din sărite individul pe care-l supraveghem.

— Are o aptitudine de a nu face nimic vecină cu geniul, nu găsești?

Pinaud își desprinde ochiul sticlos din vizorul ocheanului orientat spre o ruptură din perdea.

— Ce-ai vrea să facă? obiectează el cu acel calm pertinent, care-i constituie forța…

Explodez.

— La vârsta lui, ce viață-i asta să rămâi ferecat așa…

Sar din patul care lansează un geamăt agonizant și merg să mă uit la rândul meu prin orificiul mic al lunetei.

Mulțumită acestui instrument optic, dispun de o vedere detaliată a încăperii care ne interesează, de pe partea cealaltă a curții… Îl descopăr pe omul nostru în mărime naturală. Stă pe marginea divanului cu o țigară stinsă în colțul gurii. E un tip brunet și uscățiv, colțuros ca o catedrală gotică, cu obraji pe care nu mai are puterea să și-i radă și o cămașă părând să tânjească ori după un înălbitor ori după foarfecele lui Deibler. {1} și {2}

Lângă el, pe jos, o farfurioară plină cu mucuri.

Pinaud își răsucește o țigară. Când și-o pune între buze e gata zdrențuită.

— Te-ai convins? întreabă el…

Las luneta ca să iau sticla de whisky de pe o imitație de șemineu din marmură veritabilă.

O muscă e ocupată să sugă buza butelcii. Muscă de scotch, cum zice unul… O alung, rușinat că-i iau locul.

— Tragi un gât de tărie, Pinuche?

— Nu, mulțumesc… Prefer vinul; comedia asta îmi dă arsuri!

Asociind fapta cu vorba, scoate din noptieră o sticlă de vin alb din care trage, nu se încurcă.

— Ce meserie, oftează el, încep să-mi amorțească membrele.

— Îți faci ucenicia pentru neant, bătrâne. Că tu rămâi cu fundul sudat de scaun, e lesne de înțeles… Dar aiuritul ăla de acolo mă intrigă… La vârsta lui nu-i normal!

Au trecut două zile de când îi pândim mișcările, Pinaud și cu mine, în speranța că va acționa în cele din urmă; dar nici pomeneală. Stă ghemuit în vizuina lui ca un leu bătrân, mâncat de molii.

Pinaud se întoarce la instrumentul optic.

— Și când te gândești că din vârful Turnului Eiffel am dat o sută de franci ca să mă uit aici înăuntru, oftează el.

Mă apucă cheful de glume.

— Amândoi suntem niște curcani pe cinste, tu și cu mine! Fraților Lissac[3] nu le rămâne decât să se țină bine…

— Când eram în armată… atacă Pinaud, care are întotdeauna o amintire fainâ sub mustață, gata să colmateze breșele clipei prezente.

— Trebuie că arătai ca un militar foarte civil!

— Eram observator.

— Și ce observai, mă rog?

— Mișcările inamicului.

— Din cauza asta Franța pierde un război din două, măi moacă bătrână!

Ridică din umeri. Sarcasmele mele nu-l mai ating de multă vreme. Pinuche e un resemnat ca patruzeci și trei de milioane de francezi. Când ai un trecut plin de șuturi în fund, de supe prea reci, de femei prea fierbinți, de șosete găurite și de Legiunea de Onoare zadarnic așteptată, în mod fatal, nu-l prea regreți. A trecut pe lângă viața lui fără s-o vadă, ca boul care nu vede niciodată brazda răsturnată de el.[4]

Ciuful lui de un cenușiu semidoliu nu-i prea bogat, în schimb e încâlcit. Își răsucește șuvițele între degete cu un gest infantil, moștenit de pe vremea când era cătană.

— Știi la ce mă gândesc? fac eu deodată.

Se uită la mine.

— Nu!

— Tu s-ar putea să ai părul complet alb… Ar trebui să-l speli într-o zi, să ne convingem…

O nouă ridicare din umeri, destul de nobilă de data asta. În fond, seamănă cu un bătrân muzicant sărac. Umerii lui te fac să te gândești la un portmantou.

Dragul de Pinuche…

Își îndreaptă din nou periscopul spre obiectivul nostru.

— Ia vino încoace, șoptește el.

Mă întorc și îmi lipesc lampionul de micul orificiu.

— N-ai impresia că-i cam bizar? insistă eminentul meu coleg cu vocea lui numai bună pentru un solo de flaut!

Privirea îi e posomorâtă ca prima pagină din *Le Monde*[5], dar versată. Într-adevăr, trebuie să fii un curcan consumat[6] ca să-ți dai seama că ceva s-a produs în comportamentul individului.

Acum, stă în picioare. Și-a scos țigara din gură și o ține în mână în atitudinea cuiva care stă la pândă. De altfel, chipul lui crispat, capul ușor înclinat, dovedesc că ascultă ceva anume.

— Ce s-o fi întâmplat, după tine? îl întreb.

Pinaud des Charantes își clatină partea superioară a individului său.

Sprâncenele, ca niște periuțe de dinți uzate, se îmbină.

— Evident că ascultă, face el.

Iar eu subliniez.

— Așa-i.

— Dar nu ascultă cum urcă cineva scările, fiindcă - în acest caz - s-ar apropia de ușă.

— Atunci?

Mă dă la o parte și-și îndoaie șira. Păcătosul de chiștoc îi atârnă sub mustață ca muștarul dintr-un tub.

— Ah! Acum știu, rostește el după o clipă.

— Ce știi?

— Uită-te bine la el…

Îmi reiau observarea. Omul e în aceeași atitudine. Pare transformat într-o statuie de sare, cum spunea Cérébos[7].

Deși l-am examinat atent, lanterna mea nu se luminează.

— Ai văzut ce anume fixează?

— Nu.

Mă uit la individul supravegheat. E hazliu să te afli în camera asta puchinoasă, cu tapetul îngălbenit, și să poți plonja un ochi enorm și precis într-o încăpere aflată de partea opusă a curții.

De data asta mă prind. Tot cercetându-l pe tip, n-am dat atenție obiectelor care-l înconjoară. Ceea ce omul nostru privește astfel e un aparat telefonic mural.

Și dacă se uită la el cu acea expresie disperată, e pentru că, după mine, aparatul sună.

Luneta mărește în asemenea măsură, și e atât de bine reglată, încât pot zări picăturile de sudoare de pe fruntea bărbatului. S-ar putea să fie alergic la telefoane, nu? Ce-i, de ce vă hliziți, se poate întâmpla!

— Nu prea are chef să răspundă, ce zici?

Clatin din cap.

— Într-adevăr. Dar e groaznic să suporți soneria unui telefon când nu vrei să răspunzi.

De parcă ar fi vrut să-mi ratifice cuvintele{8}, tipul își bagă degetele în urechi.

Pinaud a luat ocheanul și se uită la el.

— Pare din ce în ce mai nervos, mă asigură acest demn reprezentant al legii și al debilității mentale. Pariez pe tot ce-ai vrea că azi nu mai rezistă.

— Foarte posibil. În orice caz, nu se va mișca chiar imediat!

Tare aș vrea ca aceste două zile de claustrare să ne ducă undeva{9}.

Mă întorc la patul care-mi interpretează pe o lățime de un metru patruzeci melodia amorurilor. Îmi amintesc cum a început cazul… S-a prezentat destul de ciudat.

Hai, treceți în biroul meu să vă povestesc.

*

* *

Ați intrat? Bun, în acest caz căscați bine ochii și nu vă mai dați lustru pantofilor cu pernele, nu se cuvine.

Așa… Într-una din zilele săptămânii trecute, un informator ne-a semnalat prezența la Paris a unui spion internațional de temut,{10} expulzat de trei ori până acum, dar care poposește cu insistență în Franța, ca o muscă de miere pe un tablou de Touchagues. De îndată în Servicii s-a declanșat alarma de

luptă! Bătrânu, șiret, în loc să dispună arestarea lui Grunt, (Ăsta-i blazonul tipului de care vă vorbesc, cum spun cei mai mulți producători de filme.) a ordonat să fie filat de un specialist reputat; un amic de-al meu, pe nume Clinchet, care a debutat strălucit în operațiunea Cocu (Încornoratul) pe când era detectiv particular.

În prima zi, nimic interesant în comportamentul lui Grunt. Spionul pare să se fi întors la Paris numai pentru a duce o viață veselă. E văzut prin cabaretele de lux, bând șampanie gârlă și plătind gras noaptea cu vreo cocotă… Sau, consumând purcel de lapte în sos vânătoresc prin restaurante cu pretenții, unde prețul unui tacâm face cât o cină întreagă într-o casă de oameni cinstiți. Pe scurt, o duce în chiolhanuri (termen care i se potrivește de minune lui Grunt, fiind turc la origină)… Și pe urmă, într-o zi, Clinchet asistă la o întâlnire pe malurile Senei între Grunt și omul pe care-l supraveghem în momentul de față, Pinuche și cu mine.

Discuția pare aspră, vehementă. După atitudinea omului, Clinchet trage concluzia că nu-i de acord cu spionul. Când cei doi se despart, Clinchet își schimbă prada. Îl urmărește pe noul venit, crezând că-l va regăsi pe Grunt în același hotel… Aici, a dat-o în bară, fiindcă Grunt n-a mai trecut pe la hotel, de parcă s-ar fi volatilizat… Cât despre omul urmărit, acesta a bântuit o zi întreagă prin Paris, ca un suflet păcătos. Apoi, spre seară, a intrat într-un imobil șic, cu camere de închiriat și a luat una pentru o săptămână, sub un nume de împrumut.

Știm că e vorba de un nume fals, fiindcă verificările întreprinse asupra identității de care s-a prevalat sunt absolut negative.{11}

De când s-a închis în această garsonieră, omul nostru n-a mai scos nasul afară. Cere să i se aducă sandviciuri și așteaptă…

Ce? Sau pe cine?

I-am transmis semnalmentele la fișierul central, dar fără rezultat. N-avem încotro și trebuie să așteptăm și noi. Ceva tot se va întâmpla cu siguranță, pentru că i-e frică… Însuși faptul că s-a ascuns e o dovadă a spaimei lui. Și, admițând că nu se

întâmplă nimic, oricum ne rămâne alternativa să-l umflăm pe domnul pentru a-l întreba politicos ce anume i-a șoptit Grunt pe țeava acustică, nu-i așa?

O.K., iată-vă puși în temă și nu mai protestați, tipilor, faceți și voi ca mine: numărați mușchii ca să vă treacă timpul.

*
* *

Aprind o gitană, dar, cum sunt un fumător mediocru, curând o strivesc de tăblia patului.

— Nimic nou? îl întreb pe Pinaud.

— Nimic…

— Stai așa, mi-a venit o idee…

Îmi îmbrac haina și ies.

În lungul culoarului mă întâlnesc cu un domn și o doamnă, care numai ce au urcat cele câteva trepte care duc spre al nouălea cer. El, enorm, sanguin, stânjenit, gâfâind din cauza scării cu pricina! Ea, destul de elegantă, în *snow-boots*[12], haină din blană de iepure veritabil și o diademă din celuloid în păr. Genul șic, ce mai tura-vura! Ținută… Maniere în intimitate… Albastru pe pleoape; mov pe sub nas… O traistă de perle, un fular de doi metri pe spate și un trotuar de cincisprezece prin fața hotelului.

Îmi arunca un surâs galeș. Același care l-a decis pe obez să lase două mii de franci și să urce trei etaje.

— Singurel, Șmecherosule? mă întreabă ea amabilă.

— Da, doamnă, îi răspund gentil…

— Și unde te duci, Șmecherosule?

— În Pomerania, doamnă, ca toți șmecherașii pe care îi cunosc.

Îmi urează drum bun și cale bătută, plus o seamă de invective șocante, iar eu cobor pe rampă ca să ajung mai repede jos.

Hangița e înfiptă în scaunul ei, ca un cactus gros într-o glastră. Are și ace, dar se folosește de ele ca să tricoteze un costumaș pentru pruncul verișoarei cumnatei fiului mai mare

al abatelui din parohie.

— Pot să telefonez?

Îmi adresează un surâs semnat Colgate în caractere cu neon.

— Vă rog…

Verific în agenda mea numărul pensiunii de vizavi și-l sun pe recepționer. În ajun l-am intervievat între trei ochi (omul fiind chior). E un bătrân înalt și trist, vorbind din vârful buzelor ca unul care mănâncă anghinare.

— Aici comisarul San-Antonio!

— Foarte bine…

— Spuneți-mi, omul nostru a fost chemat la telefon, nu-i așa?

— Exact…

— Cine l-a sunat?

— O voce de bărbat…

— Și ce nume v-a cerut?

— Mi-a spus că dorea să-i vorbească clientului brunet, cu o cicatrice pe tâmplă și care a venit fără bagaje…

— Curios… Convorbirea a durat mult?

— Clientul n-a ridicat receptorul… Până la urmă, i-am spus solicitantului că nu răspunde nimeni în cameră și că, probabil, pasagerul o fi plecat…

— Și ce-a zis?

— Nimic… A râs… Un râs straniu…

— Bun, mulțumesc…

În clipa în care închid se produce o hodorogeală teribilă pe scări și Pinaud, care a alunecat pe o treaptă, aterizează pe fund la picioarele mele.

— Repede! Repede! orăcăie el. „Omul” numai ce a ieșit.

*

* *

Pinuche se ridică și-și masează delicat sticla de la ceas.

— Ești sigur?

— Nici o îndoială! Și-a tras cu pieptenele prin păr, și-a îmbrăcat haina și a ieșit…

Dau năvală în stradă cu colegul pe urmele mele. Nici nu se pune problema să dăm greș… Dacă din întâmplare îl ratăm pe domnul, cunosc eu un anume San-Antonio care va fi gratificat de către superiorul lui ierarhic cu… ieșirea prin fund.

În vreme ce gonesc pe trotuar, îi transmit instrucțiuni reverendului Pinuche.

— Tu te iei după el pe jos; eu iau mașina, așa vom fi gata pentru orice eventualitate…

Ajunși la colțul străzii, ne oprim ca să aruncăm un ochi spre intrarea imobilului. Bunul Dumnezeu, care, fără îndoială, n-are azi nimic presant de făcut, e cu noi. Iată-l efectiv pe omul nostru că-și scoate nasul din vizuină. Am impresia că o să fie teribil de greu să-l urmărim, fiindcă-i înfricoșat ca un negustor de mașini de ocazie vizitat de fisc. Se uită cu atenție pe *strasse* înainte de a o lua la picior. Din fericire, Pinaud e polițistul ideal pentru filarea cuiva. În cazuri grave, moaca lui de boșorog face minuni. Cine să-i dea atenție unui ramolit ca el, îmbrăcat ca vai de lume, murdar ca periferiile Barcelonei și la fel de împuțit ca un șorici uitat.{13}

În vreme ce onoratul meu colaborator se ia după vânat, eu mă urc în mașină. Sunt convins că-mi va fi de folos în cazul de față; fiindcă, pun pariu pe *Ziua gloriei a sosit*{14}, contra unei nopți petrecute cu Miss Univers, că tipul cu cicatricea va încerca să-și piardă urma.

Deocamdată, mă târâi ca un dric… Circulația e redusă în acest cartier, ceea ce-mi facilitează filajul de la distanță. Din când în când mă opresc să le las un avans celor doi.

Tipul o să fie plin de var pe haine de cât s-a frecat de ziduri. Cât despre Pinaud, el merge liniștit, oprindu-se din timp în timp ca să-și sufle nasul într-o formidabilă batistă în carouri. Nu cred să-l fi reperat iepurele nostru sau să-i inspire măcar neîncredere…

Mergem pe străzi și iar mergem… Cum cele de pe aici au sens unic, înconjur câte un grup de clădiri pentru a reveni din sens contrar la următoarea intersecție.

Ajungem să ieșim pe chei. Aici, fără nici un avertisment… (în fond, de ce ne-ar fi avertizat?) zuavul nostru oprește un taxi

în căutare de clienți și dispare în interiorul vehiculului.

Mișcare clasică.

Pinaud rămâne cu gura căscată. Din fericire, eu prevăzusem manevra. Imediat apăs pedala pentru a depăși taxiul. Trebuie că v-am mai spus și în alte opere ale mele, mai puțin eminente ca cea de față: cel mai bun mod de a urmări pe cineva este să i-o iei înainte… Nu mă las ajuns de G 7 decât în dreptul podurilor… Apoi, când văd că șoferul are de gând să meargă înainte, accelerez din nou pentru a-l precede.

Prin oglinda retrovizoare, îl zăresc pe tip cu moaca lipită de geamul din spate al mașinii. Bietul de el, ha, ha!

Continuăm să mergem în lungul Senei… Traversăm Alma, piața Canada, Concorde… Rulăm prin dreptul Louvre-ului și ajungem la Chatelet… Aici, taxiul virează la dreapta și o ia peste pod.

Să plesnești nu alta! O să trecem chiar prin fața sediului poliției… Acum, prefer să-i las taxiului inițiativa operațiunilor. Mimând indiferența, mă las depășit… Omul cu cicatricea pare liniștit, fiindcă nu se mai uită în spate… Îngrămădit în colțul vehiculului, se gândește la moartea lui Ludovic al XVI-lea, lucru firesc dat fiind faptul că a trecut prin fața vechii închisori Temple.

Traversăm Cetatea și ajungem pe Quai des Orfèvres. Taxiul face la dreapta și iar la dreapta… Intră în curtea principală a Poliției Centrale! Am impresia că n-am mai trăit niciodată o surpriză de o asemenea calitate…

Știu bine că voi toți aveți creierul atrofiat, dar trebuie să recunoașteți cu toate astea că-i cam tare cafeaua! Uite un tip pe care-l supraveghem de două zile cum păzești laptele pus la fiert. Nu-l pierdem din ochi și nu-i pierdem urma… Când își părăsește refugiul, ne simțim inima conectată la înaltă tensiune fiindcă ne închipuim că ne va conduce undeva anume… Și idiotul ne duce chiar la noi acasă!

Își plătește taxiul. Mașina descrie un viraj savant și dispare. Omul cu cicatricea rămâne înfipt în mijlocul curții, nehotărât… Se uită la acel permanent du-te vino, la mașinile radio, la dubele cu gratii, la inspectorii care pălăvrăgesc, la gardieni și

la alte imagini cutremurătoare… Niciodată nu l-am văzut așa de bine ca în această lumină blândă de toamnă… Un soare poznaș, gălbui ca târtița unei rațe jumulite, clipește pe cerul Parisului… E rece și trist.

Omul pare a fi catalizatorul tristeții ambiante. Cu mutra lui nebărbierită, cu ochii înfundați în orbite, încercănați de oboseală și frică… are ceva patetic. Poartă un costum maro, lustruit în coate, o cămașă murdară, o vestă tricotată din lână gri… Barba, care-i năpădește obrazul, ascunde cicatricea ce-i brăzdează tâmpla. O clipă îmi spun că nu va îndrăzni să meargă până la capăt… Că o s-o rupă la fugă… Atunci, îmi joc cartea…

Cobor din mașină și mă apropii de el, decontractat și foarte binevoitor.

— Căutați pe cineva, domnule?

Se uită la mine. Ochii lui au ceva cald, vibrant, care-mi merge drept la inimă. Se agață de mine ca un copil de mâna mamei lui, când aceasta îl aduce pentru prima dată la Galeries Lafayette, într-o zi cu expoziție de vinuri albe.

— Eu…

— Da?

Dumnezeule, îi vine tare greu să scoată o vorbă…

— Aș vrea să văd pe cineva…

Are un accent cântat, foarte mediteranean.

— Pe cine?

— Nu știu, un comisar…

— Eu sunt comisar…

Pentru a-l asigura în această privință, îi arăt legitimația.

— Ah! bine, bun… Da… îngână el…

Evident, serviciul meu n-are de-a face cu Quai des Orfèvres, dar ce rost ar avea să-i spun așa ceva băiatului. E prea nehotărât pentru a suporta un transport. Când cineva e gata copt, trebuie să-l culegi *presto*…

Pătrundem în clădire și-l zăresc pe Meunier, unul dintre colegii mei de la poliția judiciară.

Mă apropii de el.

— Poți să-mi împrumuți biroul tău cinci minute? îi șoptesc.

Am un client care trebuie să nască de urgență…

— Cât dorești. Cu atât mai mult cu cât eu o întind…

— Ești de milioane.

Îl introduc pe numitul client în biroul lui Meunier: o încăpere mică, foarte administrativă, dotată cu o masă de lucru îmbrăcată în piele murdară, un clasor al cărui oblon nu mai vrea să urce și câteva scaune deprimate.

— Luați loc.

Băiatul se așază. Ai zice că tot ceea ce ar putea întârzia ședința, îi convine. A apucat-o pe un drum hotărâtor, dar l-ar vrea fără sfârșit, ca să nu mai ajungă niciodată la destinație. Așa sunt oamenii.{15}

Îi întind interlocutorului meu pachetul de gitane. O metodă clasică și totuși reușește întotdeauna. Tocmai aceste gesturi insignifiante le permit oamenilor să se regăsească trecând peste barierele sociale.{16}

Îmi pun o țigară între buze și aprindem. Apoi, exalând primul fum, rostesc foarte hollywoodian:

— Dă-i drumul, bătrâne, povestește-mi care-i baiul. Dar vorbește deschis, ca să simplificăm lucrurile…

Își apucă țigara între două degete îngălbenite de nicotină. Apoi, mă privește.

— Mă numesc Angelo Diano.

— Italian?

— *Si*.

Descopăr în ochii lui o licărire bizară. Pare brusc uimit. De ce?

În cele din urmă, mă întreabă:

— N-ați auzit niciodată vorbindu-se despre mine?

Mă uit la el… Apoi închid ochii pentru a studia acest nume… Angelo Diano. Nu, hotărât, nu-mi spune nimic.

— Niciodată, afirm eu sigur de mine.

— Sunt căutat în Italia… Pentru crimă!

Rămân imperturbabil…

— Acum zece ani, am ucis un om al legii la Firenze, în cursul unei spargeri… Am putut fugi peste graniță… Mi-am luat aici un nume fals și mi-am refăcut viața…

Cu mâinile împreunate deasupra pielii răpănoase a biroului, studiez fizionomia omului. Un asasin! Nu mă prea surprinde… În zilele noastre asasinii au mine de oameni cinstiți!

— Și?

— Pe când eram în Italia, am lucrat în câteva rânduri pentru un anume Grunt, îl cunoașteți?

— Vag, e un spion, nu?

— Da. Pe atunci nu știam… Trebuie să vă spun, specialitatea mea consta în spargerea caselor de bani… Eram foarte căutat…

— Aha!… Și pe urmă?

— În cursul unei efracții am fost surprins… Nu eram înarmat pentru că nu mă simțeam în stare să ucid! Dar, domnule comisar, în cazuri ca acelea nu mai ești tu însuți… Am luat ce mi-a căzut la îndemână și am lovit…

Cunosc eu istoriile astea. Toate sunt la fel… Nu vor să omoare, dar când le strigă cineva; „Cucu, cine-i acolo?" îi despică tărtăcuța cu lovituri de vătrai.

— Înțeleg, rostesc eu. Și, atunci lucrai pentru Grunt?

Încuviințează.

— Da, într-adevăr.

Încep să văd limpede.

— Bun, continuă!

— Cum v-am zis, domnule comisar, am fugit… Am avut norocul că omorul nu s-a descoperit decât a doua zi seara… Ceea ce mi-a permis să trec granița într-un autocar cu turiști… Pe urmă, am stat două luni la Marsilia, după care am venit la Paris… M-am lăsat de ocupația mea ticăloasă, practicată în Italia, ca să încep o meserie cinstită… Fapta aceea cumplită, pe care am comis-o, m-a făcut să mi se scârbească de furturi…

Te mai nimerește și pocăința câteodată. Rar, dar am mai văzut cazuri de acest gen…

— Și?

— Am cunoscut o femeie tânără… O văduvă foarte drăguță. Ne-am căsătorit și am trăit fericit…

Tace, chipul lui e voalat de o incomensurabilă tristețe.

Îi respect emoția. Apoi, ușurel, pentru a-i demonstra că un polițist francez n-are întotdeauna un bulgăre de unt rânced în loc de creier, suspin:

— Ai dus un trai tihnit până în ziua în care Grunt ți-a luat urma.

Diano se uită la mine cu o atenție diferită.

— Da.

— Cred că știu de ce te-a căutat Grunt…

Nu suflă o vorbă. Dar privirea lui e lungă precum turul Franței la ciclism.

— Ți-a cerut ceea ce trebuia să furi în noaptea în care ai ucis un polițist, nu?

— *Si*.

Asta era… Nici că se putea mai simplu! Cu cât îmi merge mintea mai strașnic, cu atât îmi admir perspicacitatea. Sunt momente când îmi vine să-mi las cu limbă de moarte capul facultății de medicină… O să rămână mască ăi cu premiul Nobel studiindu-mi centrala termică! Ia spuneți, nu vedeți tărtăcuța lui San-Antonio expusă în muzeul de științe naturale între encefalul lui Matusalem și boașele lui moș Dupanloup?{17}

— Și ce conținea seiful pe care a trebuit să-l prazi?

— Un plic gros din pânză cu hârtii înăuntru…

— Ce fel de hârtii?

Face un gest cum că habar n-ar avea.

— Nu știu… Niște planuri. N-am înțeles din ele mare lucru…

— Și ce-ai făcut cu ele?

— Le-am distrus… Mi-a fost frică să nu fie găsite la mine, înțelegeți, după cele întâmplate…

— Înțeleg… I-ai spus toate astea lui Grunt?

— Vai, desigur…

— Și nu te-a crezut?

— Nu…

Se lasă o clipă de tăcere… Se aude unul urlând în biroul învecinat. Un răufăcător căruia colegii mei îi urează la mulți ani! Ori mă înșel eu, cum spunea un amic de-al meu căruia i-am pus coarne, ori domnii de alături îi administrează castane

glasate.

Diano se uită la mine îngrozit.

— Basta! îi zic, întotdeauna se găsesc oameni care le dau peste bot altora, cu sau fără motiv…

Consider că a sosit momentul să aplic lovitura decisivă moralului interlocutorului meu.

— Ia spune, dragă Angelo Diano, de ce te-ai ascuns două zile în garsoniera aia?

Asta-i apoteoza… Genunchii încep să-i aplaude, ochii îi atârnă pe obraji și gura i se deschide sub efectul surprizei, ca o scoică sub cel al căldurii.

— Cu… cum de-ați a… aflat? se bâlbâie el.

— Nu pierdem din vedere acțiunile lui Grunt și nici ale celor pe care zmeul ăsta îi contactează, te prinzi?

Nu, încă nu realizează foarte bine, adevărul e mult prea arzător ca să-l cuprindă în palme. Ceea ce predomină în el, deocamdată, este admirația. Îi fac impresia unui supraom. Îi apar într-o lumină triumfală, cu spada justiției suverane în mână, în chip de cuțit de trabuce.

Îmi compun vocea mea de polițist numărul 114, certificată ca fiind de utilitate publică printr-un decret emis în acest sens.

— Vorbește!

Scurt, dar imperativ.

— Grunt s-a supărat. Mi-a spus că nu credea să fi dispărut documentele… Pretinde că le-aș fi vândut… Mă rog, vrea să repar prejudiciul comis, în caz contrar, va da la iveală identitatea mea, pentru a fi arestat și extrădat…

Ca în Corneille, zău că da!

— Și în ce fel vrea să-i repari așa zisul prejudiciu?

Marchează un nou timp de gândire.

— Îmi cere să sparg un alt seif…

Temperamentul transalpin își dă arama pe față. Diano nu se mai simte timorat și devine volubil.

— Dar nu pot, domnule comisar… Nu, numai vreau asemenea afaceri… Acum sunt un om cinstit… Fie ce-o fi, prefer să-mi ispășesc greșeala trecută…

Pun pariu pe un deget de șampanie fină, contra unui deget

băgat în nas, că a buchirisit *Veghea colibelor de stuf*! Are un vocabular care nu te înșală. „Să-și ispășească greșeala trecută!" Așa ceva l-ar face să saliveze pe domnul Georges Ohnet în persoană.

Diano continuă:

— Când am auzit una ca asta, am zis nu. Atunci mi-a pus în vedere că-mi dă două zile de gândire… Din cauza asta am stat ascuns… Dar a dat peste mine. Mai adineauri m-a cerut la telefon… Am înțeles că n-am ce face împotriva acestui demon! Și m-am hotărât să vin și să vă spun tot…

Tace. Gata, se simte ușurat. S-a golit de secretul lui… Mă ridic și-i pun o mână pe umăr.

— Ai făcut bine, bătrâne… Poate vei fi recompensat, pentru loialitatea dumitale și nu vei fi predat colegilor italieni…

Și iată-l în plină demonstrație. Temperamentul lui fierbinte se dezlănțuie în toată splendoarea. Îmi apucă mâna și mi-o apasă pe pieptul lui cu o fervoare de parcă ar fi fost o relicvă omologată… Degețelul Sfântului Anton de Padova, de exemplu. Abia reușesc să mă desprind de el.

— Trebuie să dau un telefon, băiete… Să-l pun în temă pe șeful meu… Ce seif ți-a cerut să spargi?

— Cel din uzina de avioane…

— Aha…

Trag aparatul așezat pe birou și cer numărul Bătrânului. Vocea lui răsună aproape imediat.

— Alo…

— Aici San-Antonio, șefu'… Am noutăți… Aș putea să vă văd acum?

— Vino!

Asta-i tot. Las telefonul în furcă.

— Hai Diano! Să-ți cercetăm pasivul!

*

* *

Bătrânu ar fi fost un președinte al Republicii foarte reprezentativ cu calota din piele de popou, strălucitoare ca o

degerătură, cu ținuta lui nobilă, mâinile delicate, de parcă ar solicita să li se ia mulajul, și costumele admirabil croite.

Stă cu brațele încrucișate, ceea ce-i pune în valoare manșetele scrobite, ai căror butoni de aur, foarte clasici, strălucesc la fel ca și chelia.

Privirea lui, de un albastru-candid, îl fixează cu intensitate pe italianul îngrămădit în fotoliu. Bătrânu nu-i prea sensibil la aspectul uman al problemei. Pentru el, oamenii sunt înainte de toate funcții, roluri și pioni… Îi manevrează cum ar mișca piesele pe o tablă de șah… Îi deplasează, îi organizează, îi manipulează… Puțin îi pasă lui de ce ar putea ei gândi… Mai mult: ignoră faptul că toată lumea are o inimă și un creier. Tras într-o parte, observ scena. Parcă aș fi la cinema, e captivant.

— Grunt nu ți-a dat amănunte despre uzina pe care vrea s-o prade?

— Nu. Mi-a spus doar că-i una de avioane…

Glasul lui Diano este estompat ca o lanternă. Băiatul e profund impresionat de clasa interlocutorului său.

— Când trebuie să te contacteze?

— Azi… Fiindcă a zis că-mi dă două zile…

— Unde?

— N-a precizat.

— Cum te-a contactat prima dată?

— Am primit o telegramă semnată: „Amicul tău din Florența”. Îmi fixa întâlnire pe cheiul Mégisserie…

Bătrânu se întoarce să ia loc la biroul lui. Apucă un toc din marmură și începe să deseneze păsări exotice pe o foaie de hârtie cu antetul poliției. De fiecare dată desenează păsări. Am impresia că-și lichidează astfel un complex, el care e așa de lipsit de pene ca mapa de pe birou.

— Domnule Diano, rostește după ce a pus pinteni coroiați unui vultur malgaș, cred că ne-ai putea fi util…

Broscarul dârdâie în scaunul lui.

— Te vei întoarce la dumneata acasă, continuă Bătrânu.

Diano se lichefiază…

— Să mă întorc acasă, Madonna!

— Da… Vei aștepta urmarea evenimentelor. Dacă Grunt te

contactează și te întreabă cum se explică fuga dumitale, spune-i adevărul: respectiv, că ți-a fost frică… Va înțelege foarte bine situația și nu-ți va purta pică. Să-i accepți propunerea, mă urmărești?

Incapabil să scoată un sunet, italianul dă încet din cap.

Bătrânu rătăcește iar cu privirea peste păsările lui… Adaugă un al treilea ochi unui bengali suedez{18}, care n-ar fi avut nevoie de atâția și, satisfăcut, își ridică bărbia de intelectual bine hrănit.

— Vei face tot ce-ți va cere Grunt, reia el.

— Dar, behăie celălalt…

Bătrânu îi retează protestele cu gest august.

— Dacă-ți cere să spargi seiful, ai s-o faci… Îi vei înmâna prada… Mă urmărești?

— Da, domnule…

— Să nu mai încerci să fugi, să te ascunzi… Noi vom fi prezenți, în umbră, și-ți vom acorda protecția, să fii convins… Nu-ți cer decât un singur lucru. Când îți va comunica despre ce uzină e vorba, va trebui să ne aduci la cunoștință…

— Cum? se informează Diano care își vine în fire încet-încet.

Bătrânu se întoarce spre mine.

— Ai vreo idee, San-Antonio?

Reflectez o clipă. Turbocompresoarele mele funcționează admirabil și am găsit rapid soluția.

— Pe strada Chaptal, fac eu, e un restaurant *La Sfântul Marcu*… După ce afli, du-te acolo să iei masa. Dar mai înainte de a te așeza, să-ți speli mâinile. Chiuvetele sunt separate de bucătărie printr-un zid care nu ajunge până la plafon. Scrii adresa uzinei pe o bucățică de hârtie și arunci mesajul peste zid. Patroana e o bună prietenă de-a mea și am s-o pun în temă… Ai priceput?

— Da, *bene*.

— Cât ai să zăbovești acolo, să-i guști tocana de iepure, e cea mai bună din Paris!

Bătrânu apasă pe un clopoțel. Un ușier își face apariția.

— Domnul să fie condus în apropiere de casa lui cu o furgonetă a poliției…

Ușierul se înclină. Îl așteaptă pe Diano. Bătrânu îl salută foarte rigid. Eu, mai popular, îi strâng mâna.

— Pe curând, Diano… Și să nu-ți fie frică, totul se va termina cu bine…

Pleacă reconfortat. Pun pariu pe un borcănaș de vaselină, contra unui disc al lui Tino Rossi, că-i dorește poliției franceze tot binele de pe lume.

Abia a apucat să se închidă ușa grea, insonorizantă, în urma omului nostru că Bătrânu a și ridicat telefonul interior.

— Alo, Bérurier? Ia-te după urmele tipului care va fi transportat acum de o furgonetă. Poți să-ți alegi pe cine vrei ca ajutor, dar să nu mi-l pierdeți din ochi nici un moment, ai înțeles?

Închide fără a-i lăsa timp Grasului nici măcar să rostească un *amen*. Are fruntea plisată ca fusta unei fetițe de pension.

— Ce părere ai de toată povestea asta, San-Antonio?

Sunt categoric. De altfel, cu Bătrânu trebuie să te prefaci că ești, chiar dacă tare ai mai avea chef s-o dai cotită…

— Tipul ăsta ne trage pe sfoară, șefu'…

Tresare. Ochiul stâng i se închide pentru inventar și uite-l că începe să-și tragă de manșete.

— De ce?

— Nu mi-a căzut bine telefonul primit de el pe când era în garsoniera mobilată…

— Explică-te, mormăie Yul Brynner-ul poliției.

— Sigur că da… Diano era într-o garsonieră mobilată, prevăzută cu telefon. Când a fost chemat, n-a răspuns… De ce? Ar fi putut fi foarte bine direcția hotelului care să-l sune pentru o problemă de serviciu… Cu atât mai mult cu cât Diano utilizase telefonul pentru a-și comanda mâncare… De data asta s-a ferit să ridice receptorul… Și totuși, știa că fusese chemat din exterior. Mi-a spus textual următoarele: „Adineaori, El m-a cerut la telefon”…

Mă opresc. Bătrânu nu pare convins.

— Nu-i edificator, face el… Când a plecat, cel de la recepție ar fi putut să-i spună că a fost sunat din exterior…

Clatin din cap.

— Nu, șefu'. Înainte să-l aduc aici în birou, am mai telefonat o dată la hotel. Nici măcar nu l-au zărit când a plecat.

— Ce interes ar fi avut omul ăsta să vină și să ne declare că-i un asasin căutat de poliția italiană?

— Rămâne de văzut…

— Precizează-ți ideea…

— Mă întreb dacă nu cumva Grunt și echipa lui pun la cale o lovitură. Spionul și-a dat seama că e filat; nu uitați că dacă Clinchet e un specialist în materie, Grunt e un maestru… A vrut să-și mascheze intențiile, ca să ne conducă pe o pistă falsă. Dovada? Planul lui a și început să intre în execuție, pentru că Clinchet s-a luat după urmele lui Diano… Nu găsiți bizar faptul că Grunt a dispărut exact de atunci? Eu da!

Văd bine, după expresia lui constipată, că-i derutat de raționamentul meu, taica peladă.{19}

Până la urmă, ridică din umeri.

— Zarurile sunt aruncate, San-Antonio!

Asta era! Facem uz de vechile formule clasice, primite de-a gata: clișee!

„Zarurile sunt aruncate!" Numai de n-ar fi aruncate prea departe!

Pariez pe o cvintă de treflă, contra unei cvinte de tuse că mai înainte de a ne despărți va mai emite un ultim adevăr, de primă mărime.

Nu ratează el ocazia.

— Viitorul ne va confirma dacă ai avut dreptate!

Ca și cum viitorul are obiceiul să se țină de asemenea confidențe!

Plec. Aceste două zile de imobilism într-un hotel păduchios mi-au provocat numai gânduri negre. Simt nevoia să mă regăsesc *at home*!

CAPITOLUL II

Sunt zile în care norocul e plecat să-și fiarbă un ou. Degeaba îl chemi în cuvinte tandre, o face pe surdul.

Astăzi, de altfel, *France Soir* e categoric în privința horoscopului meu: noi ăștia, din primul decan al cancerului, suntem numai buni să contractăm o ciumă. Nimic nu ne merge ca lumea.

Perturbații în afaceri, sentimente lasă-mă să te las, o vizită care nu-ți va face plăcere și, pentru cei ce nu vor fi cu ochii în patru, pancreasul își poate face de cap…

Pe scurt, nu-i tocmai un blazon pentru mari cruciade! Lei și aur pe un fond azuriu!

Da, cel mai bine e să mă întorc acasă, să mă dezmierde Félicie, scumpa mea mămică! Toți bărbații, mai ales cei puternici, simt nevoia să se cocoloșească din când în când la sânul matern, pentru a-și încălzi inima. Iar când *their mother* a căpătat un bilet pentru infinit ei sunt cei cu adevărat înțărcați, bărbații. Nu mai au de ce să se agațe… Și atunci, devin răi. Se declanșează în ei urlete purulente, care fermentează… Un foc se stinge mocnit împrăștiind un fum înecăcios. Copilăria, vedeți dumneavoastră, e un rău de care nu te vindeci niciodată. Ne numim bărbați, dar în realitate nu suntem decât niște băieței bosumflați, pricepeți?{20}

*

* *

Ajuns acasă, observ că *France Soir* n-a mințit. Vizita neplăcută anunțată e aici și mă așteaptă. A căpătat moaca de dovleac a vărului Hector. De multă vreme n-a mai dat pe la noi să ne calce pe nervi, nesuferitul!

Când intru în sufragerie, îl găsesc proțăpit în fotoliul favorit al Féliciei, cu un aer mai arțăgos ca niciodată, de parcă am fi noi de vină că are un cap să stingă candelabre, nu alta. S-a pus la patru ace, adică și-a sos din dulapul cu molii costumul negru, care-l face să semene cu un văduv cronic. Poartă o cravată fitilenzis, gri cu negru, care-ți trezește instincte asasine, iar cărarea de pe mijloc, de creștin democrat, i-a reușit de minune.

Gura fără buze se crispează într-un surâs…

— Bună, Antoine, rostește el de parcă ne-am afla într-un confesional, mereu ești în întârziere după câte văd?

— Mereu, îi răspund jovial. Deși funcționar, dragă Hector, n-am șansa să muncesc la fel ca tine într-un minister, unde cei care pleacă mai devreme se întâlnesc pe scări cu cei sosiți în întârziere.

Rânjește.

— Foarte nostim!

Apare Félicie, aducând castronul aburind cu supă:

— Cremă de ciuperci! ne anunță ea.

Îmi lansează o privire disperată. Știe că nu-l pot suferi pe vărul Hector și mereu se teme să nu sară scântei între noi doi.

— Așadar, Totor, atac eu pus pe rele, ca pentru a-i justifica temerile mamei, după câte văd, ți-ai început hibernarea?…

Înghite cu noduri lingura cu supă.

— Poftim?

— Păi, miroși a naftalină, ceea ce înseamnă că ți-ai pus țoalele de vreme rea…

Și uite așa, continuăm să ne aruncăm săgeți pe deasupra mesei, în vreme ce mâncăm. Ăsta-i sportul nostru de societate. Seamănă cu un ping-pong, mai puțin solicitant.

— Tot nu te gândești că ar fi cazul să te însori? mă întreabă pinguinul ăsta jerpelit… Bineînțeles, preferi să frecventezi femei ușoare… E mai distractiv.

Săracul de el! E sinistru ca o pădure incendiată. De ce oare anumite ființe încearcă o plăcere deosebită să fie veninoase? Ei, mi-ați putea spune, grămadă de creaturi stupide? Ai zice că distilarea veninului îi hrănește. Sunt urâcioși așa cum altora le place să se îndoape. La ei a ajuns ca un fel de funcție naturală.

— Chestiune de temperament, Hector, îi răspund… Nu toată lumea poate avea, ca tine, un carnet plin de absențe la Rasurel!

I-a sărit brusc proteza de pe șine. Abia are timp s-o împingă în gură cu vârful lingurii.

— Antoine! clămpăne el, asemenea orori de față cu mama ta!

Îi surâd drăgălaș. Mă rog, atât de drăgălaș cât sunt în stare.

— Nu te impacienta, Totor, mami nu-i dintr-alea excesiv de pudice. Dacă tu ești abonat la buletinul parohial trebuie acum…

Ca Ludovic al XVI-lea pe eșafod, nu-mi mai termin fraza. Soneria telefonului răsună, stridentă. Félicie pălește. Știe ea bine că, atunci când sunt acasă și se aude clopoțind, nu voi mai rămâne multă vreme.

— Vrei să răspund eu? mă întreabă cu glasul ei mic, îngrijorat.

— Nu, nici vorbă.

O las cu Hector și cu crema de ciuperci. Telefonul se află în hol. Ridic și-mi răsună în timpan un strănut.

— Hai noroc, fac eu în loc de alo!

— M-am căptușit cu un guturai groaznic, mă avertizează vocea lui Bérurier.

Ca să-și dovedească spusele, procedează la suflatul nasului, ceea ce seamănă cu ambreiajul defectuos al unei rable de mașini.

— De asta m-ai sunat, caltaboșule? Nu mai există farmacii în cartierul în care te afli?

— Dacă-ți închipui că mai am eu timp să mă doftoricesc… Te sun în legătură cu tipul nostru…

— Ce s-a mai întâmplat?

— Spargerea e pentru seara asta…

— Ce?

— Ascultă ce-ți zic… M-am ținut după el cum s-a prevăzut. Tipul stă pe lângă piața Voltaire, fostă Léon-Blum[21]…

— Invers!

— Ce zici?

— Înainte se chema Voltaire și acum e Leon Blum, evoluăm, trebuie să înțelegem!

— Ascultă, San-Antonilă, nu-i momentul să te ții de bancuri, crede-mă!

Venind din partea cuiva mai curând înclinat spre vinul roșu și șolticării, această intervenție mă readuce la seriozitatea în vigoare în cadrul poliției.[22]

— Te ascult…

— Deci, l-am urmărit pe omul nostru până la el acasă și aici m-am pus pe așteptat… După o vreme, uite că iese o tipesă din imobil… Durdulie, drăguțică… Te prinzi care-i genul? Poate cam prea mare-n tender, dar…

— Iartă-mă, Grasule, dar dacă intenționezi să-mi dai frisoane, nu-i cazul să te ostenești… mâine am întâlnire cu Brigitte Bardot!

Béru slobozește un râs pe care s-ar cuveni să-l controleze, fiind periculos timpanelor fragile.

— Deci, reia el, tipesa se îndreaptă spre mine…

— Chiar așa?

— Da. Îmi zice: „Eu sunt nevasta lui Diano…" Noroc că m-am prins că băiatul era broscar, fiindcă nimeni nu mi-a zis cum îl cheamă…

— Și?

— Soțul meu vă anunță că e pentru seara asta… La Uzinele Vergament din Boulogne…

Cuvintele astea mi se învârtesc în cap precum călușeii dintr-un bâlci.

— L-ai anunțat pe Bătrânu?

— Nu… Mi-a fost frică să nu mă ia la trei-păzește…

— De ce, mă rog, te-ar fi luat la trei-păzește?

— Păi, ce zici, nu-i prea grozav că m-am lăsat reperat din capul locului, nu? Am făcut o prostie pe când îl urmăream pe

tip… S-a oprit să-și cumpere ziarul… Nu l-am văzut și am rupt-o la fugă, crezând că l-am pierdut…

— Și te-a zărit?

— Dovada…

— Într-un fel, poate că-i mai bine…

— Crezi?

Vocea lui butucănoasă e plină de speranță.

— De unde telefonezi, Béru?

— Dintr-o cârciumioară care-i vizavi de el…

— Neisprăvitule! Și dacă o șterge între timp?

— Nici un pericol, telefonul e pe tejghea, și de aici îi văd intrarea!

— Ai o mașină la dispoziție?

— Nu.

— Am să ți-l trimit pe Charvieux cu un DS… Să fiți cu ochii în patru, mă auzi? Să nu-l scăpați…

— Drept cine mă iei? se indignează Bérurier.

— Drept ceea ce ești, Grasule; știu că nu-i plăcut pentru tine, dar ce să-i faci, adevărul are obligațiile lui penibile…

Întrerup contactul, dar fără a pune receptorul în furcă, fiindcă trebuie să telefonez de urgență{23}.

Pentru că lucrurile par să se precipite, trebuie să mă precipit și eu.{24}

Cu totul excepțional, Bătrânu nu-i la el… Mi se răspunde că-i într-o conferință cu ministrul. Mă abțin să-l deranjez; dacă i-ar părăsi cabinetul acestuia din urmă, chiar și pentru o clipă, la întoarcere s-ar putea să nu-l mai găsească, miniștrii fiind niște persoane responsabile de acte reversibile, care răstoarnă și ranversează cu o măiestrie menită să uluiască lumea întreagă.

Îl sun pe Charvieux… E un băiat bun, venit de la Moravuri, plin de daruri, lucru cert. Încă nu se știe care ar fi astea, dar esențialul e că le are.

Îl inițiez ce trebuie să facă.

— Întâlnește-te cu Bérurier și filați-l amândoi pe individ… vreau maximum de discreție. E foarte posibil și chiar probabil ca și alții să-l urmărească. Mai ales pe acești alții trebuie să-i

observați atent, m-ai înțeles?

— Înțeles, șefu'.

— Valea! Acum dă-mi-l pe Pinuche…

— E la cafeneaua de vizavi…

— Atunci, când pleci, spune-i să-mi dea imediat un telefon la mine acasă, ai băgat la cap?

— Contați pe mine.

Mă întorc în sufragerie.

— O duduiță, presupun? face vărul Hector cu un zâmbet care l-ar fi speriat pe Iuda.

— Da, îi spun. Una nostimă, cu, mustăți și pantofi cu placheuri, cum îți plac ție!

Mă întorc spre Félicie.

— Adu friptura, mami, trebuie să plec peste câteva minute.

Nu comentează, dar o simt decepționată. Iar va rămâne singură. Singură cu soiul ăsta de abces indecis, care-i vărul Hector. Imbecilul îi va propune o partidă de dame, în mod sigur, după desert… Și mama va accepta, deși jocul o plictisește. Ca să nu ne contrarieze rubedenia. E o ființă devotată, Félicie, n-ai s-o schimbi cât e veacul.

Întotdeauna gata să-și strice duminica cu paralitica de alături sau să spele picioarele murdare ale nevoiașilor.

În clipa în care destup sticla de Bordeaux, sună iar telefonul…

— Ești foarte căutat, după câte văd, reia Buffalo Bile[25]! Femeile te apreciază!

— Pentru că fac livrările la domiciliu, subliniez eu, și asigur tura de noapte. E destul să apese pe un buton al jartierei și iată-mă-s!

Mă ridic în clipa în care Félicie strigă din hol:

— Antoine, e domnul Pinaud!

Numai mami îi spune „domnul” acestei epave.

Mă duc să vorbesc cu vajnicul meu subordonat. După voce îmi dau seama că a dat pe gât cam multe păhărele de vin roșu. Are un glas subțiratic de eunuc, căruia nu i-au mai crescut organele ablaționate. Cunosc eu vocea asta tristă, care pornește din adâncul inimii. Pot să pariez pe o scufă de noapte, contra

unui cap alături de scufă, că tocmai își povestea viața altui bețiv.

— Mi-ai trimis vorbă să… începe el.

— Știu ce vorbă ți-am trimis. Dacă nu ești beat turtă, Pinaud, deschide-ți bine urechile…

— Ce mai sunt și insinuările astea! bolborosește el…

— N-o mai face pe tata mare cu obârșie nobilă! Deși ai jucat teatru în tinerețile tale, acum ai altă meserie.

„Ia urgent o mașină și vino la mine în Saint-Claud!"

— Mă inviți să cinez?

— Cu îngerii, iubitule…

— Să știi că n-am mâncat nimic…

— Félicie o să-ți pregătească un sandvici… N-ai s-o faci acum pe gastronomul ultragiat, sper!

Exală un suspin care aduce cu semnele prevestitoare ale musonului.

— Am venit, articulează draga relicvă.

Efectiv, un sfert de oră mai târziu, silueta lui plăpândă apare pe cărarea grădinii.

Intră cu pălăria în mână, o stalactită de gălbenuș în mustață, privirea atonă, nasul povârnit, părul pudrat cu mătreață argintie; încorsetat într-un costum închiriat de la o sperietoare… Se înclină dinaintea Féliciei, rostind salamalecuri, ceea ce-i desprinde proteza superioară.

Ca om de lume ce se află, o culege de pe mochetă și o bagă în buzunar.

— V-am pregătit o gustare, îl informează Félicie, sensibilă la bunele maniere ale colegului meu.

Pinuche face fasoane, protestează, înhață sandviciul formidabil și-l îndeasă într-un buzunar interior al vestonului, cu promisiunea că-l va mânca într-un viitor apropiat. Aflând că vărul Hector e șef de birou în ministerul muncii, în perspectivă, îl întreabă, ca într-o doară, care ar fi formalitățile de îndeplinit pentru a fi decorat cu laurii academici. Pinaud e genul veleitar… visează tot ce poate fi modest sau subaltern: lauri, un scuter, un bilet de favoare la Folies-Bergère, o pensie convenabilă și, poate, purgatoriul…

Îi iau cu mine, pe Pinaud și sandviciul lui.

— Mergem, moșule?

— Vai, Antoine, protestează Félicie…

— Vedeți cum mă tratează? face Pinuche înveselit… Dar îl cunosc eu, haide… Știu că mă iubește!

— Nu te iubesc, te ador, Pinaud… îmi înfrumusețezi viața ca bibeloul de ipsos care cântă la mandolină pe bufetul Henric al II-lea din sufrageria ta…

După ce a salutat auditoriul restrâns, îl propulsez în noaptea umedă.

— Încotro? se informează el simplu.

— La muncă…

— Iar!

— Da.

Vine după mine șontâc-șontâc până la garaj.

— La vârsta mea, bombăne el, aș merita totuși puțină odihnă!

— Răbdare, îl încurajez… În curând vei avea parte de odihna eternă… Apropo, ce-ai prefera: gherghine sau crizanteme?

*

* *

Ajungem repede la uzina Vergament. E destul de mică pentru o fabrică de avioane. Dacă m-aș referi la un articol citit cu câtva timp în urmă într-un ziar tehnic, aici se studiază prototipuri foarte futuriste. Clădirile, înconjurate de un zid înalt, se ridică pe malul Senei, în locul unui fost studio.

Pinuche, pe care l-am pus la curent cu evenimentele în timpul drumului, e foarte deprimant.

— Îți dai bine seama că-i o afacere aiuristică, e de părere el… Din două una: ori Diano e sincer, și în acest caz echipa lui Grunt e prea isteață ca să nu-și dea seama că suntem pe față… Ori, așa cum crezi tu, ni se întinde o capcană, iar faptul că noi mergem orbește înainte nu poate decât să-i satisfacă pe adversari…

Toate astea mi le-a turnat pe nerăsuflate și, când a tăcut, e pe punctul să-l lovească asfixia.

Meditez, cum spune un tânăr poet, dintre amicii mei{26}, asupra acestor cuvinte pline de cel mai perfect bun simț.

Are dreptate, bătrânul. Ne aventurăm pe un teren alunecos. Și eu sunt intim convins că, într-un fel sau altul, spionii știu că noi am fost informați. *Or, faptul pare să le convină! Ciudată situație! Urmăriți-mi raționamentul, dacă sunteți în stare! N-avem nici o îndoială că ei s-ar îndoi! Dar nu avem absolut nici o altă conduită de urmat, în afara celei pe care ei o așteaptă de la noi!* Vă prindeți? Nu! Văd după mutrele voastre constipate, băieți, că ați pierdut firul! Figurile voastre seamănă cu un cartier sinistrat. V-ați uitat porția de fosfor? Trebuie să mâncați pește, puișorilor… Știu prea bine că în stadiul în care vă aflați nu mai există nici o șansă de vindecare, dar ce vă costă să încercați?…

Oprim mașina pe marginea cheiului, într-o zonă de umbră datorată copacilor… De unde ne aflăm, e lesne să supraveghem intrarea uzinei. E singura poartă. Peste tot zidurile au deasupra ori sârmă ghimpată ori electrificată, ceea ce ar face escaladarea imposibilă în ambele cazuri.

— Ascultă, îi spun lui Pinuchet. Ca măsură de prevedere, postează-te în colțul celălalt al clădirilor… Astfel vom ține sub privirea noastră de linx întregul perimetru al uzinei.

Nu-mi răspunde nimic. Îi trag una cu cotul peste braț… Începe să țipe!

— Au! au!

— Ce urli, doar nu te-am omorât?

— M-ai făcut să-mi mușc bărbia?

— Ce tot vorbești?

— Tocmai îmi puneam proteza ca să mănânc sandviciul. Pun pariu că-mi curge sânge! Ia uită-te!

Îl liniștesc.

— Cu tensiunea ta, ca să ajungi să storci o picătură ar trebui să te taie omul în două, și nici atunci! Hai, *go*!

Coboară din mașină bodogănind.

Cum e gata să dispară, îl strig.

— Hei, fosilo! În afară de un sandvici, mai ai vreo armă

asupra ta?

— Da, revolverul, de ce?

— S-ar putea să prindă bine când mergi într-un picnic…

Se topește în beznă, ceea ce pentru el nu constituie o performanță, dat fiind faptul că întreaga lui ființă are ceva nocturn.

Rămân singurel în spatele volanului. O privire aruncată pe ceas mă informează că-i zece și douăzeci. Cum trebuia să se facă zece și douăzeci dintr-un moment în altul, n-am încotro și aștept răbdător trecerea timpului și urmarea evenimentelor.

Impacientarea îmi roade capul până la rădăcină.

Nimic nu-i mai dificil de înșelat ca timpul. Îți poți înșela fără prea mare bătaie de cap: nevasta, semenii, cel mai bun prieten (asta se face mai ușor ca toate); poți să te înșeli pe tine însuți (mai ales dacă nu ești genul tău), dar timpul nu se lasă înșelat fără a se burzului. Protestează numărând secundele… Ah! secundele, ce grozăvie! Perfide ca un furnicar! Par scurte când telefonezi la Londra, dar când aștepți în beznă, îți dai seama că-i nevoie de șaizeci ca să faci un minut. Or, în zilele noastre, câte nu faci într-un minut… Ce mă roade mai mult în perioadele de imobilism, e gândul la câte lucruri pozitive aș putea face în acest timp care zboară și pe care eu îl irosesc… Uite, de pildă, și pentru a vă putea face o idee precisă asupra acestui aspect: într-o secundă aș putea să-mi deschid pantalonii (care au fermoar); în zece secunde aș citi prima pagină din *France-Soir*; în trei minute aș fi capabil să fierb un ou; într-o oră, o damă nu m-ar mai putea da uitării; în două mi-aș spăla mașina și în trei, aș face de două ori înconjurul pământului{27}.

Îmi opresc brusc socotelile… Un taxi a stopat la câțiva metri de mine. Coboară cineva: Diano.

În lumina abundentă{28} a eclerajului axial, îl recunosc cu ușurință. E îmbrăcat într-un costum negru, cămașă neagră și espadrile în aceeași nuanță. Ține în mână o valijoară de culoare închisă. Fără îndoială, strictul necesar.{29} Înăuntru are trusa de unelte, care nu-i deloc superfluă în situația de față.

Merge prudent, uitându-se la dreapta și la stânga, ca pentru

a se convinge că nu-i lăsat de izbelişte. Pasărea asta detestă să iasă la plimbare neînsoţită de bonă. Pentru o spargere, nu se deplasează decât în compania părinţilor.

Nu mă vede, nu vede pe nimeni şi se decide să-şi facă trebuşoara, ca un băiat mare ce-i. Îl zăresc apropiindu-se de poarta principală şi scotocind în încuietoare cu o cheie care trebuie că-i cea bună, fiindcă reuşeşte s-o deschidă în mai scurt timp decât le-ar trebui unor şansonişti, pe care-i cunosc, să-şi probeze lipsa de talent. Diano dispare, poarta se închide…

Bun, iată-ne: el în mijlocul curţii şi noi în mijlocul problemei. Alte imagini care s-ar potrivi situaţiei: zarurile sunt aruncate, jocurile sunt făcute, fie ce-o fi, etc.

Mă uit în jur cu ochiul meu care nu iartă. Presupun că Bérurier şi Charvieux sunt prin preajmă. În orice caz au procedat ca nişte şopârle{30}, fiindcă nu-i zăresc.

Să mai aşteptăm. De data asta nerăbdarea mea atinge suspansul. Un om e pe cale să spargă seifurile aflate sub protecţia Apărării Teritoriale şi noi îl lăsăm de capul lui, primul punct bizar. Acest om îşi riscă pielea, fiindcă, mai mult ca sigur, uzina e păzită, şi noi îl lăsăm în pace, al doilea punct excentric. Dacă-i reuşeşte isprava, îşi va preda fructul tâlhăriei unor spioni, care l-au pus la treabă, şi noi nu ne amestecăm, al treilea punct insolit… Şi toate astea, în speranţa că vom pune mâna pe toată reţeaua! Vă daţi seama de viteza vântului? Nu ne trebuie mult pentru a da greş… I-am putea angaja pe toţi internaţionalii din echipa Franţei ca să ne administreze şuturi în fund până ce n-or mai putea ridica piciorul, iar noi sta pe scaun.

Pe cuvântul meu, pulsul mi-a luat-o razna. Iar inima îl imită… Şi încă nu-i nimic! Cum zicea vechiul meu camarad de regiment, Henri de la Tour d'Auvergne, viconte de Turenne{31}, care avea, mai ales pe vremea lui Mazarin{32}, un spirit de frondă: „Tremuri, hoitule, dar dacă ai şti unde te duc, ai dârdâi şi mai dihai”.

Fiindcă acum se va întâmpla ceva. O simt!

O ştiu! Fiinţa mea e avertizată de apropierea bâlciului, cum sunt avertizate animalele de iminenţa unui cataclism… Aş

vrea să pot înșuruba în bolta cerului un piron cât toate zilele și să suspend de el timpul. N-am procedat bine când am lăsat să se făptuiască treaba asta murdară… Aș da jumătate din economiile voastre, plus zece la sută pentru servicii, dacă mi-ar fi permis să fac calea întoarsă… Poate că în loc să-i fi dat drumul lui Diano, cu toate onorurile militare, ar fi trebuit să-l bag la pârnaie, ca sa mă conving dacă nu cumva ar fi avut ceva interesant să-mi mărturisească pentru a publica în fruntea coloanei a cincea.

În fine, acum e prea târziu!

Mă scutur de gânduri… Ce naiba, sunt un om de acțiune, da ori ba! Iar dacă sunt cotat la Bursă, o să vă spună damele!

*

* *

Se scurge o oră, picătură cu picătură, în noaptea rece. Toamna își anină eșarfele de brumă pe crengile copacilor precoce desfrunziți{33}. O pereche de agenți cicliști trec înfofoliți cu fulare tricotate de neveste. Ceea ce probează că, dacă o rândunică nu face primăvară, nici două nu-s în stare.

Cei doi fârtați cu pedale se pierd în depărtări lichide (pe biciclete). Cheiul redevine aparent pustiu. Nici un zgomot, nici un sunet, viața pare stinsă, deși uneori se mai aude un vaier melancolic… Cel al vântului hoinar printre ramurile din care seva s-a retras fără adresă.

Mă încearcă o îndoială: oare echipa Bérurier-Charvieux o fi aici? Cheiul pare complet pustiu… Ce-i drept, în privința disimulării, ei știu multe, ca un tratat de energie siderurgică și utilizările ei pentru mașinile de măcinat cafea ale viitorului.

De asemeni, nici urmă de indivizii care trag sforile, respectiv de Grunt și coechipierii lui discreți. Am impresia că toată lumea s-a deghizat într-un curent de aer sau în cameleon în tot circul ăsta!

Când limba mare a ceasului meu și-a împlinit revoluția pe cadran, poarta uzinei se deschide și omul meu își face apariția. E mai furtiv ca o amintire deocheată și grăbește spre partea

întunecată a cheiului cu capul între umeri… Merge repede, totuși fără să fugă… Parcă i-ar fi frică… Da, nici o îndoială, e terorizat… Îi dau un avans, și demarez lent.

Rulez pe trotuarul de pământ pentru a rămâne la adăpostul copacilor… La câțiva metri de mine, silueta italianului se ține în umbră. Din când în când, traversează o zonă de lumină palidă și-i zăresc aburii alburii ai respirației… Parcurgem astfel vreo cincizeci de metri… Deși motorul mașinii mele e silențios, face totuși un oarecare zgomot perceptibil pentru auzul încordat al lui Diano. Dar broscarul nu știe dacă-i urmărit de o mașină prietenă sau de una dușmană…

Brusc, se cambrează. În umbră, în fața lui e staționat un alt automobil cu farurile stinse… Șovăie o clipă și se trage într-o parte ca să poată trece. Am recunoscut mașina dintr-un foc: e DS-ul de serviciu. Înăuntru disting vag două siluete… Bérurier și Charvieux. Sunt mai campioni decât îmi închipuiam. Ca să se oprească la cincizeci de metri de mine fără să-i observ, trebuie să fie talentați nu glumă!

Trec prin dreptul lor și le fac un semn discret prin portieră. Băieții înțeleg și demarează în trombă… Îl depășesc pe Diano și gonesc pe cheiul pustiu pentru a repera dacă drumul e liber… Așa e mai bine.

Noi continuăm să înaintăm, Diano și cu mine… Acum merge la trap, cu valijoara sub braț… Fir-ar al naibii, de ce i-o fi așa de frică? Știe bine că polițiștii sunt prezenți… atunci? De ce se teme? De ceilalți?

Deodată, când traversează o porțiune luminată, un fulger sfâșie noaptea{34}. O detonație foarte slabă punctează acest fulger și Diano se împiedică de parcă i-ar fi scăpat piciorul de pe bordura trotuarului.

Opresc mașina și ies afară fluierând din degete… Mă apropii de corpul neînsuflețit. Diano a primit un glonț drept în cap… Calota i-a fost spulberată și figura lui nu-i tocmai prezentabilă… Zace mort ca un fileu de hering.

Mă ridic în momentul în care sosește în viteză mașina celor doi cascadori ai mei.

Coboară Bérurier. O pulpană a cămășii îi iese pe deasupra

pantalonilor, iar pălăria scâlcită îi dă aerul unei sperietori în vacanță.

— Drace, l-au ucis! strigă el cu acea voce puternică și groasă, datorită căreia a primit propuneri de la Opera Scala din Milano.

— Împușcătura a venit dinspre Sena, arunc eu… La balustradă… Charvieux, aleargă până la pod ca să cercetezi malul…

Ascultându-mi doar curajul, îmi scot din teacă revolverul P 38 și gonesc în direcția scării care duce spre Sena…

La o bună distanță de mine, se profilează o umbră… Această umbră o ia drept spre apă. Criminalul intenționează să-și curme zilele, o dată ticăloșia împlinită?

Nu… Mă prind eu de șmecheria domnului… Știa că Diano era urmărit și și-a pregătit o ieșire de salvare excelentă… Într-adevăr, o barcă pneumatică e acostată la mal. Sare înăuntrul ei și pornește motorul cu o promptitudine care ar face gloria casei Johnson, dacă ea l-ar fi fabricat.

Îmi ridic pistolul, dar ambarcația dansează pe valuri și zigzaghează… Cele trei gloanțe distribuite nu fac decât să ridice mici gheizere albe pe suprafața fluviului, care scaldă malurile bătrânului Lutèce[35], iar acum le udă pe cele ale Parisului. Barca se îndepărtează. Printr-un noroc fenomenal pentru mine și un ghinion catastrofal pentru asasin, ambarcația se îndreaptă spre podul unde se află Charvieux…

Știu ce are să se întâmple. Charvieux deține trei medalii de bronz și patru de caramel galvanizat câștigate la concursurile de tir cu pistolul. S-ar putea angaja la metrou pentru a perfora biletele cu focuri de armă dacă poliția ar ajunge în șomaj într-o bună zi - ceea ce pare cam greu de crezut…

Când barca pneumatică ajunge între cele două arcade ale podului, răsună două împușcături. O văd descriind o curbă largă și apoi sfărâmându-se de flancul unui șlep la ancoră… Și pe urmă, nimic…

Mă întorc pe chei în galop. S-a și adunat lume. Știți cum e, oamenilor le place sângele nu numai sub formă de cârnat la grătar. De cum apare pe undeva ceva carne moartă, dau fuga,

capetele astea de condor! Simt nevoia de sânge. Cu cât curge mai abundent, cu atât se regalează mai strașnic… Îi excită; circul nu-i mai satisface, vor să vadă explodând, sfâșiindu-se, dislocându-se, dezintegrându-se sub ochii lor… N-au decât o dorință, să asiste la fabricarea pateului de om… Le-ar conveni să fie comis-cârnățari în acest caz! Tocană de conțopist! Prăjiturele de notar! Copane de campion pane! Pateu de om gras! Și, delicatesa delicateselor, festinul regesc, ospățul suprem: măruntaie de vecin cu mirodenii!

Mă dezgustă acești necrofagi, acești scatologi! Trebuie să vezi cum dau din coate dinaintea rămășițelor unui semen… Și emit vorbe de duh la adresa acelui nenorocit!

Se cred isteți fiindcă ei sunt vii, vampiri în papuci! E singura ocazie când se simt și ei mai puțin stupizi.

Béru împinge hienele ajutat de Pinaud, adus la fața locului de acest episod al războiului de secesiune.

Apuc valijoara lui Diano. Înăuntru se află drăgălașele scule de spărgător. Pentru unul care s-a lăsat chipurile de meserie, nu-i rău deloc… Toate astea nu aveau cum să-i servească broscarului la reparatul deșteptătoarelor!

În afara ustensilelor, nu mai găsesc nimic… Încep să scotocesc prin buzunarele mortului… Nimic! Ce vrea să însemne asta? Deci, n-a subtilizat nimic? Oh! treburile merg din ce în ce mai bine!

Iată că apare și poliția, apoi o ambulanță… Le dau instrucțiuni domnilor și plec după Charvieux, pe malul Senei, dincolo de pod.

Și aici s-a adunat lume… Grosul îl formează marinarii. Au făcut roată în jurul celui de-al doilea cadavru, ud leoarcă, pe care l-au împins pe pavajul malului. Mă uit… Ce surpriză: amicul Grunt!

Charvieux, puțin cam palid, îl privește de la distanță.

— Poate n-ar fi trebuit să-l omor? mă întreabă el… Când v-am văzut trăgând, am crezut că…

Ridic din umeri.

— Basta! bine-ai făcut. Oricum, tot n-ar fi vorbit…

Charvieux se bâlbâie:

— E pentru prima oară că… că omor un om, domnule comisar…

Înțeleg prin ce trece. Știu, pentru că și eu am trăit asemenea momente, care-ți fac o impresie cumplită. Atâta vreme cât exersezi pe ținte de carton, merge! Ești mândru nevoie mare că ai ochit în inimă. Dar când ținta e vie, nu mai e același lucru.

— Nu te mai amărî, bătrâne… Tipul ăsta avea mai multe șanse s-o mierlească din pricina unui glonț, decât de oreion. Și pe urmă, numai ce a ucis un om, ce zici!

Reconfortându-l sumar pe Charvieux, cotrobăi și în buzunarele spionului. Așa cum trebuia să mă aștept, nu găsesc nici un document, doar bani…

Mă ridic perplex… Vedeți că aveam dreptate să mă tem de ceva?… O bătălie scurtă, un război care n-a durat decât patru minute…

Acum tot cartierul a ieșit în stradă… Șmecheri care se distrează cu gagicuțe în cămașă de noapte. Parcă am fi la o chermesă galantă! Toate muieruștele astea în pijama sau în stindarde înstelate cu valize diplomatice sub ochi, guri decolorate, piele sulfuroasă și boarfe americane, făcând salturi de la joasă altitudine. Ciudat de tentante, damele, când se trezesc brusc din somn, cu fețele încă lucind de pomezi demachiante! Îți vine să o rupi la fugă și să te înscrii în infanteria marină bretonă! Sub președinția de onoare a lui André Clavette!

Cum zicea unul dintre prietenii mei din Rennes: țin mult la el fiindcă e afurisit{36}.

Scot un răcnet și pun pe goană acești musafiri nocturni.

— Hai, la culcare, doamnelor și domnilor, reprezentația a luat sfârșit… Urmarea, mâine dimineață în ziarul preferat…

Cum sunt ridicați cei întinși pe spate, lumea se întoarce pe la case. Teribilă mai e și idioția vieții… Unii vor face dragoste înainte de a adormi… Din această trezire bruscă se vor naște ființe! Pe voi nu vă îngrozește această imensă malaxare de indivizi?… Nu, desigur, sunteți liniștiți în spatele prostiei care vă caracterizează; în intelectul vostru e plăcut… Aer condiționat, confort modern, apă curentă! Când încercați să

gândiți, în dovleacul vostru se produce un zgomot de parcă ați ronțăi arahide!

— Ei, și acum ce facem? mă întreabă Bérurier…

Nasul lui e mai enorm, mai vânăt ca niciodată. Pute a grevă la salubritate și un obraz e mai umflat ca celălalt.

— Ai o falcă gravidă, Grasule, observ eu… Ori mesteci tabac?

Începe prin a strănuta, ceea ce-mi face impresia că joc în al cincilea rol principal din *Bourrasque* (vijelie)…

— Un început de abces, îmi explică el.

— Un început! Vrei să zici un sfârșit de abces! Toată viață ta a fost un apostolat în slujba abceselor. Ăstuia de acum i-ai dat forma cea mai vehementă și voluminoasă…

Se uită la mine cu aerul incredul al unui bou care asistă la o coridă.

Ochii lui mă șfichiuie. Privirea îi e mai lipicioasă ca o bomboană caramel.

— Cum de mai poți să bați câmpii într-un moment ca ăsta! oftează el.

— Un fel de autoapărare… Bun, flăcăi, hai, în noaptea asta o să avem de furcă… Vă promit o distracție de calitate…

— Unde mergem? mă întreabă Béru.

— La uzina Vergament.

— Acuma?

— Știi cum se zice? Vitejii nu-s tocmiți cu ora, și cu atât mai mult păcătoși de soiul tău!

CAPITOLUL III

Paznicul uzinei stă în pragul porții și privește cu un interes nedisimulat la halimaua din drum. Tontălăul ăsta habar n-are că nu de mult a primit o vizită.

Dau buzna peste el.

— Poliția!

— N-am văzut nimic, se apără hoțomanul…

Cunoști genul ăsta de imbecili? O fac pe muții. Frica de răspundere, ce vreți! Melodia cunoscută…

— Nu-ți vorbesc de atentatul care s-a produs pe chei, ci de furtul din uzină, căruia i-ați căzut victimă!

Domnului paznic îi lipsește oxigenul. Ar trebui să-i suflăm pe găuri, făcându-i mișcări cu brațele.

— Ce anume?

— Furtul…

— Glumiți?

— Mi se întâmplă uneori, dar acum, nu… Dă-ne drumul să intrăm…

Și uite că netotul de supraveghetor se mai și înfurie. E un tip hepatic cu ulcer piloric… La vreo cincizeci de ani, cu înclinații spre vinul de butuc în general și pentru cel de Capitants, în particular… Și o privire care cere biletul pasagerilor în compania cărora călătorește, fără a fi controlor.

— Imposibil, domnilor! Aici e o întreprindere care lucrează pentru Apărarea Națională!

— Puțin îmi pasă, îi răspund eu foarte amabil. Că munciți pentru Apărarea Națională sau pentru apărarea dreptului de

afișaj, pentru mine-i tot un drac… Vreau să văd seiful…

— Se află în biroul personal al domnului director și n-am cheia!

— Pun pariu că ușa e deschisă…

Îmi ridică din umeri.

— Domnilor, sunt obligat să-i aduc la cunoștință domnului director…

— Ei bine! Adu-i la cunoștință!

Ne introduce în iurta lui de lângă poartă. E un post care cuprinde două încăperi.

În prima se află accesoriile indispensabile serviciului său, respectiv: o masă, două scaune, un litru de vin roșu și o talie de cărți… Plus o lanternă electrică și ultimul număr din *Chasseur Français*. Pe o măsuță se află un telefon.

Formează numărul fără să ne piardă de sub privirea lui grea ca un sac de nisip.

Pinaud și Bérurier trag cu ochiul la kilul de vin roșu… Mă uit urât la ei și renunță la proiectele care le străluceau în pupile.

— Alo! Aș putea vorbi cu domnul Montfort? rostește supraveghetorul.

Trebuie că i-a răspuns vreo bonă care-i face greutăți. Gardianul adaugă, important:

— Anunțați-l cu orice preț, Maheu la telefon, de la uzină… Poliția e aici…

Așteptăm puțin. Bérurier strănută așa de tare că se întredeschide fereastra. În sfârșit, directorul sosește la capătul celălalt al firului. Gardianul se lansează în explicații încâlcite. Indivizii ăștia nu-s în stare niciodată să relateze faptele cele mai simple. Se încurcă în detalii inutile… Agasat, îi smulg receptorul de la urechea lui dreaptă.

— Alo! Aici comisarul San-Antonio, de la serviciile speciale… Bună seara, domnule director… Îmi pare rău, dar trebuie să veniți numaidecât aici. Am toate motivele să cred că ați fost prădat.

Tipul scoate un strigăt exclamativ și-mi spune că vine. Închid.

Mutra ingrată a lui Maheu exprimă un dispreț cordial.

— Prădat! bodogăne el… Nu s-ar fi știut!… Suntem doi gardieni care facem rondul din oră în oră!

Prompt, îi pun întrebarea:

— Unde-i, domnule, colegul dumitale?

— Își face rondul…

— Și pe ce dată revine?

Parcă i s-ar fi perturbat hormonii masculini.

— Ce-i drept, face el înnorat ca un cer de noiembrie, ar fi trebuit să se întoarcă…

— Cât timp a trecut de când a plecat?

— Cam o jumătate de oră…

Reflectez ca o oglindă cu trei fețe.

— Acum o oră, amândoi erați aici?

— Da…

— Cum se face că nu l-ați văzut pe omul care a intrat?

— N-a intrat nimeni!

Manierele lui de spărgător de farfurii încep să mă calce pe bătături.

— Ascultă, Toma Necredinciosul, dacă eu îți zic că a intrat cineva, înseamnă că știu ce zic; știu fiindcă l-am văzut… La plecare, el a fost cel împușcat… Nu pari prost de felul dumitale… În toiul nopții e împușcat un om în fața uzinei și dumitale ți se pare aproape normal; nu vrei să admiți că întreprinderea a fost prădată!

Acest mic discurs metodic îi impune.

— Eu n-am auzit nimic… Când se deschide poarta pe timp de noapte se declanșează semnalul de alarmă.

Îmi arată un sistem de avertizare și-l văd pălind. Mutra lui plată seamănă mai întâi cu o lună, apoi cu o tartă cu frișcă. Și pe mine mă apucă un chef nebun să iau la bătut frișca asta.

— Sistemul e deconectat!… se bâlbâie gardianul.

— Deci, vezi că treaba nu-i în ordine.

— Dar l-am conectat chiar eu…

— Să reluăm problema; acum o oră, erai în încăperea asta împreună cu colegul dumitale. Dacă înțeleg bine privind cărțile, făceați o belotă, nu?

— Păi, da… Până-i venea lui rândul să-și facă rondul…

— Dumneata unde stăteai?

Îmi arată scaunul aflat cu spatele la ușă.

— Acolo!

— Exact cum am presupus și eu…

— Ce-ați presupus? întreabă gardianul de noapte.

— Ar dura prea mult să-ți explic…

Mă întorc spre cei doi colegi ai mei, care n-au mai scos nici o vorbuliță, ceea ce mi se pare insolit după cum îi cunosc eu pe acești domni.

Mă prind care-i cauza mutismului lor. Au reușit să captureze pe furiș litrul de vin roșu și, într-un colț al încăperii, îi fac de petrecanie.

Afară răsună un claxon. Moș Maheu își încheie tunica uniformei.

— A sosit dom' director, mă previne el, galopând să deschidă.

*

* *

Montfort - imediat îți dai seama - e un tip din înalta societate. Realizez faptul după Jaguarul lui, după pardesiu, dar mai ales după chelie.

Fiindcă o calviție este întotdeauna elocventă. După aspectul ei, textura, geografia, importanța, întreținerea, incidența, periferia, știi dacă chelul e un om din popor sau din lumea bună. Există mii de calvirii… Totale, modeste, ipocrite, intelectuale, clericale, anticlericale, calviții hidrocefalice și brahicefalice, lunguiețe, circulare, teutone, calviții ca măciulia balustradei, à la americaines, mongole, ca târtița găinii, ca o pensulă uzată, ca o scăfârlie neutră, ca scăfârlia altora, ca un cap de vițel (cu loțiune de oțet)… Ca să nu mai vorbim de calviția à la Grock, precum căpățâna de zahăr, ca un supozitor, ca un ananas… Și nici de calviția ca un bec (model Wonder) sau de calviția în formă de acordeon (realizare Robert Schuman - tipul care se pricepe la muzică)… Trec cu vederea

altele mai strașnice, cum îi place să spună cu vocea ei șăgalnică baroana Tuchelingue du Prose; nu nepoata generalului Lavert-Jovent, nu: cea care avea tatuat un ceas-brățară pe coapsa dreaptă{37}.

Orice s-ar spune, chelia lui Monfort e gen Jockey-Club, adică e semnată Défossé, ca Saint-Germain. S-ar mai putea spune (printre altele, ca să folosesc limbajul ciobanilor) că-i îngrijită, rasă, tunsă și frizată, sulfatată, sulfamidată, lustruită, vopsită, periată, parfumată, antiderapantă, vulcanizată, marmorizată, bălțată, polizată… cojițele sunt scărpinate, pistruii frecați; pe scurt, e o chelie întâia; una de elită. Trebuie să ai printre strămoși mai multe generații de cruciați, muschetari, prelați, concubine regale (A variata e prea frumoasă!), amirali, contraamirali și imbecili{38}, pentru a atinge asemenea perfecțiune în arta de a avea cupola defrișată!

Mă cântărește, mă apreciază și-mi întinde mâna numai ce scoasă din mănușă.

— Ce se petrece aici, domnule comisar?

— Sunt îndreptățit să cred că s-a încercat spargerea seifului dumneavoastră.

Se întoarce spre gardian. Tipului i-a cam căzut nasul. E ca o pernă răvășită (ia loc pe Maheu și să stăm de vorbă!).

— Ce-ai de spus, Maheu? face Montfort-la-Morille.

— Eu nu înțeleg nimic, dom' director… Semnalul de alarmă a fost deconectat…

— Unde-i Bourgès?

— Își face rondul…

De ce oare un cântecel naiv, o horă de copii îmi gâdilă trompele lui Eustache: „Peste munți și peste văi trece o căruță și din toate fetele tu ești mai drăguță… ”

— Vreți să mă urmați în biroul meu, domnule comisar?

Asta și așteptam!

Iată-ne plecați în caravană, Montfort, cei doi colaboratori ai mei și fiul unic al Féliciei.

Străbatem o curte mare, plină de materiale cu forme bizaroide. Apoi, intrăm într-o clădire destul de mare, populată cu mașini unelte, a căror utilitate îmi pare de netăgăduit, dar

imprecisă… În fine, ajungem la birouri… Concepție modernă, sticlă de sus până jos, pe alocuri difuzând lumina…

Parcurgem culoare marțiene, cu mobile futuriste… Te-ai crede într-o farfurie zburătoare. O nouă serie de culoare. Apoi, Montfort își scoate din buzunar cheia de care nu va avea nevoie să se folosească, fiindcă ușa biroului său e incomplet închisă.

— Dumnezeule! strigă el, șarjând cu chelia înainte în camera tapetată în piele de zebu{39}.

Aleargă, ca unul care a suferit cu succes periculoasa ablațiune a splinei, până la un imens seif mural. Ușa acestuia stă căscată… Și Montfort face la fel. Pinaud, epuizat de peripețiile din timpul nopții și căruia îi pasă de uzina prădată ca de primul lui dinte cariat, se prăvălește într-un fotoliu pivotant, ca un pescăruș ostenit pe un recif.

— Au furat planurile, urlă chelia distinsă…

Bun, e momentul să intre în joc valorosul comisar San-Antonio.

— Ce planuri, domnule director?

— Cele de la Alizé 3…

— Cred că vă dați seama că nu știu nimic despre Alizé-ul în chestiune… Dar, după mine, presupun că-i vorba de o mașinărie hapciu-hapciu{40}.

Pun întrebări clasice, aproape de rutină, pentru că orice anchetă trebuie să aibă un început.

— Cine avea acces la acest seif?

— Doi dintre inginerii mei și eu… Lipsesc adesea și cei doi ingineri, de care vă vorbesc, posedă combinația cifrului pentru că au nevoie de planuri pentru dirijarea lucrărilor.

— Cine sunt aceștia?

— Domnii Conseil și Bolémieux…

— Adresa lor?

Mi le comunică și Bérurier notează pe un carnet oferit grațios de o firmă de băuturi aperitive.

— Bolémieux e în concediu, vă atrag atenția, declară directorul.

— De multă vreme?

— De două zile… A asigurat permanența pe timpul verii…

— Presupun că aveți copiile planurilor.

— Bineînțeles, sunt depuse într-o bancă. Dar dispariția acestor documente e o catastrofă pentru țara noastră, cu atât mai mult cu cât nu s-au furat numai planurile, ci și macheta, modelul mic al prototipului… Or, această machetă ne este esențială! Nu vreau să intru în detalii tehnice, domnule comisar, dar interesul prezentat de acest nou model de avion rezidă, în principal, în posibilitatea lui de a decola pe verticală.

Mă apropii de fotoliul pivotant, unde soilește Pinuche. Fiind într-o uzină de avioane, sforăie ca escadrila Normandie-Niémen. Înșfac un braț al fotoliului și-i imprim acestuia din urmă o violentă mișcare de rotație în sensul invers al acelor unui ceasornic de fabricație elvețiană.

Pinaud e propulsat pe mocheta biroului, groasă ca o pilotă. Se trezește bodogănind chestiuni incerte referitoare la vârsta lui așa de puțin luată în considerație de cadeți.

— Mergi cu Béru și vizitați împrejurimile, îi spun… Aș vrea să stau de vorbă cu gardianul care nu s-a mai întors din rond, admițând că s-ar mai putea exprima…

Montfort are o tresărire care-i deplasează al treilea și antepenultimul fir de păr.

— Gândiți că tâlharii l-au asasinat?

— N-ar fi imposibil… Dar nu-mi prea vine să cred, la drept vorbind.

Cei doi acoliți ai mei părăsesc biroul pe aria lui Laurel și Hardy. Directorul se lasă într-un fotoliu, nepivotant, și-și prinde bila în amândouă mâinile.

— E îngrozitor, suspină el.

Pare sincer distrus.

Nu spun nimic. E prea devreme să bat câmpii… Directorul își ridică fața frumoasă, de aristocrat sufocat, și întinde mâna spre telefon.

Îi opresc gestul.

— Vă rog să mă iertați, domnule director, pe cine vreți să sunați?

— Pe Conseil (sfat), colaboratorul meu… Prefer să-l

informez eu în legătură cu dezastrul, decât să-l las să afle din ziare…

— Nu faceți nimic, îl voi avertiza eu…

Interlocutorul meu mă privește nehotărât. Adaug repede:

— E indispensabil să-i contactez eu pe toți cei care au acces la seif, înțelegeți?

Nu insistă… Mai mult, mă servesc de aparatul lui pentru a-l informa pe Bătrânu asupra evenimentelor nopții. Boss-ul e serios comoționat! Bomba e teribil de neplăcută pentru el! Când ministrul va afla că furtul și crima s-au operat sub ochii noștri și, oarecum, având binecuvântarea poliției, își va înghiți portofoliul sau îl va preda altuia mai incapabil ca el. În materie de miniștri e ca la rugby: mereu trebuie să dai pasele în urma ta.

Exact în clipa în care închid telefonul, sosesc cercetașii mei, cărând un tip neînsuflețit.

— Bourgès! strigă directorul devenind palid ca o calotă glaciară.

Bérurier și Pinaud îl întind pe jos. Cel sosit la orizontală e un bărbat înalt, slab, cu nasul ca un cioc de papagal.

Are ca la vreo treizeci de ani, e blond-murdar bătând spre roșcat și, când își deschide ochii, constat că aceștia sunt negri.

Bate din pleoape…

— Era în capătul culoarului, ne explică Béru, care a mai văzut și alții, mulți alții și mai puțin proaspeți ca cel de față.

— Ce-ai pățit, Bourgès? îl întreabă directorul.

Omul scoate un geamăt care ar frânge inima unui perceptor de contribuții directe.

— Capul! îngână el… Capul meu, săracul…

Examinez numitul cap sărac și nu decelez nimic suspect, nici măcar un cucui.

— Ai fost lovit? îl întreb.

— Da… Treceam prin culoar… Deodată, am simțit o lovitură cumplită în ceafă, și pe urmă, nimic…

— Bietul Bourgès, îl căinează directorul cu sinceritatea unui vânzător de mașini de ocazie…

— Ce aveți de gând să faceți? mă întreabă el.

— Să-l duc pe omul ăsta la spital… După care, am să încep ancheta… Până atunci, domnule director, vă rog să vă întoarceți acasă și să nu vorbiți cu nimeni despre cele întâmplate până dimineață.

E din ce în ce mai deprimat.

— Cum doriți, domnule comisar…

Și cortegiul se pune în mișcare.

*

* *

În postul de gardă, Charvieux îi ține companie lui Maheu, după ce a expediat defuncții la morgă. Îi spun să-și termine noaptea aici, pentru a-i primi pe băieții de la identificări, de la laborator, precum și pe ziariștii care nu vor pierde ocazia să se arate.

Apoi, mă îndrept spre mașina mea. Pinaud urcă în spate cu nefericitul Bourgès… Mă instalez la volan, flancat de Bérurier.

— Înainte de a merge la spital, îi spun rănitului, ar fi bine să-ți anunțăm familia, nu?

— Trăiesc singur, oftează el.

— Țin totuși să o anunț pe portăreasa dumitale. În zori, presa o să dea năvală și n-aș vrea ca femeia să trăncănească vrute și nevrute, înțelegi?

— Stau pe strada Vaugirard, numărul 7…

— Ce etaj?

— Trei…

— Nu te deranjează dacă facem un mic ocol?

— Nu, mă simt mai bine… Poate că nici n-ar fi cazul să merg la spital, nu?

— După un asemenea traumatism, e mai bine să faci o radiografie… S-ar putea să ai neplăceri…

Gonesc ca un nebunatic spre Luxembourg. După mai puțin de un sfert de oră, opresc la numărul 7 de pe strada Vaugirard. Holul e vraiște, fiindcă ușa vetustă nu mai are curajul să se închidă.

Ajuns înăuntru, mă lansez pe scară până la trei. O dată

ajuns, îmi utilizez sezamul, mulțumită căruia, o știți de acum, pot deschide orice încuietoare. Și iată-mă în locuința lui Bourgès.

Seamănă cu un closet public. Un antreu, o cameră, o bucătărioară… Totul într-o dezordine…

În bucătărie se ridică o Himalaye de vase murdare, iar în dormitor, patul din fier, ca vai de lume, are niște cearșafuri care n-ar putea fi utilizate în chip de drapel alb dacă ai preda armele. Ai fi luat mai degrabă drept corsar!

Mă proptesc în mijlocul camerei, perplex. În acest moment, băieți, nu știu dacă vă dați seama, dar sunt la fel de tensionat ca tipul de la Sing-Sing{41}, căruia i se spune; „Ia loc, te punem imediat la curent!"

În astfel de cazuri, nasul meu funcționează ca un radar.

Mă duc pușcă la pat și trag salteaua cu așternut cu tot. Apoi, ridic somiera. Sub una dintre scândurile acesteia din urmă văd un pachet destul de mic, învelit în hârtie de ambalaj. Îl desfac și descopăr cinci sute de mii de franci în bancnote „Bonaparte - departamentul Manche".

Refac în grabă pachetul și-i dau drumul *in my pocket*. După care, o șterg pe șest.

— Gata, îi spun, reluându-mi locul la volan, am făcut comisionul.

Bourgès se căznește să zâmbească… Însă nu-i prea reușește; probabil că-l doare rău capul…

Traversez iar Sena pentru a mă îndrepta spre poliție. Bérurier, a cărui tâmpenie e recunoscută ca fiind de inutilitate publică, mă întreabă:

— Da' la ce spital mergem?

Un picior tras în tibie îi smulge un guițat porcin. Se grăbește să-și pună lacăt la aparatul care-i debitează prostii.

Intrăm în curte. Pe timp de noapte și la o adică, aceasta poate foarte bine să treacă drept curtea unui spital. Cunosc destule și mai sinistre.

— Poți merge singur? îl întreb.

Gardianul dă din cap că da.

— Gândesc…

Dacă gândește, înseamnă că există{42}. Escortat de arcașii mei, îl conduc în birou. Abia când ajunge în coridorul pe ușile căruia stă scris „Comisarul Cutărescu” sau „Biroul inspectorilor” omul începe să-și spună că acest spital nu-i ca toate celelalte.

Deschid ușa și aprind lumina.

— Intră. Simte-te ca acasă, mă adresez eu lui Bourgès-Subalimentatul.

Se cam clatină pe picioare. Béru, care a priceput cum stau lucrurile, îl împinge fără manajamente pe un scaun desfundat.

— Cum te mai simți cu capul? îl întreb eu cordial…

E prea năucit ca să-mi răspundă.

Pinaud își răsucește o țigară, sprijinit de ușă, ceea ce-i echivalent cu a risipi pe jos o priză de tabac. N-am reușit să mă prind pentru ce bătrânul deșeu nu fumează pur și simplu numai foița cu lipici.

Bérurier își împinge fetrul mucegăit, botezat o dată pentru totdeauna pălărie, spre ceafă, eliberându-și fruntea bovină.

O tăcere deplină - sau pe aproape - domnește în birou. Ai auzi-o gândind pe Brigitte Bardot. Bourgès-La-preț-redus, intimidat, își îndreaptă spre fizionomia mea agreabilă doi ochi tulburi. Îi e frică, se vede.

— Ciudată afacere, nu? îi spun. Doi oameni uciși și dumneata erai gata-gata…

Cu multă greutate își desprinde limba din cerul gurii roz pentru a articula un „da” abia șoptit.

Atunci, ușor teatral, scot din buzunar pachetul găsit sub somieră. Când îl zărește devine verde, Trubadurul{43}.

— Ți-a pierit piuitul, comoaro? îl întreb.

Desfac pachetul și încep să mă joc cu banii.

— Astea-s economiile tale?

— Da… vream să-mi cumpăr o mașinuță…

— Așteaptă mai întâi să ieși de la zdup, îi spun, lăsând teancul de bancnote pe biroul meu, mașinile, dacă stau pe butuci patru-cinci ani, se depreciază. Ca să nu mai punem la socoteală că, în tranzacțiile publicate de Argus, cota lor se prăbușește.

— Da'… eu…

— Da, băiete, *tu*! *Tu* ne-ai luat drept niște imbecili și *tu* ai fost cel care a dat în bară! Povestea ta e cusută cu ață albă. Să-ți explic eu ce s-a întâmplat. Ai fost mituit cu jumătate de milion ca să întrerupi alarma și să-i distragi atenția colegului tău în vreme ce banditul pătrundea în uzină… Pe urmă, ai plecat să-ți faci rondul, băiețaș! Și ai făcut-o pe ăla lovit în moalele capului… Mă înșel?

Protestează cu energia disperării.

— Nu-i adevărat! Vă jur!

— Nu-i cazul să depui jurământ: aici nu ești în calitate de martor ci de acuzat!

— E rușinos să mă tratați așa… Eu, care sufăr cu capul!

— O să-ți facem o radiografie, cum ți-am promis…

Mă adresez lui Béru, mare specialist în materie{44}.

— Fă-i o radiografie domnului… Cred că una telescopată va fi de ajuns!

Grasu își freacă falangele acoperite cu peri de porc.

— Fii atent, îi expune el situația succint: ori vorbești ori o iei pe coajă!

— Dar nu știu nimic. Mă acuzați pe nedrept!

N-are timp să termine. Lui Béru îi reușește un upercut imparabil, care-l saltă pe celălalt de pe scaun. Se rostogolește pe jos, gemând. Grasu se apleacă, îl înșfacă de cravată, utilizând acest element vestimentar pentru a-l ridica pe Bourgès-Deterioratul. Paznicul și-a pierdut suflul. Bate în tonuri de verde și ochii îi ies din cochilii ca doi melci solicitați de ploile primăverii.

Fără a-i lăsa timp să-și tragă sufletul, Grasu îi aplică o lovitură în bărbie cu enormul lui genunchi.

Gata, l-a terminat. Oricine ar suferi un asemenea tratament, ar leșina. Bourgès-Montreuil se prăbușește… Pinuche se apropie de el și-l privește atent.

— Seamănă cu nepotul meu, fotograful, declară el… Știi, San-Antonio, cel care s-a stabilit la Clermont-Ferrand! Tatăl lui era locotenent de jandarmi în Ardèche…

Ăsta-i Pinuche. Întotdeauna, în momentele dramatice îți

vorbește despre familia lui. Uneori, aduce în discuție umorile reci ale vecinului de dedesubt!

— I-ai servit o doză ca pentru o persoană adultă, îi spun lui Béru, arătând spre gardian… O să se trezească la anul viitor.

Grasu își clatină capul nobil ca un butuc de stejar.

— Stai așa, că mi ți-l aduc eu în simțiri…

Scoate țigara din gura lui Pinaud și o aplică sub nasul leșinatului. E o terapie de mare clasă. Victima noastră începe să se sufoce și-și deschide lucarnele.

— Vezi, exultă umflatul. E radical și chiar radical la pătrat.

Fericit de acest spirit - singurele care-i sunt permise - îl cară pe Bourgès-Deterioratul spre scaunul lui.

— Îmi închipui că ți-a ajuns, face Grasu… Dar dacă vrei, pot continua, artistul nu-i obosit… Aș putea chiar să-ți aplic un pumn bulgăresc, dacă știi cum e…

— Mărturisesc tot, oftează omul.

Și, cu o voce tăiată mărunt{45}, își desface bocceaua de rufe murdare. Da, a fost contactat de un tip care i-a promis un milion ca să taie contactul, să-și distragă colegul… și să închidă ochii. A primit jumătate din sumă, cum se poate deduce, și urma să primească cea de a doua jumătate.

Îi arătăm fotografia din arhive a lui Grunt. Îl recunoaște pe spion. El este cel care l-a mituit pe gardian…

— Norocul tău că n-o să mai aibă ocazia să-ți aducă și a doua jumătate a onorariului, îi spun lui Bourgès… Nu ți-ar fi înmânat cinci sute de mii ci doar un singur glonț! Domnului ăsta nu-i plac martorii…

Insist puțin, prin intermediul Grasului, ca să aflu dacă gardianul nu cumva știe mai multe decât ne-a spus. Dar se jură că nu și sunt înclinat să-l cred. Grunt nu era omul să-și compromită colaboratorii… sau șefii. El era însărcinat cu latura „public relation”… Astfel i-a contactat pe Diano și Bourgès…

— Încarcerați-l pe neghiobul ăsta! le spun „subalternilor” mei. Și moțăiți puțin în birou, până mă duc eu să-l văd pe Bătrânu… Imediat după aia pornim iar la război!

— În noaptea asta! Păi, s-au făcut orele două! lăcrimează

lăcrimosul Pinaud.

— Trebuie bătut fierul cât e cald, îi dau eu replica nu fără a bate un apropo.

Acestea fiind spuse, mă informez dacă Bătrânu e în măsură să mă primească.

Este.

*
* *

V-am spus adesea, tot ce mă impresionează mai mult la Bătrânu e facultatea lui de a se afla mereu în biroul lui, la orice oră din zi sau din noapte, în cazurile grave. Mi-au trecut pe la ureche niște zvonuri cum că apartamentul lui s-ar situa pe o stradă învecinată și că el și-ar fi amenajat o trecere specială ca să poată veni ușor în atelier când e vreo urgență. Viața lui particulară seamănă cu o pană de lumină. Nimeni nu știe nimic despre ea și lumea chiar se întreabă dacă ar avea așa ceva.

Cât despre legăturile amoroase, zero! Nimeni nu l-a văzut cu vreo femeie ușoară. Pe scurt, nu-i un om, ci un dictafon! În unele momente mi-aș dori să i-o aduc în birou pe Sophia Loren în pielea goală ca să-i văd reacțiile în fața unei dame suferind de hiperplazie mamară.{46}

Deocamdată, nu se pune problema. Vai! Pentru că, fie vorba între noi și operele complete ale ministerului P. și T., iată că au trecut trei zile de când n-am mai avut timp să psihanalisez o gagicuță… Și cu toate astea, i-aș putea spune multe în legătură cu comportamentul celui de-al doilea eu al meu și cu depășirea ființei mele. Trei zile! Vă dați seama ce distanță siderală mă separă de voluptate?…

Bătrânu, încătărămat, lustruit, înmanșetat, e aici, cu popoul pe calorifer, ca întotdeauna când așteaptă pe cineva.

Îl salut cu un gest ostenit.

Din poziția pe care abia și-o luase, se aruncă spre mine.

— Frumoasă treabă, nu-i așa, San-Antonio?

Nu, să nu exagerăm, uite-l că-și pune manevrele greșite la

activul meu! Asta-i culmea! Trebuie să lămuresc lucrurile imediat!

— Da, îi răspund privindu-l drept în ochi, presupun că n-ar fi cazul să preconizați o politică de tergiversare și oportunism.

Înghite ce i-am servit ca pe o doză de ulei de ricin. Apoi, grimasa îi dispare. E un om cinstit și, prin urmare, știe să-și recunoască erorile, deși nu le-a văzut niciodată.

Pe un ton îndulcit, tranșează:

— Mă rog, cum stăm?

Eu, calm precum creierul unei starlete, îmi încrucișez mâinile harnice pe burtă.

— Cel de-al doilea gardian tocmai și-a mărturisit participarea la acțiunea de sabotare a alarmei… Grunt l-a mituit..!

— Și la ce ne servește mărturia lui?

— La nimic. Elucidează un detaliu, asta-i tot!

— Și atunci?

— Să recapitulăm, șefu', dacă sunteți de acord… Să luăm lucrurile de la începutul lor: avem un specialist în seifuri numit Diano, refugiat în Franța, asupra căruia spionul Grunt face presiuni ca să-l determine să comită o spargere la uzina Vergament.

— Exact, admite Bătrânu.

Contrariul ar fi dovedit o penibilă încetineală a gândirii lui.

— Diano încearcă (sau se preface că încearcă) să se sustragă ultimatului… N-are importanță dacă a fost sau nu complicele lui Grunt… Apoi, chiar la sfatul nostru, acceptă!

Patronul continuă edificarea acestui zid a cărui fiecare piatră reprezintă o idee.

— Grunt știa că le dăm mână liberă, aceasta fiind singura modalitate de a nu rupe lanțul care ne conducea spre Organizație.

Bun, serviți cât e cald; chelul{47} a găsit, ca într-o doară, mijlocul indirect de a se justifica în ochii mei. Își continuă ideea:

— Diano sparge seiful…

— Și nu fură nimic, termin eu, pertinent.

Bătrânu rămâne cu o sprânceană ridicată.

— Cum nimic? Seiful era gol, ai spus?

— Da, ca și buzunarele lui Diano… Or, nu l-am scăpat din ochi din clipa în care a ieșit din uzină. N-ar fi avut cum să se descotorosească de planuri și de machetă. Ar fi fost *im-po-si-bil*!

— Poate cu concursul gardianului Bourgès?

— Nu, acesta din urmă e un *minus*, în stare să deconecteze un avertizor… Mi-a jucat așa de rău comedia leșinatului, încât nu m-am îndoit nici o clipă de culpabilitatea lui. Un vulpoi ca Grunt n-ar fi încredințat nici în ruptul capului niște documente așa de importante unui individ mediocru ca ăsta.

Bătrânu își scutură un fir de praf de pe rever, apoi își introduce unghia migdalată a degetului mijlociu în conductul auditiv al urechii stângi…

— S-ar putea să ai dreptate, recunoaște el, o dată dusă la bun sfârșit această dublă operațiune.

Tace un moment pentru a-și admira reflexul elegant al manșetelor.

Pe urmă, reia cu vocea lui mătăsoasă, care te duce cu gândul la un pârâiaș șipotind printre ierburi înalte.

— De fapt, pentru a rezuma situația, Diano a fost forțat deschidă un seif gol și a fost asasinat mai înainte ca Grunt să dea ochii cu el. Această crimă dovedește că spionul știa bine că Diano nu era în posesia planurilor!

— Da, da, fac eu captivat. Și l-a lichidat ca să nu ne poată spune că seiful era gol…

— Exact.

Parcă am juca tenis amândoi. Ca să trimiți mingea înapoi trebuie să fii un adevărat campion. Meritățm Cupa Davis!

— Dar, pentru ce toată această înscenare dacă planurile au dispărut „înaintea" spargerii? Pentru ce să atragă atenția poliției? Pentru ce să ucidă gratuit un om? exclamă Boss-ul, masându-și colina.

Surâd.

— În legătură cu toate astea, am eu o idee, șefu'…

— Ce idee?

— *Cei care au luat planurile aveau acces în mod normal la seif. I-*

am fi bănuit imediat de furt. Deci, au fost nevoiți să creeze o întreagă psihoză în jurul acestei spargeri, înțelegeți?

Bătrânu pocnește din degete. Entuziasmul lui e cu totul neobișnuit, fiind genul de om căruia poți să-i pui o petardă aprinsă în nădragi fără să observi că-și încruntă măcar sprâncenele.

— Ai prins un fir valabil, San-Antonio… La vânătoare, prietene!

Eu prietenul lui! A cam luat-o razna, Boss-ul! N-ar mai lipsi decât să mă tragă de ureche, cum obișnuia Împăratul, spunându-mi că-i mulțumit de mine.

Vanitatea e un levier puternic cum zicea unul{48}! Mă ridic galvanizat ca o sârmă de fier.

— Am plecat, șefu'!

Acum ați putea pune discul cu cornul de vânătoare. Am să le-o iau înaintea concurenților!

Urraaa! Urraaa!

— Să mă ții la curent, natural, scrâșnește Bătrânu.

— Natural, șefu'!

*

* *

Când mă întorc în birou, găsesc celebrul tandem Pinuche și Béru pe cale să-și dispute maratonul la soilit. Când e vorba de somn și de vin roșu nu se tem de nimeni. De multă vreme au obținut licența de profesioniști.

Bérurier stă pe scaunul desfundat, folosit la interogatorii, cu picioarele pe masă, pălăria pe ochi, gura căscată și găurile din nas ca țevile unei flinte. Frumoase nări, zău așa, agrementate cu peri lungi, roșcați… Bineînțeles, și-a scos pantofii și picioarele lui fumegă ca un armăsar care a câștigat la curse Premiul Arcului de Triumf! Șosetele sunt rupte în călcâi, dar cum au buna idee de a fi negre, abia dacă-ți poți da seama.

Cât despre mult prea iubitul Pinaud, el stă călare pe un scaun și sforăie cu capul pe brațele îndoite.

Dintr-o mișcare scurtă, trag masa spre mine și cei doi

somnoroși se răstoarnă.

Se trezesc dintr-o dată și se ridică urlând ca niște disperați că viața a ajuns imposibilă când ai superiori care se mai cred încă pe băncile școlii. Le ordon să mă urmeze, ceea ce execută căscând ca niște serviete devalizate.

O dată ajunși pe coridor, îl bat pe umăr pe Bérurier.

— Ce-ar fi, Grasule, dacă ți-ai încălța troacele, ieșim în lume…

Începe să râdă constatând omisiunea și se duce să-și caute pantofii, care-l așteaptă cuminți sub birou, ca două drăgălașe guri de canal puse pe flirt.

Privindu-l cum intră în încălțări, solilochez:

— Și când te gândești că perechea asta de pantofi a fost nouă și atrăgătoare într-o vitrină… Porți șaizeci și patru, ca titanul Atlas{49}, nu-i așa, Grasule?

Ridică din umeri.

Continuu să-i gâdil vanitatea.

— Bietele încălțări! Au administrat atâtea lovituri de picior în fund pe durata carierei lor, că dacă s-ar deplasa singure ar merge crăcănate!

— Dă-i înainte cu gura, bombăne Béru. Îți promit că în ziua în care am să ies la pensie, vor face cunoștință cu fundul unui comisar pe care-l cunosc eu bine…

Mă strâmb de râs.

— Știi tu că în ziua pensionării ai să fii prea beat ca să te mai ții pe picioare. Ar trebui ca fundația mea să coboare până la tine.

— O să mă bage în răcori, îmi aruncă Bérurier…

— Și cu toate astea ești obișnuit să vezi fese de pe vremea când ai început să te uiți în oglindă!

După ce am schimbat aceste mondenități, ieșim. Pinaud a ațipit din nou pe culoar. Doarme de-a-n picioarelea precum caii.

Îi urlu în ureche:

— Stația Monte-Picquet-Grenelle!

Tresare și mormăie:

— Stați așa, cobor aici!

*

* *

Bate ora trei dimineața, lovitură după lovitură{50} în turnul de veghe vecin când oprim în fața vilei din Neuilly, unde locuiește Conseil, inginerul șef al uzinei. Construcția datează din 1900, decorată cu muluri la ferestre și capiteluri corintice.

E întunecată și silențioasă. Oprim mașina în apropierea ei și, fără a coborî, ținem sfat.

— Parcă n-ar fi nimeni acasă, emite perspicace Pinaud, căruia nimic nu-i scapă.

— Merg să mă conving, decid eu… Voi doi rămâneți aici… Dacă nu mă întorc într-un an și o zi, puteți să-mi căutați carcasa la morgă, v-o dăruiesc…

Cu acestea, îi las și mă apropii de vilă. Lângă intrare se află un garaj individual, închis cu o ușă de lemn, basculantă.

Acest panou nu s-a lăsat până jos și-l pot ridica lesne… Mă trezesc nas în bot cu o mașină americană de un model destul de recent. Ating capota în dreptul motorului și constat că-i cald. Concluzia: proprietarul s-a servit de ea cu puțin timp în urmă.

Informat asupra acestui aspect, traversez garajul și pătrund în casă printr-o ușă mică. Din două salturi mă aflu în dreptul scării și din alte două{51} o urc. O nouă ușă, închisă cu cheia de data asta.

Grație sezamului, îi fac de petrecanie în mai puțin timp decât ar avea nevoie anumiți producători de film să semneze un cec fără acoperire. Pătrund într-un hol luminat de lună. În fund, o scară de lemn… O urc cu precauții, fără a reuși totuși să nu fac treptele să scârțâie.

Zăresc o primă ușă la dreapta. O deschid și îndrept fascicolul lanternei mele de buzunar în interior. E un dormitor. Cum zicea Ponton du Sérail{52}: văzând patul gol, mă golesc și eu. Fiindcă în aceeași clipă simt o lovitură zdravănă în regiunea occiputului. O răceală de oțel… De oțel rotund…

Se aprinde lumina à Jean Giono (a giorno) și-mi permit o

încercare de întoarcere foarte rău apreciată de tipul care ține pistolul.

— Nici o mișcare! îmi zice el sec…

Mă pipăie pe la spate și-mi scoate revolverul din buzunar. Mă îmbrâncește înainte cu o lovitură de genunchi.

— Așază-te în fotoliu, acolo…

Mă supun. Ceea ce-mi permite să mă întorc și să-l văd pe domnul. E un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund și îndesat, cu păr rar lipit de un craniu bombat. E în pantaloni, dar cu o bluză de pijama, sub care poartă o cămașă albă.

Privirea lui e limpede, gravă… Individul nu pare a fi deloc comod.

Se apropie de pat și atunci descopăr un telefon pe o măsuță joasă. Ridică receptorul, ținându-mă în bătaia armei, și începe să formeze un număr.

— Ce faceți? îl întreb.

— Ce crezi că aș putea face altceva decât să chem poliția…

— N-are rost!

— Ce spui! N-ai să pretinzi că ai venit aici în toiul nopții, cu un revolver în buzunar, ca să-mi oferi aspiratoare?

— Poate că aspiratoare nu, domnule Conseil, ci un produs de o mai mare valoare…

Mă exprim cu un ușor accent italian, foarte reușit.

Se oprește din formarea numărului și mă fixează cu ochi înghețați.

După un timp, destul de lung, rostește:

— Explică-te!

Nu înseamnă mare lucru, dar e o dovadă că peștele dă târcoale momelii.

Cum nu mă grăbesc cu răspunsul, inginerul insistă:

— Ce-ai putea să-mi vinzi?

— Tăcerea, fac eu… E un articol neprețuit în anumite cazuri…

De data asta se burzuluiește foarte, foarte urât:

— Nu înțeleg…

— Veți înțelege imediat, numele meu e Diano…

Copii, sunt pe cale să joc o partidă foarte complicată și

periculoasă. Mă încred unui simplu instinct și mă branșez pe comenzile automate ale individului meu, în caz de zbor fără vizibilitate.

— Diano? articulează el sincer uimit.

— Specialistul în spargerea seifurilor blindate… Eu am operat mai adineauri la Vergament!

Să visez oare? Parcă am zărit o tresărire pe fața lui.

— Ce mai înseamnă și povestea asta?

— O poveste să mori de-a-n picioarelea, domnule Conseil… După ce am deschis seiful gol, mi-am luat tălpășița… Ticălosul de Grunt a tras în mine. A crezut că m-a nimerit. Noroc că m-am aruncat la pământ chiar în fracțiunea de secundă în care a pornit glonțul! Până la urmă, poliția, care dădea târcoale pe acolo, l-a lichidat pe Grunt, ceea ce înseamnă că mai există un Dumnezeu… Numai că eu trebuie să primesc niște bani. Și paznicul Bourgès trebuie, să primească… Din fericire pentru mine, n-am avut încredere și am pus un amic să-l fileze pe Grunt. Am putut în felul ăsta să-mi dau seama că și dumneavoastră sunteți amestecat!

Figura lui Conseil s-a contractat. E palid și respiră printre dinții încleștați. Niciodată un bluf n-a reușit mai bine.

Reflectează. Am dinaintea mea un Conseil (consiliu) de război. Trece în revistă datele problemei, fapt ce constituie un Consiliu de revizuire, dar nu un Consiliu dezinteresat! Deci, îi voi da un Conseil (sfat) prietenesc[53].

— Ai face foarte bine, Conseil, să pui banii jos. Dacă nu, torn totul la poliție și o încurci cu planurile și macheta. Îți dau un Sfat bun, crede-mă!

Și San-Antonio se pune pe râs… Dar nu pentru mult timp, din păcate. Fiindcă infectul nu-și propune să-mi expedieze un mandat poștal, ci un glonț! Mă arunc pe covor. Era și timpul. Plumbul mai-mai să mă decapiteze! Dau un brânci patului care ne desparte, și asta îl dezechilibrează… Totuși, reușește să nu cadă. Mă ridic și mă rostogolesc pe pat ca să ajung la picioarele lui… Mai trage o dată… Al doilea glonț îmi perforează pulpana hainei… Individul începe să mă obosească.

Îi apuc brațul și-l trag spre mine. Capetele noastre intră violent în coliziune, ceea ce ne face să vedem, și unul și celălalt, un număr sensibil echivalent de stele verzi. Fac un efort și-l izbesc cu pumnul în burtă… De data asta reculează… Mă arunc din nou, întărâtat ca un mistreț rănit. O nouă lovitură de cap în cratița lui cu biftecuri… Conseil se prăbușește. Nu-i leșinat, dai nebun de durere. Dacă o să facă ceva la ficat n-aș fi surprins decât pe jumătate.

Îi pun cătușele și îl las prăbușit pe covor.

— Asta da treabă, îi zic ridicându-mă.

Îl târâi pe pat. Își câștigă dreptul la o pereche de palme pentru acoperirea cheltuielilor de stopare a hainei ciuruite…

— Acum, varsă tot, băiete. Dar mai înainte, privește aici…

Îi arăt legitimația.

E siderat.

— Nu te așteptai la întorsătura asta, ia zi, Conseil?… Mi-am jucat bine rolul… Va trebui să-ți revizuiești modul de a gândi. Un Consiliu de reformă, ce mai[54]!

Nu răspunde. În clipa aceea se aude de jos un hodorogit puternic.

Sunt cei doi vajnici camarazi ai mei care, alertați de focurile de armă, forțează ușa deschisă…

*

* *

— Deci, nu te-ai înșelat? mă întreabă Grasu, banditul ăsta e amestecat în complot!

Fără să stea pe gânduri, îi cârpește o labă lui Conseil, care-și recapătă dintr-un foc culorile.

— Nu-l maltrata pe acest *gentleman*, Béru, are o groază de chestiuni să ne spună…

Burduful ăsta de vin își descheie haina, descoperind astfel un magnific pulover în dungi verzi, roșii și albastre, constelat de ochiuri duse dintre care unele sunt prinse cu lână albă. E puloverul lui de ceremonii cu fermoar în față ca să-și poată scoate cravata…

— Dacă are ceva de zis, o să zică, afirmă Grasu…

Cât despre Pinaud, el a găsit un mijloc să se așeze la piciorul patului și să adoarmă. Ăsta nu-i polițist, e marmotă. O marmotă cu marotă[55], dacă vreți o rimă bogată.

Îl atac pe Conseil. Cam dărâmat, individul. O viață distrusă, așa ceva nu se acceptă cu ușurință. Brusc, realizezi că n-ai decât una singură la dispoziție și ceea ce simți atunci seamănă cu o epidemie într-o cușcă cu iepuri…

— Conseil, ai fost contactat de numitul Grunt, agentul unei puteri străine, ca să uzez o formulă cvasisacramentală.

„Acest individ te-a uns cu o sumă considerabilă pentru a te decide să-i livrezi planurile… Dar, pentru a le scoate, aveai nevoie să fii în siguranță, de unde și falsa spargere. Iată de ce ai încercat să canalizezi serviciile speciale pe o pistă falsă. Acum cred că ai înțeles că sunt la curent cu toate. Am să-ți pun o singură întrebare la care îmi vei face plăcerea să răspunzi… ”

Îmi trag sufletul…

— Unde sunt planurile și macheta?

Tace. La început, nimeni nu vrea să vorbească, din care cauză se folosesc metode forte, nemărturisibile și… atunci se decid să mărturisească.

— Cu tine vorbește! strigă Bérurier, cârpindu-l încă o dată pe interlocutorul nostru.

— N-am nimic de spus… Puteți face cu mine tot ce vreți…

— Mulțumesc pentru acest acord de principiu, îi zic. Dar de vorbit, ai să vorbești… Și cine știe, poate ai să și cânți…

— Să-i explic cum văd eu lucrurile? mă solicită Grasu… Și, dacă nu ciripește, mâine amicii o să-i ciripească un discurs însoțit de flori…

— Devii poet, nu mă pot împiedica să nu remarc.

— Când văd ticăloși ca ăsta, da!

Și, umflatul, care-i incontestabil în vervă, își varsă năduful.

— Uită-te la el, urlă Béru. E inginer șef, câștigă bănet gras ca mine! Locuiește într-o vilă de notar! Și nici măcar nu-i însurat, deci nu poartă coarne[56]! Și ăsta își trădează țara fiindcă vrea să câștige mai mult! Pe când noi strângem cureaua cât e anul de lung ca să agonisim te miri ce și mai nimic!

La fiecare *crescendo* aplică un pumn în burta lui Conseil. Inginerul bate în verde măr.

Fac un gest să-l calmez pe Béru, dar Grasu nici nu-l vede. Noaptea asta are ceva dantesc. S-a pornit și acum e greu să-l mai oprești…

— Hai, vorbește! Șobolanule! își scuipă secundul meu plămânii…

Însă îi răspunde doar Pinuchet, pifan de elită, zis Frumosul din pădurea adormită, printr-un sforăit cu reacție.

În momentele cele mai solemne, contribuie el cu ceva haios, care vine să dea măsura justă a oamenilor.

Conseil își deschide în cele din urmă gura după un moment de gândire.

— Francezii n-au nevoie de avioane de luptă, rostește el grav. Puțin le pasă lor! Tot ce-i interesează e o friptură bună, mașina și amorul… Guvernanții noștri o știu prea bine și de aia își pot permite orice…

În sinea mea n-aș vrea să-i dau dreptate. Totuși, sunteți de acord că nu-i el în măsură să dea lecții de patriotism.

— Și de aia ne vinzi patrimoniul, ticălosule!

Se uită la mine.

— Am lucrat la invenția asta… Într-o măsură ea îmi aparține!

— Problema e că ai vândut și partea colegilor…

— Dar, gata cu discuțiile. Parcă am fi într-un salon, pe cuvântul meu! Béru, întreabă-l pe domnul unde sunt planurile!

Mă așez. Parcă mi s-au înmuiat picioarele… E târziu, acea oră incertă în care oboseala îți frânge coloana vertebrală.

Grasu nu așteaptă decât această invitație ca să treacă la acțiune.

— Joc tare? mă întreabă el.

— Dacă-i necesar, da! N-am nici un motiv să mă port cu menajamente față de câinele ăsta!

Béru pricepe. Nu-i un om rău, notați faptul, dar are instincte pe care trebuie să și le potolească, să-l înțelegem. De treizeci de ani, încornorat, de treizeci de ani, luat în târbacă de fitecine, de

treizeci de ani, revolverizat, impozat, disprețuit, batjocorit, bumbăcit, îmbătat, îngrășat, jurnalizat, cinematizat, spitalizat, mobilizat, accidentat, contează! Toate astea se adună, se umflă, cresc, urlă, fermentează, dau în fiert, emulsionează, emoționează, vor să răbufnească, ce mai, să iasă afară! Dar nu te poți ușura peste univers o viață întreagă. Intestinul are și el limitele lui, dacă ticăloșia omenească, n-are! Atunci, trebuie să se descarce într-un fel! Și cel mai bun mijloc de a se vindeca, credeți-i pe încornorații înăcriți, pe ciomăgiții îndurerați, îl găsesc în durerea altora. Fiindcă, în sfârșit, dacă ceilalți sunt tot din carne, nu-s făcuți astfel pentru a putrezi într-o bună zi! Dacă și ei sunt sensibili la durere, dacă sunt capabili să urle, să plângă, să-și strige mama, trebuie ca toate astea să servească la ceva, nu? Totul are un rost pe lumea asta! Asta înseamnă marea armonie! Suntem concepuți să plătim unora și altora răul pe care l-am comis! Minunată aventură! O metodă la îndemâna fiecărui pumn! Lacrimi la îndemâna tuturor ochilor! Fese la îndemâna oricăror burse!

În vreme ce eu filozofez în felul meu{57}, Béru și-a pregătit numărul de music-hall. Dacă-l las în voia lui, o să-l jupoaie de viu pe Conseil general. Să despoi un individ până la schelet, nu-i ăsta veritabilul strip-tease!

Pentru început, îi smulge pijamaua și cămașa… Apoi, își scoate cuțitul din buzunar. Un jungher vechi, cu mâner din corn{58}, prevăzut cu o lamă fină, de cât a fost ascuțit, și cu un tirbușon (ce părere aveți?) Joacă lama să scânteieze. În cea mai mare parte a timpului se folosește de ea pentru a tăia pânea în cuburi, așa ca la Curtea Angliei. Altminteri o folosește numai în cazuri disperate{59}.

— Cu ăsta i-am însemnat pe mulți, îl avertizează Grasu pe Conseil juridic.

— Procedee de pungași, afirmă acesta din urmă pe un ton disprețuitor.

Grasu râde. Burta lui, îngreunată de tulburel, tresare veselă. A luat injuria drept un compliment.

— Să știi că sunt un mare pungaș! îl aprobă el…

Apoi aplică o lovitură de scalpel în pieptul fără de păr al lui Conseil tehnic. Sângele începe să curgă.

Îmi întorc privirea. Vă rog să mă înțelegeți sau cel puțin încercați, grămadă de capete cimentate! În decursul carierei mele am răpus destui contemporani și am fărâmat mai multe maxilare de câte mantii cu glugă a tocit marchiza de Trémouille, numai că aceste acte de vitejie (Dar ce spun eu?… aceste fapte abominabile!) s-au produs în focul luptei și pentru că nu puteam proceda altfel…

Dar acum, când îl văd pe Bérurier despicând carnea maimuțoiului, cu calmul unui atlet care se pregătește să lanseze sulița, scena îmi provoacă o descurajare intimă, foarte deprimantă… Totuși Grasu nici nu se sinchisește… Multă lume care suportă ușor loviturile cele mai teribile, leșină când își vede sângele…

Béru își comentează faptele și gesturile ca un profesor în amfiteatru.

— Vezi, colega, spune el… Asta-i tăietura de sus!

Cu o mișcare rapidă mai practică una puțin mai jos.

— Și uite așa, coborâm, explică el laconic. Când ajungem la genunchi o să te poți numi „dragă doamnă”!

Nu știu dacă-i o părere, dar Béru, pe măsură ce se îngrașă se deșteaptă, n-aveți impresia?

A venit clipa s-o fac pe îndurătorul. Știți că, atunci când doi polițiști încălzesc un reticent, unul îl pocnește, în vreme ce ălălalt debitează cuvinte bine simțite. Una caldă, una rece.

Până și durii cei mai duri se lasă păcăliți. Când un tip e cu adevărat deprimat, simte nevoia unui braț îndurător, chiar dacă brațul acela zornăie o pereche de cătușe.

— Hai, Conseil, îi spun, oprește masacrul! La ce bun să te încăpățânezi? Ești terminat, iar noi dispunem de metode și mai perfecționate pentru a te determina să vorbești…

Are privirea tulbure de lacrimi.

— Mă auzi?

Atunci, izbucnește în hohote de plâns, ca un copil… Asta mă emo-hohoh! Omul ăsta plin de sânge, plângând, e aproape

patetic. Dar eu n-am timp de duioșii.

— Te ascultăm…

— Colegul meu, Bolémieux, inginerul secund le-a…

— Eram sigur de o uneltire ca asta. Sunteți niște colaboratori prețioși… Prețioși pentru spioni.

Își lasă nasul în jos, ceea ce-i permite să-și examineze ombilicul plin de sânge.

— Unde-i Bolémieux?

— A plecat în noaptea asta la Havre… Numai ce l-am dus la gară…

— La Havre?

— Da. Trebuie să predea documentele și macheta unui agent străin, care se îmbarcă mâine pe *Libertatea*…

— Unde trebuie să se întâlnească?

— În gara maritimă…

— Numele agentului?

— Nu-l știu, nu-l cunosc…

— Dar ticălosul tău de coleg îl cunoaște?

— Nici el… S-ar părea că agentul are posibilitatea să-l identifice pe Bolémieux… Presupun că „acestuia" i s-a transmis o fotografie a lui!

Rânjesc!

— Biet naiv! Omul în chestiune a avut ocazia să-l examineze pe toate fețele, și pe dumneata la fel. Domnii ăștia sunt organizați. Când îți bagi degetul în angrenaj…

Face un gest fatalist și ostenit în același timp.

Reiau interogatoriul:

— De ce agentul pleacă cu vaporul?… E un mod de locomoție destul de lent în vremurile noastre!

— Vama e mai puțin strictă la bord, față de aeroporturi.

— Macheta e mare?

— Douăzeci și cinci de centimetri pe lungime, cincisprezece pe înălțime…

— O.K. Ceea ce ne trebuie acum e o fotografie a lui Bolémieux… Nu cumva se găsește vreuna pe aici?

Stă și se gândește…

— Da… așteptați!

Se îndreaptă spre o comodă și trage un sertar. Scoate un plic mare burdușit cu fotografii pe care le etalează pe cuvertură.

Gesturile lui sunt stângace din cauza cătușelor… Totuși, găsește o poză și mi-o întinde. Se poate vedea Conseil alături de un bărbat destul de tânăr a cărui bărbie e decorată cu o bărbuță în stil florentin.

— Ăsta-i Bolémieux, spune el.

— Foarte bine.

Ascund decalcomania{60} în buzunar. Apoi, ridic receptorul și-l informez pe Bătrânu.

E satisfăcut ca un păduche în creștetul unui cap împădurit!

— Excelentă treabă, San-Antonio… Deci, nu-i încă prea târziu. Pleacă imediat la Havre cu cei doi asistenți ai dumitale și recuperează-l pe Bolémieux cu orice preț, mai înainte de a preda documentele!

— Foarte bine, șefu'!

— Vreau să reușești, San-Antonio!

— Voi face tot ce se poate. Trimiteți-mi pe cineva care să-l ridice pe noul client.

— Imediat, dă-mi adresa.

CAPITOLUL IV

Până ce Sfatul practic e umflat de confrații Manufacturii de Tăbăceală, până ce cu eforturi serioase și pahare de apă îl trezim pe Pinuche, până ce reușim să-i explicăm cum stau lucrurile, se face cinci dimineața… *Libertatea* trebuie să ridice ancora la ora zece, iar eu am nevoie de aproape trei ore ca să atașez portul Havre la panașul meu de fum cenușiu!

Celălalt păcătos de inginer trădător, după spusele colegului său, a luat trenul de la douăsprezece treizeci noaptea… Are, prin urmare, față de noi, un avans confortabil de patru ore și jumătate, pe care trebuie să le recuperez într-un fel sau altul… În patru ore ar avea tot timpul să predea pachetul agentului care-l așteaptă… În acest caz, va trebui să pun mâna pe Bolémieux și să-l aduc până la pasarelă ca să mi-l arate pe comis voiajor… Atât că, în acest interval voi fi nevoit să-l și „conving", și nu se știe dacă va fi la fel de manevrabil ca amicul lui, Conseil.

Așa cum vă puteți închipui, Pinaud și Bérurier s-au pus pe sforăit în mașină… Compania lor e foarte reconfortantă. Dacă aș plimba un coșuleț cu pisicuțe ar fi la fel…

Ca să mă țin treaz, gonesc cu o sută treizeci la oră pe drumul liber. Noțiunea primejdiei e un antidot al somnului. La această viteză ești obligat să nu te destinzi nici o clipă.

Într-o oră și douăzeci, ajung la Rouen. Orașul se trezește într-o ceață vineție. Eșarfe de brumă{61} se târăsc deasupra Senei, iar meandrele ei seamănă cu mâzgăleala unui copil care a început să scrie mama{62}.

Zăresc o cârciumioară deschisă și mă opresc un moment ca să beau ceva. Îmi las mașina în dreptul unor pubele îngrămădite, pline ochi, astfel încât, chiar și în somnul lor, camarazii mei de luptă să se simtă ca la ei acasă… Intru în local și cer o cafea tare unei dame care, dacă n-ar avea mustăți, ar semăna cu vărul Hector… Mă simt năclăit, murdar… În mine sălășluiește un soi de frig neplăcut. Sunt pe cale de a-mi sorbi cafeaua când celebrii duelișți, Béru și Pinuchet, își fac intrarea în cârciumioară. Dama mustăcioasă îi ia drept docheri în grevă și se încruntă. Ar trebui să-i vedeți pe acești domni! Le-a crescut barba, sunt o idee mai murdari ca în ajun și sub ochi au niște valize de reprezentanți pentru pilote!

— Frumos, bodogăne Béru, te crezi de unul singur!

— N-am îndrăznit să vă trezesc… Dormeați ca niște îngerași…

Dar n-ai să-i scoți din cap pentru nimic din lume ideea că am vrut să-i dau plasă. Să-l lași dormind înaintea intrării unui bistrou, cântărește în ochii lui globuloși cât o injurie de gradul întâi.

Pentru a se reface, comandă un păhărel de drojdie, iar Pinaud unul de vin alb. Au gusturi modeste băieții mei… Amândoi beau cu păhărelul. Atât doar, că dau pe gât cam multe…

Când reușesc să-i evacuez din local, Bérurier miroase a alambic, iar Pinaud a canal de scurgere. Mă văd obligat să cobor geamurile pentru a goni miasmele lor.

Pinaud parcă ar mai vrea să doarmă. În fine, își scoate punga cu tutun și se apucă să-și răsucească o țigară; când se pregătește să dea cu limba peste marginea cu lipici a țigării, trag violent de volan și își linge mâna până la cot. Țigara se dezintegrează. Resemnat își mai răsucește una.

— Unde crezi că am putea da peste individ? mă întreabă Bérurier.

Îl privesc prin oglinda retrovizoare; pare îngrijorat. Ai zice că-i un câine box cam năpârlit. Ochii îi sunt puchinoși și gura evocă flirtul dintre două moluște.

Întrebarea lui reprezintă expresia preocupărilor mele de

moment. Frapat de acest mimetism al gândurilor, îi zâmbesc drăguț confratelui.

— Bolémieux probabil că a sosit în Havre cam pe la trei… Ce-ai vrea tu să facă într-un oraș adormit? Obligatoriu a tras la un hotel.

— Și tipul cu care trebuia să se întâlnească?

— Ăsta-i genul de întâlnire de scurtă durată… Dă-mi valiza, să-ți dau papucii! Ce-ți închipui, că se așternla masă?

— Da, poate ai dreptate!

*

* *

O oră mai târziu ajungem la Havre. Dacă clopotele ar bate la șapte și douăzeci și două, ar trebui să înceapă fiindcă e șapte și douăzeci și două!

— Începem prin a lua la rând hotelurile din preajma gării, adică din apropierea trenurilor.

Și deci cu *Terminus*. Cred că ați remarcat, peste tot dai de hotele *Terminus*. Ele reprezintă complementele directe ale gărilor… Toate miros a cărbune, a compartiment de fumători și a noapte umedă.

Femeile de serviciu spală holul cu apă din belșug[63]. Un groom, înalt cât planta verde din hol, citește *journalul lui Mickey*. La recepție, doi funcționari discută despre meciul de fotbal din ajun. Pe scurt, fiecare se ocupă de ale lui.

Flancat de cei doi protagoniști ai mei, îi interpelez pe cei doi recepționeri.

— Poliția.

Se despart dintr-o mișcare.

Le arăt pe rând legitimația și fotografia lui Bolémieux.

— Nu l-ați cazat azi-noapte pe acest bărbat?

Cel mai în vârstă dintre ei îmi spune că numai ce a intrat în serviciu, al doilea nu scoate o vorbă, dar examinează documentul fotografic (cum se spune prin redacții) cu atenție, interes și ochelari având focale convexe.

— Da, rostește el cu o voce fonfăită, domnul este aici… Are

un bardesiu din băr de cămilă…

Jubilez. Bărbuța e aici, semn bun. Până acum, totul s-a derulat fără piedici, conform unei armonii prestabilite de hazarduri.

— Ce cameră?

— O clipă, se numește Bolémieux, dacă nu mă înșel!

Tontul nici măcar nu și-a schimbat blazonul.

— Exact, Augustule, lansează cavernosul Bérurier, cârâind ca un curcan gâdilat.

Funcționarul îl fulgeră cu o privire intensă.

— Camera 214, să vă anunț?

— Inutil, ne anunțăm singuri, afirmă eminentul meu colaborator.

Intrăm în ascensor, ceea ce este, am spus-o dintotdeauna, mai puțin periculos decât să intri în regimentul de zuavi sau de vânători de munte.

În momentul când cușca de oțel se ridică, Pinaud scoate un țipăt de groază, căruia îi succede zgomotul caracteristic al unei sfâșieturi. Nu-i prima, și costă mai mult de două sute de franci! Pulpana pardesiului său s-a agățat de ușă și, of Doamne, a rămas acolo!

*

* *

Ca niște indieni Jivaros-Jivatipa-Jivati pe cărăruia războiului din Troyes{64} care n-a avut loc{65}, și prin urmare nu-s motive de panică, o luăm pe culoarul etajului doi, situat - cei mai bine informați dintre voi poate că au și realizat imediat deasupra etajului întâi.

Ajunși în dreptul camerei 214, ne oprim puțin și ne uităm unul la altul cu acea expresie gravă de conspiratori care trebuie să arunce o bombă dar nu știu exact asupra cui.

— Intrăm? se informează Béru.

Pinaud își cârpăcește cum poate pardesiul. Nu-i unul trei sferturi, ci două treimi!

— Ce-o să mă mai bodogăne nevastă-mea, oftează bietul

om. San-Antonio, nu crezi că l-aș putea trece în decontul de cheltuieli?

Sunt prea încordat ca să-i mai răspund. Îmi îndoi indexul și bat în ușă. Cioc-cioc-cioc! Cum făcea Scufița Roșie în ziua în care lupul rău și mare a mâncat-o pe mama-mare. Dar nu răspunde nimeni. Bolémieux s-o fi lăsat probabil în brațele lui Jean-Pierre-Morfeu.

Bat din nou, cu mai multă vehemență, fără să obțin nici un rezultat. Încerc atunci să deschid ușa, dar e încuiată. Sezamul intră încă o dată în broască și funcțiune. Drace! E pus zăvorul pe dinăuntru. Deci, păcătosul de inginer e aici. Batem din nou. Spun batem pentru că Bérurier mi se alătură. Ca întotdeauna, bate cu pumnul… în tăblie. În interiorul camerei, nu mișcă nimic.

— Nu cumva camera o fi comunicând cu alta? sugerează Pinaud, care procedează prin deducții.

— Nu-i exclus! Mergi și caută-l pe recepționer.

Nu-i nevoie să se deplaseze. Omul cu bicicleta convexă e în dreptul scărilor și ne privește cum bubuim în ușă, cu un aer important.

— Nu se arată? întreabă el.

— Nu. Zăvorul e tras pe dinăuntru. Mai e vreo ușă de comunicare?

— Nu.

— Vreo fereastră?

— Da, însă dă spre stradă…

N-are când să mai adauge ceva. Fără să aștepte permisiunea cuiva, Grasu și-a făcut vânt și s-a năpustit în ușă. Se aude un trosnet, panoul de lemn sare din țâțâni și Grasu, purtat de elan, dispare înăuntrul încăperii întunecoase.

Auzim un zgomot de sticlă spartă și un strigăt.

Osânza asta umană a lovit o masă pe care se afla un vas cu flori. Florile sunt artificiale, dar nu și vasul și cu atât mai puțin cucuiul care se ridică în creștetul devotatului meu coleg.

Mă îndrept spre pat și-l descopăr pe Bolémieux cu bărbuța ridicată spre tavan, mort, cum niciodată n-a fost un inginer, chiar și un inginer-Conseil!

Are ochii căscați și gura vânătă… E aproape rece…

— Otrăvit, articulează Pinaud.

— Crezi?

— Da. Aș putea chiar să-ți spun numele otrăvii… Este… stai așa că nu-mi mai aduc aminte…

Se descoperă, nu din respect pentru defunct, ci pentru a-și scărpina capul. Începe să plouă cu mătreață peste pardesiul deteriorat.

— O otravă rapidă… urmează acest toxicolog experimentat. Aproape că-i fără gust… O înghiți, și după o oră faci o criză cardiacă!

Angajatul hotelului *Terminus* e năucit.

— Ce situație! se lamentează el, trăgându-și mucii.

Îl iau la întrebări.

— Cât era ceasul când a sosit acest om în hotel?

— Băi, cinci dimineața, abroximativ!

Mă uit la Bérurier. Încearcă să-și dea înapoi pătlăgica vânătă, aplicând deasupra ei o monedă de cinci franci.

— Cinci, îi spun, deci se și întâlnise cu tipul!

Îl apuc pe recepționer de braț.

— Când a sosit, avea vreo valiză?

— Nu.

— Vreun pachet?

— Nici un bachet! Mi-a zis „sunt în trecere!"

Ce mizerie. Nu mai avea documentele! Presupun că agentul străin l-a așteptat la coborârea din tren. S-au dus la bufetul gării să rezolve afacerea. Și agentul i-a făcut de petrecanie… N-a vrut ca Bolémieux să-l poată descrie. Hotărât lucru, organizația asta e dură; foarte dură! Un strop de otravă într-un pahar cu suc de fructe, băut între feluri… Și pe urmă, după o oră, sărutări, și pe marți!

— Și-o fi luat mălaiul? întreabă Béru.

Scotocesc hainele defunctului, păturite cu grijă pe un fotoliu. În buzunarul hainei descopăr un teanc de bancnote. Zece mii de dolari în cupuri mari… Salariul trădării! Tipii care l-au lichidat dispuneau de bănet, nu glumă…

— Haideți, le spun asesorilor mei. Și dumneata, bătrâne, mă

adresez eu recepționerului cu guturai, anunță poliția din zonă…

Plecăm în viteză. De data asta, Pinaud își lasă în ușa ascensorului punga de tutun.

*
* *

Lume multă în bufetul gării. M-am gândit la această eventualitate, pentru că la orele trei dimineața e singurul loc unde poți bea un pahar într-un oraș de provincie…

Văd o dameză la casă. După ochii ei umflați ca o roată de cinci tone, înțeleg că n-a ieșit încă din tură.

Mă apropii de ea cu o fotografie și cu gura zâmbitoare.

— Doamnă, nu cumva ați remarcat doi consumatori în noaptea asta, dintre care unul fiind bărbosul din poză?

Își pune pe nasul constelat de coșuri ochelarii constelați de muște. În mai puțină vreme decât i-ar fi trebuit unui dos de timbru să fie lins cu limba unei funcționare de poștă, face un semn din cap că da.

— L-am văzut, îmi spune ea foarte Regence.

— Cum arăta bărbatul care-l însoțea?

— Nu era un bărbat, ci o femeie!

Hopa, ce curios; nu mă așteptam să văd apărând o femeie în această poveste à la scrie-mi necrologul!

— Cum arăta această persoană?

— În mare doliu.

Simt o pișcătură în subsol.

— Adică…

— Păi, era în negru și purta o pălărie cu voaletă…

— Din care cauză nu i-ați văzut bine fața?

— N-am văzut-o chiar deloc… S-au așezat în fundul sălii… Ea stătea cu spatele…

— Au rămas împreună multă vreme?

— Nu. Au consumat ceva… Domnul cu barbă a venit să mă întrebe dacă n-am țigări turcești, am impresia că femeia le dorea…

Ce dorea ea era mai ales să-i toarne rația de otravă pentru șobolani.

— Nu aveam, continuă *miss* Coș, care se gândește la faimoasele țigări turcești…

— Și pe urmă?

— Au băut și au plecat…

— Ce statură avea femeia: înaltă, scundă?

— Talie mijlocie…

Asta da precizare sau nu mă pricep eu!

— Aha… Nici un semn particular: n-avea un picior de lemn sau o cocoașă?

Interlocutoarea mea își încrețește fruntea ca o tablă ondulată.

— După câte știu eu, nu!

N-am ce să mai trag de la baba asta, nici măcar o oră de amor.

Mă întorc spre oamenii mei de tevatură, Béru-Pinuche, supercampionii poliției. Aceste două mierle au operat o repliere strategică spre tejghea și sunt pe cale să gâlgâie două pahare de vin alb. Cum mă apropii de ei furios foc, Pinaud, documentat ca de obicei, îmi explică:

— Ăsta spală rinichii!

— Până una alta, i-o întorc, ar trebui să ne spălăm pe cap.

Îi las în fața tejghelei și mă duc să-i telefonez boss-ului.

Dacă l-ați auzi pe Bătrânu cum urlă ați rupe-o de fugă.

— San-Antonio, trebuie să găsiți planurile!

— Dar cum, șefu?! pista s-a oprit brusc… Vasul ridică ancora peste o oră și jumătate… Sunt o mie două sute de pasageri, dintre care mai mult de jumătate s-au și îmbarcat!

— Atunci, ia vaporul.

— Poftim?

— În șase zile, cât durează traversarea, ai tot timpul să-l descoperi pe agent și să-i iei planurile și macheta! Ele nu trebuie să ajungă la New York!

— Dar, șefu', cum pot eu să iau vaporul? N-am nici rezervare, nici pașaport, nici bani!

— Mă ocup eu de cele necesare… Nu-ți rămâne decât să te

prezinți la pasarelă înainte de plecare, vei fi așteptat…

— Și cei doi oameni ai mei?

— Ia-i cu tine, încă trei pasageri nu înseamnă prea mult la bord…

Părea ferm decis. Întotdeauna am putut să-l dau după mine când speram să-l văd că-și schimbă părerea.

— Bine, șefu'…

— Cumpărați-vă câteva valize ca să nu bateți la ochi, câți bani ai asupra ta?

— Vreo douăzeci de mii, cred…

— Descurcă-te…

— Am să încerc, șefu'…

— Ținem legătura prin telegrafia fără fir.

— Bine, șefu'…

Închid telefonul destul de zăpăcit. Cu un pas moale, mă apropii de ai mei. Se pregătesc să-și comande al patrulea muscat.

— E grozav, mă anunță Béru, bei și tu unul?

— Nu te refuz…

Lansează ordinul de misiune chelnerului și articulează, privindu-mă în bie:

— A făcut urât Bătrânu, se vede de aici…

— Oarecum…

— Ce-o să ne mai cânte la întoarcere…

Intervine și Pinaud.

— La întoarcere, vă avertizez de pe acum, vă descurcați singuri cu el, eu mă duc acasă să mă culc. Asta nu-i viață pentru un om de vârsta mea! Mai ales că diseară, eu și nevastă-mea, sărbătorim nunta de argint… Douăzeci și cinci de ani de căsătorie: timp nu glumă!

Și, iată-l pornit să-și depene viața particulară:

— Nu-i o femeie rea, soția! Bineînțeles, are și ea hachițele ei… Aflați că reumatismul articular influențează firea omului… Mai ales că i s-au extirpat organele…

— A vrut să fiți la unison? îi servesc subtil.

Ridică din umeri și își deschide gura să protesteze, dar se răzgândește și își golește paharul.

Incredibil dar adevărat, Bérurier scoate o hârtie de o mie din fundul pălăriei. Un Richelieu soios. Chelnerul nu știe de ce capăt să-l apuce…

Plecăm din bufet. Timpul e superb, bate o briză din larg…

— Marea trebuie că-i rea, ne asigură Grasu. Îi plâng pe cei obligați să se îmbarce.

— Eu le doresc drum bun, își aduce contribuția Pinuche…

Plesnesc din degete ca ăla care și-a adus aminte de prenumele lui Ludovic al XVI-lea.

— Apropo, am uitat să vă spun…

— Ce? orăcăie amândoi într-un glas…

— Peste o oră plecăm în America…

Nătăfleții ăștia se pun pe râs ca niște smintiți.

— Asta-i bună, pufnește Grasu, numai tu, San-A, ești în stare să debitezi asemenea prostii!

CAPITOLUL V

Trimisul comandantului ne așteaptă lângă vamă. Nu-și poate veni în fire când vede sosind drăgălașul nostru trio. I-au fost anunțați trei agenți speciali și când colo apar niște tercheaberchea, târâind după ei valize de carton, târguite pe fugă de la magazinul universal din colț.

Mă apropii de el și, cu un gest extrem de grațios, îi prezint legitimația. Dă scurt din cap.

— Urmați-mă!

Mergând în lungul tejghelei de lemn în spatele căreia vameșii își răsucesc țigări de contrabandă, tânărul ofițer se uită pe furiș la cei doi coechipieri ai mei. Merită să le arunci o privire, parol! Pinaud, trist ca un ferpar de doliu, beat de oboseală, se clatină pe picioare. Béru, furios la culme din cauza acestei călătorii lungi, pe care era departe de a o prevedea, s-a reconfortat cu un vinișor roșu. Or, dimineața așa ceva nu iartă.

E făcut criță… Știți cum e beția de dimineață, cea mai rea… Nasul lui seamănă cu o tomată coaptă prost în seră, iar ochii cu două stridii stricate. Miroase a menajerie prost întreținută. Cât despre obrazul lui umflat, acesta a căpătat acum proporții alarmante.

Seamănă cu Chéri Bibi, dar mai puțin sexi.

— E pentru prima oară că merg cu vaporul, îi spune el elegantului ofițer… Ia spune, bătrâne, nu-i periculos dacă te duci să verși?

Celălalt n-a mai pomenit așa ceva. Ca să-i obturez breșa practicată în stima lui{66} de Béru, îi șoptesc alunecos în ureche:

— Să nu fiți surprins, e obligat să joace rolul unui asemenea personaj…

Ieșim pe chei. Masa formidabilă, neagră și abruptă a *Libertății* se ridică brusc înaintea noastră.

— Doamne, că mare mai e! exclamă Grasu. Nu poți să-ți dai seama când apare la televizor.

Mentorul nostru ne precede pe pasarela acoperită cu un baldachin de un albastru aprins. Ca o cărare a măgarului, și, cum era normal, Béru o ia pe acolo.

La capătul opus, o ușă e deschisă în flancul navei. Un grup de mușchetari în uniforme roșii, presărate cu butoni aurii{67}, formează un cordon. Dintr-un foc, Bérurier se crede un mare șef de stat care-și trece trupele în revistă.

— Pe loc repaos, strigă el înflăcărat de o răbufnire a vinului de butuc.

Face trei pași, alunecă și cade pe fundul lui majuscul, fiindcă puntea e lucie. Valiza i se deschide, dând la iveală o cămașă de schimb și o cravată nouă, în toată sobrietatea lor sălbatică. Elevilor marinari, care se hlizeau, li se taie brusc respirația, cum se taie un ram cu o foarfecă de grădinar. E pentru prima dată când văd un pasager traversând Atlanticul cu așa de puține bagaje. A pus-o de mămăligă bietul Lindberg{68}. Béru al nostru n-are nici măcar periuță de dinți…

Își închide valiza, se ridică și se ia după noi până la cabina 594. E situată la clasa a doua și cuprinde patru cușete suprapuse, două câte două.

Când intrăm în cabină, ofițerul scoate un plic din buzunar.

Îl deschide și scoate un teanc de bani, pe care mi-i predă.

— Aveți aici o sută de mii de franci, domnule comisar. Iată și tichetul pentru sala de mese, un permis de circulație pe vas de la o clasă la alta și lista provizorie a tuturor pasagerilor… Aceasta va fi pusă la zi abia după escala de la Southampton, evident…

Ne salută.

— La dispoziția dumneavoastră, natural. Comandantul a dat instrucțiuni unor doi ofițeri radio, și în caz de nevoie, puteți să vă adresați lor la orice oră din zi și din noapte.

Bineînțeles, personalul nu-i la curent cu reala dumneavoastră calitate. V-am înregistrat sub numele adevărate dar cu funcții de reprezentanți…

— Perfect…

Îi întind mâna; ne strângem cele zece degete (cinci de fiecare). Iată-ne rămași singuri. Pinaud s-a și culcat pe o cușetă de jos și doarme cu pălăria pe ochi. Cât despre Béru, el e intrigat de gura de aerisire…

— Crezi că n-o să putem deschide hubloul? Mă întreabă el. N-am încredere în țevile astea, dacă se astupă?

Îi recomand să aștepte… Stewardul bate la ușă. Vine să ni se prezinte și să ne dea informațiile elementare privind viața la bord. Deodată, îl văd că se oprește din vorbit și că privește fix un punct precis.

Fructul atenției lui (un fruct stricat) nu-i altul decât torsul lui Bérurier, care s-a dezbrăcat până la mijloc. Poartă o flanelă de corp, gen Rasurel, de un gri extrem de închis și agrementat cu aureole inexprimabile.

Îl concediez pe steward cu o hârtie de o mie și mă grăbesc să fixez încuietoarea de siguranță.

— Ia zi, Grasule, fac eu prost dispus, nu ți se întâmplă să te mai și saturi să semeni întruna cu o pubelă dintr-un cartier nevoiaș?

— De ce-mi vorbești așa?

— Uită-te puțin la flanela ta! De câtă vreme n-ai mai schimbat-o?

Ridică din umeri.

— Dai din gură fără să știi, San-Antonio! Flanelele astea de corp nu se spală! Intră la apă!

— Vrei să spui că a ta n-a fost spălată niciodată?

— Natural! Of, și cu tine, tare mai ești chisnovat!

Nu mai insist. Frânt de oboseală mă întind pe cușeta din fața lui Pinaud. Vasul e agitat de un tremur puternic. Începe să trepideze și am impresia că mă aflu pe platforma unui tramvai vechi.

— Am pornit-o, nu? face Bérurier.

— Așa s-ar părea…

Se apropie de hublou, dar nu vede decât o faleză din beton cenușiu.

— Încă nu-ți dai seama…

— Așteaptă puțin, dacă mare-i rea, ai să bagi tu de seamă!

Și pe urmă, brusc, zdrobit de oboseală, adorm cum te scufunzi pe fundul apei.

*

* *

Două ore mai târziu suntem - cel puțin eu pentru început - treziți de o muzică melodioasă care răzbate din culoar.

Sar din cușetă și întredeschid ușa. Zăresc un băiat de la restaurant înarmat cu un instrument bizaroid de percuție, în care lovește cu un gong. Îl întreb:

— Defilează fanfara, sau ce se întâmplă?

Îmi zâmbește, cum zice abatele Jouvence.

— Anunț seria a doua la masă, domnule…

Am rămas cu gura căscată. Transatlanticul face bine treburile: instrumentul ăsta e cu mult mai simpatic decât o sonerie!

Cuvintele „seria a doua" trezesc în abisurile insondabile ale stomacului meu o noțiune superacută de foame, care, în mare taină, îmi sfredelea măruntaiele. Punct!

Închid și încep să urlu:

— Ajutor! Ne scufundăm! Șalupele la apă! Femeile și copiii, primii! Polițiștii rămân la bord!

Bérurier, buimăcit, se ridică într-un cot, în cușeta lui de sus. Dă să se scoale, uită că-i cățărat la înălțime, se izbește cu capul de plafon și se prăvălește înainte cu un zgomot cumplit de vacă lovită de trăsnet.

În patru labe, geme.

— Unde-i nenorocitul care mi-a subtilizat dușumeaua?

I-a apărut un nou cucui în creștet și o pată roșie (care va deveni vânătă) pe obrazul drept.

Cum îmi exteriorizez veselia în forță, se face negru de furie{69}.

— Alt banc de-al tău, neam de…

Pinuche, trezit de altercație, se ridică la rândul lui.

E tras la față și privirea lui te duce cu gândul la un iepure mort.

— Mi-e greață, ne anunță el. Cred că mi se trage de la pancreas…

Mugesc la el.

— Nu ne bate la cap cu pancreasul tău! relicvă umană! Mergeți amândoi să vă faceți puțin toaleta. M-am săturat să car după mine niște porci! Nu mă cheamă Wladimir ca să fiu porcar! Hai, fuga marș! Spălați-vă, bărbieriți-vă și schimbați-vă cămașa, dacă nu, vă arunc peste bord!

Astfel dopați, iată-le pe cele două cătane ale mele că se dedau unor abluțiuni neobișnuite.

După ce au terminat, sunt aproape prezentabili… Plecăm spre sala de mese, care e pe puntea inferioară.

Imensă, plină de aurării… Din vasta sală, unde se agită un personal impecabil, urcă un zumzet puternic.

Avem masa 36. În colțul uriașei încăperi… E o masă de patru persoane, la care stă o doamnă de o vârstă incertă.

La sosirea noastră, ne aruncă un surâs aromat cu tapioca.

E mai mult ca sigur americancă. Bate spre cincizeci de ani, are părul pus pe bigudiuri metalice și poartă ochelari fără montură. E îmbrăcată într-o bluză portocalie smălțuită cu floricele mov, și o fustă în carouri, roșu cu verde, iar la gât îi atârnă un colier{70} de o mare valoare… documentară, constituit din bucățele de material plastic, decupate sub formă de inimioare{71}. Nu-i un colier, e o rațiune socială.

Hopa, dameza începe să ne distribuie ochiade pofticioase… Mă alege pe mine, apoi, constatând că-s tânăr și frumos{72} și având desigur simțul măsurii, șovăie între cei doi șmecheri ai mei… Ezită între spătoșenia lui Bérurier și bunele maniere ale lui Pinuche…

În vreme ce ea ne cântărește, noi studiem atent giganticul meniu care ni se propune.

Privirea Grasului îi declanșează toate sucurile gastrice când vede nomenclatura preparatelor.

— Putem hali tot ce vrem? se informează el cu distincție pe lângă șeful de sală.

— Dar, bineînțeles, domnule, se grăbește să-i răspundă acesta din urmă (care nu-i primul venit).

Grasu se reculege, își închide pe jumătate ochii de purcel prudent și întreabă:

— Durează mult un rizoto de mânzat, Princesse?

— Zece minuțele!

— Atunci, pentru început, dați-i drumul la un rizoto… Pe urmă, o costiță Charolais cu inimă de lăptuci înăbușite… apoi, un păstrăv cu migdale… Dar, până vine primul fel, îmi servești niște gustări… Nu știu cam ce: o piftie de rață și ouă în maioneză, ce zici?

Șeful de sală, care a mai văzut și alți mâncăi, nici nu clintește.

— Păstrăvul la urmă? doar atât întreabă, mirat.

— Da, face Bérurier, ca o persoana cumsecade ce-i, în felul ăsta n-ai să mai fii nevoit să-mi schimbi farfuriile… Altminteri, dacă demarezi cu pește, pute urât…

— Și ca desert?

— Nimic, răspunde modest Grasu, fiindcă păstrăvul e cu migdale!

Și totuși, încearcă un regret. După ce Pinaud dă comanda, Bérurier nu se poate abține să nu întrebe cu o voce timidă:

— Gorgonzola[73] pute tare?

— Așa s-ar părea, domnule, afirmă interpelatul fără să râdă.

— Atunci, adu-mi o bucățică, decide această glorie a poliției franceze.

Se întoarce spre americancă și, galant, i se adresează:

— Dacă mirosul de afumat n-o deranjează pe doamna, evident!

*

* *

Masa e plină de antren. Cei doi fârtați ai mei se cred în croazieră și o fac pe curtezanii pe lângă tovarășa noastră de

masă. Aceasta din urmă vorbește puțin franțuzește iar Pinaud „a făcut" engleza pe vremuri. Ca s-o probeze în fața damei îi recită *Y wish you a merry christmas*[74], cu un accent că i-ar ridica părul măciucă lui Yul Brynner[75]. Pe scurt, ambianța e foarte plăcută.

Bérurier a dat urgent pe gât sticla de Bourgogne alb și cea de Bordeaux roșu, aflate pe masa noastră. Cu verva în crescendo, constatând că cele două victime au fost înlocuite cu alte sticle pline, trece la evanghelizarea vecinei noastre, care comite erezia de a consuma cozi de langustă gratinate și de a bea lapte. Îi las s-o curteze pe doamna de care vă vorbesc, iar eu mă lansez direct în anchetă. Pentru că, notați, deși mă aflu la bordul unui transatlantic, am rămas cu picioarele pe pământ[76].

Bătrânu a avut o idee bună și savuroasă când a decis îmbarcarea noastră pe *Libertatea*. Cum spera el să descoperim planurile? V-am mai spus (dar cu capete seci ca ale voastre niciodată n-ai repetat destul), la bord sunt îmbarcați peste o mie de pasageri și tone de bagaje. Imposibil să scotocești peste tot. Și chiar dacă aș avea posibilitatea materială s-o fac, o asemenea măsură ar provoca incidente diplomatice. Mă uit la populația internațională care ocupă sala de mese și-mi măsor imensitatea sarcinei… Oamenii ăștia nu s-ar preta nici în ruptul capului la o percheziție… ca să nu mai vorbim că, pentru reclama transatlanticului ar fi o lovitură sub centură. Străinilor le plac vasele franceze pentru că se mănâncă bine și se călătorește tihnit.

Atunci?

— La ce te gândești? sughiță Grasu, al cărui dovleac e luminat ca un paisprezece iulie[77] dinainte de război.

— La prostia ta, îi răspund…

Ridică din umeri.

— Astea-s păreri preconcepute, protestează el. Nu poți până nu jignești…

Pinaud o acaparează pe doamna, ușurel. Îi povestește într-un idiom franco-englez, ca cel al negrilor, despre ocluzia intestinală care i-a fost fatală unchiului Alfred. Intimitatea lor

îl vexează pe Bérurier.

— Ia uite la străbunu' cum îi trage clopotele americancei! oftează el cu năduf. La vârsta lui, e grețos! Ce-o mai spera cu câte pânze de păianjen îi ferecă șalvarii!

— Lasă-l în pace, îl calmez eu. Poate o adulmeca ceva!

Dar Béru e prost dispus.

— Și când mă gândesc, se întunecă el.

— La ce?

— La jumătatea mea, pe care n-o doare capul cât ține croaziera asta… Cincisprezece zile dus-întors cu vaporul! O să tragă tare cu frizerul ei!

— Ei și?

— Cum, ei și? Se vede că nu ești însurat!

— Așa îmi place mai mult! Dar ascultă, Grasule, să știi că n-o să mai simtă nici o plăcere!

— De ce?

— Pentru că n-o să-i mai fie frică de nimeni. Tot ce poate fi mai incitant în adulter e frica de a nu fi surprins… Dacă elimini frica, ce mai rămâne? O partidă de jamboane, nu? Ai să vezi că o să-ți ducă dorul, nevastă-ta! Absența înfrumusețează, Grasule… Când ai să te întorci acasă ai să fii pentru ea frumosul cavaler rătăcitor! Numai să-ți schimbi șosetele mai înainte și să-i cumperi de trei franci trandafiri; te asigur că ai să ai parte de marele extaz în Gevacolor…

Îmi apucă mâna. O lacrimă de bărbat strălucește în ochii lui.

— Mersi, San-A. În fond, ești un băiat strașnic…

Cade pe gânduri, în vreme ce Pinaud al nostru, fericit nevoie mare, își plasează poanta secretă, respectiv, ablațiunea amigdalelor cumnatului său.

— Vapoarele astea or fi sigure, după părerea ta? mă întreabă Bérurier… Nu mi-ar conveni să naufragiez. Știi ce oroare am de apă!

— Cum să nu știu… Natural că e sigur, de ce, ți-e frică?

— Nu, dar nu mi-ar conveni ca nevastă-mea să rămână văduvă, ce s-ar alege de ea? Amantul ei e însurat, și n-avem decât o avere impersonală.

— O să-și pună un voal negru pe cap și o să se ducă să facă

menajul pe ici pe colo! Sper că n-o să te înduioșezi de soarta consoartei cât o să dureze traversarea! Să nu-ți faci griji pentru femei, Béru… Cucoanele au mai multe resorturi decât un ceas de precizie…

Tac, fulgerat de o imagine… Am spus: un voal negru… Dintr-o dată mă branșez pe anchetă… Femeia care a primit planurile de la Bolémieux, la Havre, purta un văl negru… Și era îmbrăcată toată în negru. Nu și-o fi aruncat în aer hainele de doliu. N-a avut timp și ar fi fost riscant să atragă atenția asupra ei. Deci țoalele sunt printre bagajele ei…

O!, da… Da, da, da… Stați așa și nu mișcați. Mă agasați cu scobitorile astea, lăsați-mă să reflectez… Cred că merg pe calea cea bună… Da, da, da… Asta-i: vine, se formează, se precizează, se concretizează, se… Fii atent! Să ne punem întrebări și să răspundem la ele sprijinindu-ne cu amândouă mâinile de logică… Fata care-l aștepta pe Bolémieux la gară era un agent sau o aliată a agentului însărcinat cu transferul documentelor. S-ar putea, fără teama că mă înșel, să pariez pe o cursă maraton contra unei curse de șoareci, că nu era cu adevărat în mare doliu și că s-a îmbrăcat astfel doar ca să-și ascundă fața… Deci, aceste bulendre, considerate ca un deghizaj, nu corespund cu restul garderobei ei. *Ceea ce înseamnă că, dacă aș găsi o rochie neagră și un voal într-o garderobă „normală”*, aș avea șansa de o sută doi la sută să pun mânuța pe dama cu pricina.

Problema rămâne însă la fel de complicată pentru că se reduce la cotrobăitul prin bagajele clienților. Deși e mai simplu să găsești niște accesorii de văduvă, decât documentele.

În orice caz, am o idee.

O idee luminoasă, ca ringul din Palatul Sporturilor într-o seară când se dispută campionatul mondial, îmi inundă colacul de salvare.

Mă ridic și o salut respectuos pe miss Furlifus.

— Unde te duci? vrea să știe Bérurier…

— Să fac o plimbare pe punte… Ne întâlnim la barul-fumoar pentru ceai…

Îi las cu victima lor. Bătrâna e în al nouălea cer, văzându-se

curtată de doi *french men*! - și ce *french men*! O face pe copilița căreia i se propune o partidă de baba-oarba!

Pinaud își linge mustața, cu care ocazie o curățâ de crema Mystère prinsă de vârfurile perilor. Cât despre San-Antonio, cel care înlocuiește margarina Astra și soții plecați în deplasare, el se îndreaptă pușcă în căutarea tânărului ofițer ce i-a fost repartizat.

Întotdeauna îi vine lui o idee de milioane. O preumblă de-a lungul coridoarelor ca un alergător care poartă drapelul!

*

* *

Îl descopăr pe tânărul ofițer în cabina lui. E un locșor cât se poate de încântător, aflat la prora vasului. Are mobila din lemn deschis la culoare, iar pereții, vopsiți într-un verde pal, sunt decorați cu reproduceri ale tablourilor unor maeștri, fiindcă tânărul e o persoană cu gust.

Îmi oferă un loc și mă întreabă dacă-mi place punch-ul. Îi răspund că, în afara siropurilor și a soluțiilor clorurate, îmi place tot ceea ce se poate bea. Barmanul meu amator se pune pe treabă și-mi prepară o licoare trăsnet: rom vechi, câteva picături de apă îndulcită, coajă de lămâie verde și un cub de gheață… E senzațional! Nimic în comun cu ce se găsește la Paris prin barurile specializate… De la primul gât te simți bine, de la al doilea mai bine și de la al treilea nu te mai simți deloc.

— Ei, avansează ancheta dumneavoastră, domnule comisar?

— Fiecare rotație a elicei riscă să mă îndepărteze de ea, i răspund eu doct, muindu-mi apendicele, care-mi servește a detectarea mirosurilor, în paharul cu pereții aburiți.{78}

Produsul Școlii Navale ținea să afle în ce constă numita anchetă, dar îl cunoașteți pe San-Antonio, nu? E tăcerea personificată! De clonț îmi atârnă un lacăt! Roger Rușinosu: nici usturoi n-am mâncat, nici gura nu-mi miroase!

— Pentru a-mi duce misiunea la bun sfârșit, atac eu, am nevoie de concursul tuturor stewarzilor… Mă rog, cel puțin al celor de la cabine.

Face o grimasă puțin liniștitoare.

— Explicați-vă.

— Iată, caut o femeie care are între bagaje haine de doliu. Aproape sigur, femeia în chestiune e îmbrăcată obișnuit… Prin urmare, aceste veșminte negre trebuie să se regăsească în garderoba ei!

— Și pe urmă?

— Asta-i tot. Stewarzii, care se ocupă cu serviciul la cabine, au toate condițiile să caute discret prin sertare și dulapuri… Aș vrea să mă înțelegeți bine… Nu-i vorba să facă o percheziție, ci pur și simplu să verifice dacă…

Interlocutorul meu zâmbește ușor.

— Vă jucați cu cuvintele, domnule comisar.

— Nu, e o nuanță. Făcând curățenia obișnuită în cabinele de care răspund, le este ușor să constate prezența unei asemenea ținute care, o repet, trebuie să fie insolită…

Își trece un deget nervos între gât și gulerul cămășii. Privirea lui de un albastru oceanic e adumbrită de gândire.

— Îi voi anunța pe responsabilii fiecărei clase, îmi spune el… Ei îi vor contacta pe cei în cauză…

— Vă mulțumesc… Când voi putea avea un răspuns?

— Mâine la prânz, cel mai devreme… Stewarzii nu pot acționa decât în timpul serviciului prestat dimineața, vă dați seama… Rețineți că nu vă promit nimic… Trebuie să-l previn pe comandant și el s-ar putea să nu fie de acord…

— Spuneți-i că-i vorba de un interes capital pentru Franța!

— Serios?

— Da. Înaintea sosirii la New York trebuie să pun mâna pe niște documente de o mare importanță, am nevoie să fiu ajutat!

— Contați pe mine!

Refuz un nou punch și îmi iau rămas bun de la domnul ofițer.

*

* *

Găsesc tandemul Béru-Pinuche pe puntea principală.

Domnii mei și-au părăsit muza și tocmai citesc panoul care programează distracțiile de pe vas… Multe la număr și variate: mai întâi, cinema (rulează „Mon thé t-a-t-il ôté ta toux[79]", operă premiată la festivalul de la Bouffémont[80], cu Walter Claused în rolul principal și cu revelația anului viitor, fermecătoarea Maricou Chetoilat), după film, ceai dansant în salonul mare, apoi seara, curse de cai *(in english: Horses Races)* … Mâine, duminică, mesa oficiată în sala de cinema de către părintele Colateur, iar în salonul mare slujba protestantă a reverendului Mac Heuslass… Imediat după prânz, exercițiu de alarmă.

Și iar cinema. (De data asta joacă viața Ioanei d'Arc „Je suis en Sainte"[81], triumful lui Cecil Billet de Cent (hârtie de o sută) care prezintă o nouă versiune, foarte îndrăzneață: după el, Ioana fusese ignifugată înaintea supliciului… Ceea ce i-ar fi permis să înghită fum. Cinema cochon, ce mai tura-vura!) Iar ceai dansant… Loto-Bingo seara, apoi bal costumat cu participarea lui Durand, inimitabilul imitator, bal prezidat de generalul Kaunard (Prostescu), șef de stat major peste ucenicii lăptari cantonați în Courbevoie, v-o spun mintenaș…

— O să ne distrăm pe cinste, profetizează Bérurier…

Îmi iau accesoriile după mine pe puntea superioară. E o vreme minunată… Coastele engleze închid orizontul și pescărușii imaculați zboară în urma dârei înspumate a *Libertății*, scoțând țipete de fete bătrâne. Închiriez trei șezlonguri de la stewardul de punte și ne expunem eminențele la soare…

Pinaud adoarme urgent, după ce a constatat cu satisfacție că nu suferă de rău de mare…

— Și americanca voastră? îl întreb pe Bérurier, ce i s-a întâmplat?

— S-a dus să-și facă siesta, bodogăne el. Am vrut să mă iau după ea, așa ca într-o doară, ca s-o rog să-mi arate stampele ei japoneze, dar nesuferitul de Pinaud m-a tras să merg cu el… E gelos! Așa un hodorog, nu-i urât din partea lui, zi și tu? Când am și eu o dată ocazia să-i plătesc nevesti-mii cu aceeași

monedă!

Se întinde voluptos și aprinde o țigară care miroase a țeavă de eșapament.

— Mereu am visat să mă culc cu o străină, murmură el nostalgic… Trebuie că-i grozav, nu? Să-ți ciripească niște chestii pe care nu le pricepi…

Încerc să-l consolez.

— Nu-i decât o partidă amânată, amice! Eu, în locul tău, i-aș face o vizită frumoasei în vreme ce strămoșu' sforăie…

Sedus de sugestia mea, se ambalează.

— Nu-i rău deloc ce zici tu… Cu atât mai mult cu cât mi-a dat numărul cabinei.

— Ce mai aștepți! E o invitație la vals, nu?

Decis, se ridică. Trage de manșetele cămășii lui noi, zgârie cu o unghie neagră pata de sos etalată pe cravata-i strălucitoare și se face nevăzut…

Mă întind. Viața ar fi frumoasă dacă n-aș avea pe cap această grea responsabilitate… Vă dați seama ce situație? Știu că pe vas se află, la câțiva metri de mine, ceea ce caut, ceea ce *trebuie* să găsesc cu orice preț, și nu mă pot agăța decât de un voal negru…

Treaba asta cu voalul mă sâcâie… Poate că femeia nici nu l-a păstrat? Nu era greu să se debaraseze de el…

Arunc o privire distrată în jurul meu. Șezlongurile sunt aproape toate ocupate. Sunt mulți americani tolăniți, în ținute incredibile… Cămășile pictate, pantalonii sau fustele din țesături ușoare abundă…

Femeia pe care o caut eu este poate aici, chiar în rând cu mine. Poate că-i persoana dolofană care citește *Life* lângă Pinaud? E liniștită… Își închipuie că totul i-a reușit… L-a otrăvit pe Bolémieux… Grunt, probabil, trebuia să-l lichideze pe Conseil… Nici un martor: drumul e liber!

Gândul că ea nu se mai teme de nimic mă scoate din sărite… Afurisita! Și, unde mai pui, că s-ar putea să-mi scape…

Mă cunoașteți! Când mă apucă nervii nu mai am stare pe loc… Atunci, ca să mă calmez, încep să mă plimb pe punte…

Urc o scară abruptă și iată-mă în apropierea coșurilor roșii de dimensiuni monstruoase. Între cele două coșuri se întinde ca un fel de terasă ferită de curent, unde se aliniază alte șezlonguri. Aici *first class* își etalează șuncile… Văd tineri care joacă pietre, domni în vârstă, eleganți, buchirisind opere plicticoase, dar legate în piele; doamne singure care-și expun celulita la soare.

Ce umanitate în pericol! În plină descompunere, madam! Oh! dacă ați putea vedea capetele astea, trupurile, fizionomiile!

Grăsane urâte, umflate și pântecoase ca bietul Michelin. (De altfel, una dintre ele și-a botezat nepoata Micheline) Cu colaci de grăsime pe coapse, pe burtă, pe fund… Sâni ca niște saci de făină, obraji fleșcăiți. Totul acoperit de zugrăveli, de aur, de mătase, de pretenții… Acoperit de imbecilitate… Zâmbete buzate; priviri vâscoase ca niște găluște prost fierte! Ah! frumoasele dame luxoase! Fezandate, cu varice, celulite, osânze, dar demne! Demne, cu ruj pe buze și pe obraji, cu negru și violet, și verde pe sub ochi! Asiaticele la fel!… Sunt galbene și nici nu-și dau seama!… Galben-verzui, ca orice carne stricată! Fiindcă damele astea s-au stricat… Din cauza șansei… de acord! Dar și din cauza vârstei! Stricate de soții lor, stricăciune răbufnită prin toți porii. De sus până jos, de jos până sus și de la stânga la dreapta. Stricate pe dinăuntru și pe dinafară… Și mai așteaptă miracole de la soare. Uite unul pe care nu-l dezgustă să-și plimbe razele frumoase pe carena asta avariată! Ori n-are demnitate ori protejează mușchii albastre! Le dorește binele! Altfel nu pot să-mi închipui!

Cucoanele iau poze, atitudini, mine! Guri ca de canal! Ochi cu gene palpitânde… Aruncă ocheade de vampe tulburătoare scotocind în privirile bărbaților ca în poșetele lor… Inventariază masculii. Iar ei, imbecilii, le fac jocul… Șemizete, fulare de mătase, pantaloni de flanelă, frizuri drotate. Bravo, Cadoricin!

„V-ați pierdut ochelarii de soare, dragă doamnă!"

„Vai, mersi, domnule, ce amabil sunteți!"

Hai! La Abordaj! Cu sabia în vânt!

„Ce faceți în seara asta?"

Antren! marea chermesă Ia-mă-cu-totul! Tombola în beneficiul mașinilor automate de spălat vase… Prima fază: o repriză de încălzire, a doua: o pereche de pupături profunde, a treia: un exemplar din Kamasutra{82} tras în porțelan imperial, numerotat de la dreapta la stânga!

Îmi iau urgent valea de aici! În unele momente semenii mei mă ulcerează. Mă văd în ei ca în niște oglinzi deformante. Oh! ce mutră! ce mutră! ce moacă!

Cu mersul meu suplu și degajat, străbat spațiul care separă cele două coșuri și atunci aud niște lătrături.

Pe un vas, mi se pare cam ciudat… Fără să-mi cred urechilor, urc o nouă scară și ajung pe o altă platformă. O ușă joasă se deschide înaintea mea. Mă aventurez… Dă spre un spațiu rezervat cățelușilor, deoarece odoarele doamnelor din înalta societate nu-s admise decât aici… Dau cu ochii de o succesiune de cuști mari, cu gratii… Doi reprezentanți ai rasei canine se plictisesc în două boxe diferite. Unul este un pechinez groaznic, cu ochi bulbucați. Celălalt, un boxer, enorm, vărgat, cu un aspect puțin îmbietor.

Le vorbesc celor două animale cu vocea mea fermecătoare.

„Cuțu, cuțu, ce căței cuminți, etc.”

Pechinezul e refractar la șarmul meu, ca o cărămidă. Dar boxerul, băiat de treabă, începe să bată măsura cu ciotul lui de coadă. Îmi vine să-l mângâi. Uneori animalele sunt reconfortante… Ăsta, în ciuda dinților îmbârligați, a buzelor băloase și a zgărzii enorme prevăzute cu ghimpi, e foarte simpatic.

Când risc și întind mâna printre gratiile de fier, în cușcă se profilează o umbră.

Ridic capul și văd dinaintea mea o tinerică drăguță, cu privirea azurie.

E plăcută cu pieptul ei de adolescentă și aerul stupid.

Ce mai voiam să vă spun în legătură cu ea?

Ah! da…

E în mare doliu!

CAPITOLUL VI

Ce vârstă ar putea să aibă puștoaica asta? Douăzeci?

Îmi surâde.

— Pechinezul e al dumneavoastră? mă întreabă ea.

— Nu. Dar îmi plac câinii și am venit să le zic un bună ziua celor de aici. Boxerul vă aparține?

— Nu mie: doamnei…

— Sunteți la stăpân?

— Da, îngrijitoare.

Mă lămurește că i-a adus un hap cățelușului. Ceva vitaminizat, foarte eficace… Cu fosfor, calciu, cu hormoni masculini, cu extras de ficat de jandarm și de testicule de broscoi bolivian… Costă o avere! Dar s-ar părea că le ajută câinilor să devină zdraveni. Le deschide pofta de mâncare… Îi mușcă mai strașnic pe cerșetori. Păi cum, trebuie să ai dinții buni, fiindcă oamenii sărmani sunt ațoși.

O iau la întrebări pe îngrijitoare… O cheamă Marlène Poilfout, și e născută în Palpezy-le-Gros (Manche); mama i-a murit acum o lună, tatăl s-a recăsătorit după o săptămână, un frate e în Africa de Nord, o soră în sanatoriu, iar ea s-a angajat îngrijitoare la un atașat de ambasadă indian, cu misiune în Statele Unite. În acest moment călătorește cu doamna și copilul… Un băiețel adorabil, după spusele ei. Îl cheamă Aminoula și partea nostimă e că se scrie așa cum se citește. Tăticul a rămas la post, în New York, unde va petrece iarna împreună cu familia… Marlène călătorește pentru prima dată… Nu, nu i-e frică de răul de mare… America? Știe doar

că se află chiar deasupra Egiptului și e străbătută de Volga, dar în afara acestor cunoștințe n-are nici o idee asupra acelor meleaguri. A citit un articol în *Visul meu și inima ta* cum că acolo s-ar fabrica petrol și s-ar cultiva chewing-gum - asta-i tot… Da, desigur, își rezervă plăcerea descoperirii… Garibaldi a avut-o înaintea ei, bineînțeles, pentru că el a descoperit America cu zece mii de ani înainte de Hristos, dar fiecare la rândul lui, nu?

Vedeți bine, conversația cu această subretă e plină de farmec. Cum Marlène nu-i mai prost alcătuită ca alte gâsculițe de vârsta ei, îmi spun că aș putea să mă „distrez" cu ea pe durata voiajului. Ceea ce se numește să te asiguri cu de-ale gurii, nu?

Îi povestesc că merg la Hollywood, s-o angajez pe Liz Taylor pentru un film tehnicolor, intitulat *Face clăbuci* și condimentat cu săpunul preferat! E încântată. La început, am fost în gardă, văzându-i hainele de doliu, dar acum, față de dimensiunile prostiei ei, îmi spun că orice asemănare între ea și agentul secret căutat de mine ar fi pur accidentală și fortuită, această dulce copilă având tot ce trebuie pentru obținerea unui brevet de cretin la toate categoriile.

Încerc să-i dau o întâlnire; nu-i împotrivă, în principiu, dar trebuie rezolvată delicata problemă a locului de rendez-vous… La bordul unui vas, nu-i lucru simplu, crede-mă. Imposibil să practici ca în viața civilă; respectiv: puțin tranca-fleanca, cinema, restaurant, solo de jartiere și partida de golf în pădurea normandă! Nu! N-avem decât o singură modalitate: barul, salonul, cabina… Barul și salonul fiind locuri publice, personalul de serviciu n-are acces, pentru că stăpânii au ocazia să se prostească prin aceste locuri. Cât despre cabină, Marlène o împarte cu hieruvimul de care are grijă! Iar eu, deși știu ce somn adânc au copiii, parcă nu mi-ar conveni să execut un solo la flaut în apropierea unui prunc adormit.

Va trebui, prin urmare, să pun la cale un festin în propriile mele apartamente; nu va fi simplu deloc, având în vedere că-mi împart cabina cu Preafericitul Pinaud și cu Maiestatea sa Bérurier, regele netoților prin grația divină!

În fine, oi vedea eu.

Cum suntem singuri aici, exceptând cele două drăguțe potăi, îi interpretez un număr de Casanova eliberat… Stil „Ești tulburătoare… ” „Încă un pas și mi-ai călca inima care-ți stă la picioare… ” „Providența mi te-a scos în cale”, etc. Până ce, învinsă de elocvența mea, mă lasă să-i apuc unul dintre cele două flotoare… Face parte din exercițiul de alertă. În caz de naufragiu, aș fi foarte mulțumit să-l am la îndemână.

Sedusă, palpitândă, îmbujorată, îmi fixează întâlnirea pentru ziua de duminică la slujbă. Atunci, cel puțin, putem fi siguri că stăpâna n-o să ne facă nici un fel de obstrucțiuni, având în vedere că e budistă sau ceva de genul ăsta.

Amor, delicii, orgă… e cazul să vă informez!

*

* *

După o seară destul de plicticoasă la bord: ceai dansant, jocuri de societate, sosește și ziua de mâine.

Ziua de mâine sfârșește întotdeauna prin a sosi. Acesta e aspectul reconfortant - și îngrijorător în același timp - al existenței. Uneori ziua de mâine cântă (când celebra arie din l'Acné{83}, când *M-ai vrut, mă ai* pe melodia *Urcați în vagoane*)… Alteori, ziua de mâine e dezamăgită, cu care ocazie pățești și tu la fel.

În fond, e cu mult mai ușor să dezamăgești, decât să încânți.

Țin să fac această precizare care, dacă nu prezintă interes pentru apărarea națională; face totuși parte integrantă din artele frumoase.

În echipa mea euforia este la ea acasă. Pinaud a descoperit un punch creol și Bérurier tenderul american. Nu mai contenește cu elogiile la adresa cucerii lui, *Mistress* Lyidia Hongant-Gry.

Ne vorbește despre ea fără relaș… O persoană foarte bine: primul ei soț era negustor de cravate; al doilea, mergător pe saltele{84}; al treilea vindea cârnăciori calzi; al patrulea ținea o farmacie-băcănie, iar neprețuitul Bérurier oferă extaz.

Grasu e radios, roșu ca un rac fiert. În dimineața asta, poți să mă crezi sau nu, și-a spălat picioarele în bideu!

— De multă vreme n-am mai avut de a face cu o persoană de mare clasă, afirmă el. Aș vrea s-o vezi la pielea goală! Un corp de prințesă…

— O prințesă bătrâioară, face Pinaud, veninos…

— Gura, dezmembratule! Dacă ai fi avut-o în patul tău, ai fi dat din coadă, te anunț eu! Și pe deasupra, femeie nu glumă… Vrea s-o învăț cum e cu amorul franțuzesc, râde eminentul nostru camarad.

— Angajează-i un profesor, îl înțeapă Pinuchet, care nu-și poate digera înfrângerea.

— N-ai grijă! îl asigură Béru, ar fi putut nimeri mai rău! N-oi fi eu un don Juan, dar dispun de vestigii pe cinste!

E rândul meu să izbucnesc în râs.

— Alea nu-s vestigii, Grasule, ci mărunțaie la preț redus!

E pe punctul să protesteze, dar, la fel ca Ludovic al XVI-lea pe eșafodul lui Charlot, e oprit de un răpăit de tobe; cineva bate în ușa noastră.

Merg să deschid, și mă trezesc față în față cu ofițerul meu de marină; v-am spus cum îl cheamă? Numele lui e Désir, al lui taică-su era probabil Wattman, cel puțin așa cred{85}.

— Dragul meu comisar, rostește el… Am întreprins diligențele{86} necesare și iată informațiile pe care le așteptați…

Îmi întinde o foaie de hârtie cu antetul companiei.

Pe ea, trei nume. Le comentează.

— Țin să vă precizez că doar trei persoane prezente la bord posedă voaluri negre. Două doamne bătrâne, cunoscute, de altfel, a căror garderobă este în doliu, dacă pot să mă exprim astfel… E vorba de generăleasa Demy-Tour, persoană la șaptezeci și doi de ani, al cărei soț a murit anul trecut, trebuie că ați aflat din presă; și doamna Lecas-Binay de la îngrășămintele franco-bulimice! Și pentru aceasta din urmă hainele de doliu se justifică foarte bine de asemeni, fiindcă fratele ei mai mare a murit săptămâna trecută într-un accident.

Trepidez ca Edith Piaff.

— Și a treia?

— A treia e soția unui diplomat indian, doamna Gahrâ-Témische! Ea ar intra în categoria pe care o căutați, respectiv a persoanelor care n-au decât o singură rochie neagră, dar numai tânăra ei bonă e în doliu; voalul și rochia neagră descoperite în cabina doamnei Gahrâ-Témische aparțin foarte probabil servitoarei, ale cărei bagaje sunt puține la număr… Asta-i tot! îmi spune el.

— Vă mulțumesc… Felicitările mele pentru promptitudinea rezolvării.

Se retrage. Rămân perplex… În mine se conturează un anume ceva, neciupit de țânțari! Să știți, când ești polițist ai nevoie de un minim de imaginație. Trebuie să construiești ipoteze… Dacă ele sunt bine fondate, cauți să le justifici și, în două cazuri din zece, reușești.

Să presupunem că diplomatul indian a fost în cârdășie cu Grunt! Mă urmăriți? El e cel care trebuie să negocieze la New York cu alte puteri vânzarea faimoaselor planuri… Bun! Cum nu se poate murdări prea mult, o însărcinează pe soția lui cu transportarea materialului… Nu suspectezi prea mult o doamnă demnă, însoțită de plodul ei.

Aceasta angajează o bonă ca să se ocupe de copil. Constată că servanta ei e în mare doliu și faptul îi dă o idee: pentru a lua planurile și a servi otrava lui Bolémieux, se îmbracă în hainele aparținând bonei. Astfel își va putea ascunde fața într-un mod firesc. Apoi, se întoarce la hotel, se schimbă și își face valizele… Așa se explică faptul că rochia de doliu se află între bagajele ei! Oh! e formidabil, ce ziceți? Ajung cu pași mari la fericita concluzie… Pariez pe o foame de lup, contra unui lup de pluș, că am ajuns în pragul reușitei!

La vânătoare, San-Antonio! La vânătoare!

— Pari dus de pe lumea asta, observă Pinaud, nu te simți bine?

— Dimpotrivă, lotru bătrân… E mai în regulă ca oricând!

Îi însărcinez pe amândoi. Într-o anchetă nu trebuie să lași nimic la voia întâmplării.

— Tu, Béru, descurcă-te cum știi ca să scotocești în cabina generălesei… Explorează totul… Vreau o treabă serioasă…

Dacă găsești o machetă de avion sau acte interesante, dă-mi de veste. Dar mai ales, ai grijă să nu fii surprins în flagrant delict… Ne-ar încurca rău țițele, pricepi?

— Stai liniștit, îmi cunosc meseria.

— O.K.! Tu, Pinuche, același lucru în cabina comersantei de îngrășăminte… Iată aici numerele de la cabinele celor două doamne… Lucrați cât sunt ele la masă și evitați să atrageți atenția stewardului. Nu-i arătați legitimația decât în extremis, clar?

— Clar, San-Antonio!

Grasului ceva nu-i convine.

— Ce treabă nesuferită! Și eu care-i dădusem întâlnire iubitei mele la bar…

— Mergi și spune-i că a intervenit ceva. Inventează ce vrei! De exemplu că ai primit o telegramă că mătușa Amélie e pe moarte…

Grasu saltă din umeri.

— Ușor de zis… O scuză pe un vas…

Explodez ca o petardă uscată bine.

— Ce părere ai, umflatule! Sper că nu-ți închipui că ești plătit să te culci cu babe ramolite din America, nu?

— Nu te supăra, San-A. M-am îndrăgostit. De paisprezece ani n-am mai înșelat-o pe madam Bérurier…

— Și ce, ai de gând s-o înlocuiești? Sper că nu ți-ai pierdut mințile pentru o bășbătie care a scos din uz patru bărbați și are țâțele până la brâu.

— Vorbești că nu le-ai văzut, afirmă Grasu ca unul cu experiență.

— Nici n-aș vrea, s-ar putea să fiu cardiac. Zeița ta are un sân cu care spală vasele și un altul cu care șurluiește dușumelele!

Bérurier iese trântind ușa.

Pinaud râde de parcă ai fi tras apa.

— Își regăsește anii tinereții, rostește el, înduioșat.

— Atunci, ar trebui să facă din nou cunoștință, fiindcă m-ar mira să-i mai recunoască!

Pinaud își piaptănă savant cele o sută treizeci și patru de

fire care vegetează pe scăfârlia lui gălbejită. După care, își înfoaie puțin mustața ca să-i dea un aspect.

— Și tu, mă întreabă, ce-ai de gând să faci?

— Îmi schimb serviciul.

— Cum adică?

— Mă transfer la poliția bonelor!

*

* *

Slujbă mare la bord! Părintele Colateur celebrează mesa pe scena teatrului-cinema. S-a adus un altar rulant, doi cercetași dintre pasageri îl ajută la oficiere, iar un preot american repetă în engleză cuvintele liturgice.

E lume multă… Parcă am fi la Saint-Honoré-d'Eylan. Fie vorba între noi și primul venit[87], ceremonia e impresionantă. O zăresc rapid pe micuța mea Marlène în fundul bisericii-teatru-cinema-sală de festivități. Îți vine s-o mănânci, cu sânișorii ei, ce nu datorează nimic firmei Dunlop. Mă așteptа cu îngrijorare și cu mătăniile în mână. Mătănii cu boabe roz, ca să pară mai vesele. A și înșiruit vreo douăsprezece.

Când apar alături de ea, se oprește.

— Te-am visat în noaptea asta, îi spun. Locuiai pe un norișor roz, iar eu hoinăream în jur cu niște aripi de toată frumusețea!

E cam tare pentru nivelul ei intelectual. Tot ce-i trebuie acestei ștergătoare de poponețuri e calamburul Vermont, al cărui secret îl dețin. Glume decoltate, simple, asimilabile, relaxante, bancuri aerisite, scrise cu majuscule și poantele subliniate, apă caldă, apă rece și vedere spre Bonaparte! Cu asemenea arme ești asigurat că dibuiești drumul spre escalopul ei pletos!

Aștept sfârșitul slujbei grav, recules, ca un copil din asistență; apoi, o conduc spre cabina mea…

Celebrii dueliști, Pinaud-Bérurier, sunt plecați pe câmpul de bătaie. Pun zăvorul de siguranță și-i ofer pioasei Marlène unul dintre cele două fotolii din dotarea cabinei. Marea începe să fie

agitată și vasul să se clatine.

— Nu ești în siguranță pe fotoliu, îi spun zeiței bonelor… Ar trebui să te așezi pe cușeta mea.

Fata acceptă.

Eu, vă anunț, sunt decis să mi-o anexez. Puicuța asta nu l-a citit în viața ei pe Cocteau{88}, dar are un fizic care respectă legea compensațiilor. E un fertil pământ arabil (și chiar greblabil), iar ogoarele roditoare trebuie prelucrate.

Interpretându-i actul doi din celebra dramă libidino-tactilă *Le Haut des Bas*{89}, îmi spun că nu trebuie să pierd din vedere adevăratul meu obiectiv, adică pe stăpână. Aș da cât nu face să pot percheziționa cabina indienei! Dar mai înainte, am de gând să obțin informații asupra acestei persoane.

— Când mă gândesc, îi spun gâsculiței, că părăsești Franța, simt că turbez!

— De ce?

— Nu-s eu omul să-mi fac iluzii deșarte. În Statele Unite ai să găsești un american frumos, plin de dolari, campion de base-boll pe deasupra și eu n-am să te mai revăd niciodată.

— Ne putem întâlni în America, promite dulcea copilă!

— Pff! Pentru cât stau eu… Stăpâna poate că nici nu te-ar lăsa să ieși!

— Asta ar mai lipsi!

— Știu eu cum stau lucrurile!

— Stăpâna e foarte drăguță… Și pe urmă, am și eu dreptul la ore libere!

— Ah! bun! Nu te ține prea din scurt?

— Așa și așa…

— Mănânci cu ea în sala de mese?

— Nu, separat, cu copiii!

— Așa!… Deci în prima serie?

— Da!

— Doamna mănâncă probabil în seria a doua… Ne-am putea vedea în timpul ăsta, nu?

— Nu! Și ea mănâncă în prima serie!

Îmi reprim gestul de entuziasm… N-avem noroc… Apoi fac liniște, fiindcă am ajuns într-o regiune înțelenită a pământului

arabil.

— Ai să-ți boțești fustița asta frumoasă de duminică, fac eu… Ce-ar fi s-o scoți?

Fata protestează.

— Vai, nu se cuvine!

— Ce părere ai! Așa ceva se practică în mod curent în lumea bună, orice ducesă ți-ar putea-o confirma!

Cum am și dat drumul la încălzirea centrală, copila nu se mai opune cine știe ce. Se mulțumește doar să-și privească ceasul.

— O să mă caute doamna.

— Ai să-i spui că slujba a fost cu cântec…

Își scoate fusta; juponul, tot ambalajul și îmi descoperă monumentul care urmează a fi inaugurat. Foarte frumoasă sculptură, vă garantez. Minunat situată! Ar merita un telereportaj… Ne-ar mai scuti de psihanaliștii decrepiți de la televiziunea franceză, care vorbesc cu gingiile și sunt prezidați de o doamnă bătrână, ca un pechinez deghizat în Ludovic al XIV-lea.

Fetița asta are tot ce-i trebuie ca să-și poată construi un demisol Renaissance în parcul Monceau și să-și asigure o rentă viageră. S-o încerci, înseamnă s-o dotezi! Și nu-i nici de-alea complicate! Cu ea te simți imediat ca la tine acasă. Ceea ce facilitează raporturile de bună vecinătate.

Cum îmi lasă impresia că-i face plăcere, și cum tangajul ne e complice, îi desfășor panoplia mea de gală. V-am spus-o de altfel, de multișor nu mi-am mai prezentat omagiile unei dame și pastilele de naftalină încep să-mi fie mâncate de molii.

Are, prin urmare, drept la o ședință excepțională, a cărei rețetă e depusă în întregime pentru beneficiul marinei. Îi administrez triumful considerabil al lui Eisenhower{90}: „Vom ajunge pe lună”; apoi, fără să-i dau timp să aterizeze, pe rând: „Un orificiu ieftin”; „The Gold Miché”{91}; „Micul coșar” pe aria Steaua Alpilor și în fine „Ține una ca să-mi arunc chipiul și încă una ca să mă duc să-l caut”. Strașnic!

Când mi-am terminat numărul secret, puicuța parcă ar fi alergat la marele curse cu obstacole de la Auteuil. Are

picioarele moi, iar ochii precum vitraliile unei catedrale.

Se clatină, (Are scuza tangajului.) când dă să plece. Nu-mi rămâne decât să aștept întoarcerea iminentă a fervenților și devotaților mei colaboratori.

Trag un pui de somn să-l restabilesc pe Popaul, după care ușa îl lasă pe Pinaud să treacă.

Domnul e de un verde frumos, care bate în albastrul mărilor sudului.

— Ce-ați pățit? mă informez eu…

— Nu simți vasul?

Trag tare aer pe nări.

— Nu, de ce, arde?

— Idiotule, se mișcă!

— Slavă domnului, fără așa ceva n-ai ajunge niciodată în America!

— Ah! mi se urcă inima în gât, San-A!

— Bea un păhărel, o să-ți treacă…

— Am băut cinci la bar și n-a trecut!

— Atunci, întinde-te… E o ușoară briză în dimineața asta… După dejun ai să fii în plină formă. Ai ceva noutăți de la negustoreasă?

— Nimic… I-am cotrobăit cabina, bagajele, hainele. N-am… hâc…

Nu mai adaugă nimic și se catapultează la WC.

Eu procedez ca omul înțelept, ăl care dă pe gât un *glass* în așteptarea orei de masă a primei serii…

*

* *

Când gongul care anunță masa răsună pe coridoarele vasului, mă iau de mână și mă scot la plimbare în direcția cabinei ocupate de doamna Gahrâ-Témische. Deține o cabină situată chiar lângă cele de la clasa întâi. Pe culoar, vizavi, se află cea a Marlènei. Mica bonă locuiește aici cu băiețelul încredințat vigilenței ei.

O dată intrat la soția diplomatului indian, întreprind cea

mai serioasă inspecție pe care am efectuat-o vreodată… Scotocesc dulapurile, valizele, paturile, plafonierele, bazinul de apă al WC-ului. Pipăi pereții, mocheta, țevile… Pe scurt, o operațiune de vastă anvergură. Dar rezultatul e negativ. Singurul fapt pozitiv, dau într-adevăr peste o rochie neagră și un voal, într-un sertar al comodei… Ce concluzie să trag? Că m-am antrenat pe o pistă falsă sau că sunt pe cea bună?

Pentru orice eventualitate, merg să arunc o privire în cabina drăgălașei maseze de prostată. E mai modestă și mai dezordonată. Găsesc o valiză plină cu jucării… și un dulap la fel de plin. Am impresia că Aminouche trebuie că-i ținut în palme ca o pară coaptă!

Nici urmă de planuri sau de machetă. Zero pe toată linia. Dezamăgit, înfrânt, consternat, furios, plin de nervi… mă întorc la bar să-mi ofer un Bourbon. La bordul vaselor, băuturile alcoolice sunt scutite de taxe vamale și le plătești la prețuri derizorii… E momentul să-ți faci plinul!

Bérurier e în fund cu Mrs. Hongant-Gry. În vreme ce gustă dintr-o băutură groasă ca un mortar, îi gângurește la ureche vorbe dulci. Grasu a ajuns ridicol de amorezat. Acum, fiind în compania unei dame, își pune pălăria și își aranjează creioanele à la Marlon Brandade{92}.

Mă apropii de ei. Cumătra Chewing-gum îmi aruncă un zâmbet gen serpentină, care se încolăcește în jurul mucoaselor mele.

Mă înclin ceremonios ca un prinț rus.

— Noutăți? îl întreb într-o dungă pe Bérurier.

Scutură din cap.

— Ioc, băiete! Notează acolo: ghinion…

Mă așez la masa lor.

— Vrei să-ți zic ceva, declară Grasu, ne-a dat plasă. Femeia pe care o căutăm nu-i la bord!

Nu sunt departe de a-i împărtăși defetismul. Da, ne-am înșelat pe toată linia!{93}

N-am chef să merg la restaurant. Cele câteva gustări sărate luate la aperitiv mi-au tăiat pofta de mâncare. Pinaud, bolnav

ca un câine, a rămas în cabină.

Béru poate deci să-i interpreteze în voie frumoasei lui aria de zile mari.

Mă îndrept spre bibliotecă cu sufletul cernit. Dacă am dat în bară, am s-o simt pe pielea mea, plictisindu-mă cumplit la bord… Aproape două săptămâni să lenevești pe vasul ăsta e groaznic. Mie îmi plac croazierele rapide, am ceva de sputnic în mine!

Din pragul bibliotecii, o văd trecând pe Marlène, ducând de mână un băiețel cafea cu lapte. O femeie foarte brună, foarte frumoasă, foarte nobilă, merge înaintea lor… După câte îmi dau seama, trebuie să fie soția diplomatului… Ea chiar ar avea o alură de spioană internațională, prețioasa doamnă. Atât doar că spionii seamănă cu orice altcineva, numai a spioni nu.

Doamna îi spune o vorbă Marlènei și se îndreaptă spre sala de lectură… Mă iau după mica mea metresă.

Ajung în dreptul ei pe scară și, fără să observe puștiul, îi susur:

— Lasă-l în sala de joacă pentru copii, să ne vedem și noi puțin de-ale noastre, ce zici?

E de acord.

Totul se rezolvă bine. Cinci minute mai târziu, ne aflăm în cabina ei, a mea fiind inutilizabilă din pricina prezenței lui Pinuchet, bolnav.

Fata a și început să se dezbrace, când megafoanele de pe vas intră în funcțiune. Un tip debitează o mică tiradă în engleză… După câte pricep, e vorba de exercițiul de alarmă, care urmează să înceapă peste câteva minute.

— Oh, da! așa-i! face Marlène, nu mă mai gândeam la el…

Și-și ia din cui frumoasa vestă de salvare, portocalie, fixată deasupra patului.

Imediat, difuzorul repetă fraza și în franceză, apoi în spaniolă și germană.

— Se nimerește rău, spune ea. Trebuie să caut copilul. Am uitat ca pământul de exercițiul ăsta de alarmă.

„Pleacă repede, fiindcă doamna precis are să vină să-și ia vesta din cabină”.

Mă îndrept spre ușă. Când s-o deschid, mă opresc brusc. În mine răsună o sonerie. Acea sonerie pe care o cunoașteți, dacă mi-ați citit operele precedente[94], îmi indică faptul că sunt conectat! Se întâmplă ceva… Ce?… nu știu… Dar nu-i în regulă. Și apoi, mă dumiresc, așa cum aprinzi lumina apăsând pe comutator, când RADET-ul nu-i în grevă!

Împing ușa și mă îndrept spre subreta mea.

— Ia zi, Marlène, tu vorbești englezește?

Își așterne pe față expresia cea mai stupidă.

— Eu? Nu, da de unde!… Mi-ar plăcea să vorbesc limbi străine… Tata, el vorbește bretona…

Mă uit la ea foarte calm, îndelung. Are întins pe buze un surâs prostesc, care se atenuează încet, încet…

Nu-i scap din ochi privirea de gâscă. I-o pândesc cum supraveghezi laptele să nu dea în foc.

— Grunt a fost ucis, îi spun, știai?

Devine lividă și uitătura ei își pierde brusc stupizenia.

Atunci, îi arăt legitimația.

— Comisar San-Antonio, de la serviciile speciale…

Reacționează. Cu o voce moale, îngână:

— Eu… Eu nu înțeleg nimic… Ce tot vorbiți? De ce vă uitați așa la mine? Sunteți polițist! Dar n-am făcut nimic rău… Eu… eu sunt…

Nu mai apucă să termine, fiindcă îi cârpesc o labă din zbor… Când zic una, e un mod de a vorbi. Un autentic backhand! aplicat pe medalia ei, astfel încât cele două profile să fie la egalitate. Prima palmă i-a mutat capul, a doua a azvârlit-o în perete.

— Inutil să te mai ascunzi după degete, Marlène… Te-ai demascat! Adineauri, când s-a anunțat exercițiul de alarmă la microfon, contrar obiceiului, au început cu engleza… Tu ai înțeles tot, fiindcă ai și pus mâna pe vestă mai înainte ca ei să repete și în franceză…

Și împing lucrurile mai departe… Dar de data asta merg pe un teren alunecos.

— Prima parte a loviturii v-a reușit. Bolémieux a putut ridica documentele și macheta, dar a doua n-a mai mers. Când

Grunt a tras în italian, noi eram la fața locului. Rafala de mitralieră l-a nimerit în burtă… Înainte să moară ne-a declarat tot… Te-a denunțat, scumpo… Am ajuns prea târziu pentru a te împiedica să-i faci felul inginerului, dar la timp ca să luăm *Libertatea*. Asta-i tot…

Se schimbă brusc. Transformarea e radicală. Creatura din fața mea nu mai e o toantă ci o furie. Se aruncă asupra mea cu ghearele înainte. O adevărată panteră! Abia am timp să mă trag într-o parte și să-i aplic o lovitură în ceafă… Puștoaica se prăbușește.

Flegmatic, apăs pe butonul de alertare a stewardului. Băiatul cu jiletcă albă își face apariția.

— Găsesc că doamna arată rău! se pierde el cu firea.

— Dimpotrivă, a găsit că eu nu arăt rău deloc. A doborât-o dragostea la prima vedere.

Îi ordon să-l caute pe Désir, locotenentul de pe vas.

După cinci minute, mentorul meu se prezintă.

— Presupun că aveți o închisoare la bord?

— Chiar o închisoare, nu, face el. Dar o cabină pentru persoanele certate cu legea.

Iată ce înseamnă să te joci cu expresiile. Trebuie să recunosc eleganța maritimă.

— Va trebui s-o conducem pe fată acolo.

— E cea pe care o căutați?

— Da… Am nevoie de un loc liniștit s-o pot interoga în voie.

Trebuie că a înțeles sensul ascuns al verbului „a interoga" - reputația poliției fiind bine stabilită, - fiindcă un vag surâs ironic se desenează pe buzele lui.

— Urmați-mă.

Arunc un pahar de apă pe fața fâșneței, care își revine din leșin cu privirea mușcătoare ca un jungher.

— Mișcă, frumoaso, îi spun, ajutând-o să se ridice. Te ducem într-un locșor discret, unde să putem sta de vorbă nestingheriți, noi doi. Avem multe a ne spune și timp berechet!

— Nu știu nimic, face ea fără să mă piardă din ochi.

— O fată ca tine are întotdeauna ceva de povestit! Mai ales

când știi cum să-i pui întrebările. Hai, mișcă… Nu-ți pun cătușe ca să nu-i stârnim pe călători; vom defila ca trei diavoli cuminți, ce spui, scumpo?

Parcă sufletul i-ar fi părăsit brusc trupul. Ieșim și o luăm în lungul culoarului ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat… Ofițerul ne precede, mergând printr-un labirint de coridoare care se întretaie… Fata, între noi doi, eu fiind cel care închide plutonul cu zăvorul.

Deodată, când trecem prin dreptul unui culoar perpendicular pe al nostru, Marlène face un salt. Întind mâna s-o înșfac, dar ea se apleacă din instinct și cleștișorul meu de zahăr se închide în gol. Fata nu-și pierde timpul. Gonește pe scară cu toată viteza și eu pe urmele ei! Deși dau drumul la motoare, nu reușesc să reduc handicapul.

Are aripi la picioare sau a fost crescută într-un buzunărel al lui Zatopek[95]! Trece de o punte, de încă una! Iată-ne pe puntea superioară… Aleargă prin fața salonului mare și-l îmbrâncește pe un steward care defila cu o tavă. Și tava și stewardul au aceeași soartă.

Un maraton teribil. Oamenii se feresc din calea noastră, gândind că-i vorba de un nou joc de societate sau de un concurs de-a leapșa. Mă apucă toate furiile. Ce-și închipuie smintita! Că o să ia un taxi și o să-și piardă urma? Unde are s-o ducă fuga asta?

Aleargă nebunește prin fața celor tolăniți pe șezlonguri sub soarele de toamnă. Și apoi, brusc, se oprește.

— N-ai să împiedici documentele să ajungă la destinație, urlă ea.

În timp ce vorbește, apucă balustrada și sare peste bastingaj!

Lumea începe să țipe! Mă opresc năucit. Marlène se aruncă în apele oceanului. A reușit să-mi strige la revedere! Cred că dacă ar fi avut timp să-mi dea cu tifla, ar fi făcut-o!

Mă aplec, imitat de toți cei care au asistat la scenă… Când ești la bordul unui vapor, nu-ți dai seama de viteza lui. Dar când cade cineva, cât ai clipi din ochi rămâne undeva departe… Marlène nu mai e decât un mic punct negru care se agită în superbele valuri înspumate despicate de *Libertatea*.

În jurul meu, lumea strigă, urlă. Un nebun apucă un colac de salvare și-l aruncă în apă… Dar colacul se află la cel puțin o sută de metri de Marlène. Plutește ca aureola unui sfânt marin, care și-a pierdut reputația… Vasul încetinește și plutește cu viteza reziduală. Chiar când motoarele sunt oprite, el își continuă înaintarea… Departe, în urmă, punctul negru care e Marlène dispare, reapare și brusc, marea parcă ar deveni pustie! Nu rămâne decât dâra miraculoasă pe care soarele o transformă într-o lumină fantastică, într-o lumină solidă… Nu se mai văd decât crestele valurilor, puzderie, dănțuitoare, urmărindu-se parcă până la infinit…

CAPITOLUL VII

Patru zile mai târziu, ajungem în dreptul coastelor americane. Turbez de furie. Cred că niciodată n-am suferit atât din cauza unui eșec, fiindcă e un eșec, și încă unul de o calitate cu totul deosebită!

Nu, să nu ne îmbătăm cu apă rece, e un eșec, folosesc cuvântul potrivit situației. Pentru că ciudata Marlène a murit ducând cu ea secretul{96}. Deși am reluat percheziționarea cabinei ei, n-am găsit nimic… Nimic! La început am suspectat-o pe soția diplomatului din pricina voalului negru{97}, dar ea s-a putut justifica. Indianca o angajase pe Marlène prin intermediul unei agenții de plasare, și am obținut prin cablu confirmarea spuselor ei. Ba mai mult, alibiul doamnei privind noaptea tragică a fost cercetat cu de-amănuntul: e fără fisură… În fine, pedigriul ei i-ar pleda, dacă ar fi nevoie, în favoare… Este efectiv fiica maharajahului Kelpezekhila, un mare prieten al Franței.

Și cu toate astea, fir-ar al naibii, Marlène a luat cu ea la bord planurile și macheta cu destinația Statele Unite! De ce a trebuit să-l otrăvească pe Bolémieux?

I-am cercetat pașaportul și imediat m-am prins că era fals. Semnalmentele ei, transmise prin teleradio ne îndreptățesc să credem că-i vorba de o prietenă a lui Grunt, o austriacă pe nume Marlène Stroumpf! Atât că toate astea nu ne ajută la mare lucru.

„N-ai să împiedici documentele să ajungă la destinație!” mi-a strigat blestemata înainte de a muri. Concluzia, o dublă

concluzie: acestea sunt la bord, și cineva le așteaptă la New York.

Totul a fost astfel ticluit încât debarcarea planurilor și a machetei să se efectueze fără complicații.

Stăm toți trei în cabina noastră, tăcuți ca niște melci. În mine e un tremur asemănător celui provocat de o doză prea mare de cafea.

Grasu, lipit de hublou, ne blochează lumina. Moaca lui de meduză[98] trebuie că seduce peștii zburători.

Deodată, se pune pe strigat.

— Uite-o! O văd…

— Ce anume? suspină Pinaud, care începe să-și revină după cele cinci zile de vomă.

— Libertatea! Uitați-vă, fraților ce măreață e cu făclia!

Solicitați de acest element turistic, și pentru a-i închina un omagiu postum lui Bartholdi[99], ne alăturăm Grasului în spatele geamului gros, circular.

În depărtare, într-o ceață ușoară, colorată în violet de răsăritul soarelui, vedem ridicându-se pe o insuliță popularul monument.

— Și Libertatea asta e ca toate celelalte… Cam mucegăită…

— E totuși ceva grozav, lăcrimează Pinuche. De cât timp se vorbește de ea! Pe vremuri se vedeau toate în mare! Ia uitați-vă la vapoarele din jur, ce mici par în comparație…

— Pe atunci, lumea avea timp, subliniază Béru. Orice ai spune e superfluu!

— Ar trebui să urcăm pe punte, sugerează crabul bătrân… Precis se văd zgârie norii!

Îi opresc cu un gest…

— O să avem timp berechet să-i vedem. *Libertatea* rămâne la chei două zile înainte de a se întoarce…

Se așază resemnați.

Plesnesc din degete.

— Ca să vă zic drept, continuu eu, puțin îmi pasă mie de zgârie-nori. N-am decât un singur lucru în cap: planurile și macheta aia! Când mă gândesc că sunt aici, undeva aproape și că peste câteva ore vor părăsi vasul, adică Franța… Și să nu

poți face nimic… Credeți-mă, îmi vine să turbez!

— Ce-ai vrea, oftează Bérurier, am făcut tot ce s-a putut…

Așa-i. Am scotocit valizele din cală ale nevestei diplomatului, cu ajutorul marinarului de la bagaje; am examinat cu grijă toată corespondența depusă de pasageri la bibliotecă; am căutat iar și iar în cabina sinucigașei… Zadarnic… Ca măsură de precauție, am pus sigilii pe ușă. Țin cu orice preț ca autoritățile franceze să beneficieze de posibilitatea demontării cabinei, dacă vor considera ca fiind util.

— N-ai să-mi scoți din cap ideea că știoarfa aia avea unul sau mai mulți complici la bord, face Bérurier.

Ridic din umeri.

— Nu, nu cred. Așa cum se prezintă situația, la o privire retrospectivă, lovitura asta a fost dată de un cuplu „Grunt și Marlène". Dacă echipa ar fi fost mai puternică, nici unul nici altul nu s-ar fi compromis să-i ucidă cu mâna lor pe complicii ocazionali. Grunt era terminat, arhicunoscut în Europa. A vrut să realizeze o lovitură rentabilă pe cont propriu și apoi să se retragă într-un colțișor tihnit din lumea largă, pentru a-și termina zilele de ticălos! Pun pariu că a acționat numai cu metresa lui…

— Și atunci, ce crezi tu că a făcut ea cu chestiile alea? bombăne Grasu.

De două zile e cu fundul în sus. Americanca lui i-a cerut să divorțeze ca s-o ia de nevastă. Și, cum el a spus nu, i-a dat papucii, iar acum Grasu e cu stindardul în bernă!

Pinaud, care-i verde ca un conifer, cu ochii precum găinațul de porumbel neconstipat, își prezintă ideea personală:

— Poate că păstra tot materialul asupra ei?

Îl contrazic.

— Nu, am avut ocazia și avantajul s-o dezbrac până la piele. Pot afirma că nu ascundea nimic care să fi putut interesa patrimoniul național… Să admitem, că la nevoie, ar fi fost tentată să dosească planurile în căptușelile hainelor, dar macheta, oricum, nu era de pitit printre dessous-uri feminine!

— Îmi dau limba la pisici, declară Bérurier.

Mă uit la mincinoasa lui groasă și albă pe deasupra, ca o limbă de vacă.

— Pisicile au și ele demnitatea lor, Grasule, îl asigur eu. Și mai au și inima fragilă. Daca aș fi motan, mi-ar conveni mai mult să-mi oferi un șobolan mort decât limba ta!

— Mersi!

Sunt cu nervii în vârful unghiilor. Aceste *six days* pe vapor m-au umplut până la refuz de electricitate. Aș zdrobi mutra cuiva, aș face amor cu o fată, aș viziona o emisiune de André Gillois, aș face ceva care să mă descarce!

Pinaud își privește ceasul.

— Opt fără zece, anunță el. La ce oră începe debarcarea?

— Pe la zece! S-ar părea că vameșii, când ajung la bord, încep prin a trage cloapetele la restaurant.{100} După un breakfast à la française, trec la verificarea pașapoartelor… apoi se duc la bufet! Prestigiul bucătăriei franceze, bătrâne, compensează lipsa de credit a guvernanților noștri.{101}

— Deci, am mai avea înaintea noastră două ore…

Meditează. Privirea lui coagulată e imobilă.

— S-ar zice că gândești, îl șicanez eu.

— Gândesc, ratifică ramolitul.

— La ce? îl întreabă Bérurier.

— La documente. Fata le-a pitit cu iscusință. Numai la debarcare cineva avea să le scoată din ascunzătoarea lor, nu?

Sunt sensibil la această demonstrație pertinentă. Ăsta-i Pinuche: decrepit, ramolit… Celulelor lui cenușii le lipsește fosforul, îl pândește prostata; ficatul îi e ciuruit, un început de ulcer îi sfredelește stomacul, un sfârșit de bronșită îi comprimă burețiii și totuși, în cazurile grave, el e pe fază, întotdeauna foarte demn, cu ochii lui urduroși, mustața jumulită și hainele, care-i miros a mormânt neîntreținut… Da, e pe fază, cu o vorbă la obiect în colțul gurii. Calm și pertinent! Își justifică pe deplin plicul pe care i-l înmânează Statul francez în fiecare lună.

— Bravo! Pinuche, exclam eu… Da, trebuie să acționăm…

— Ce-ar fi dacă am merge să verificăm sigiliile de pe ușă? mai sugerează această incipientă senilitate umană.

— Hai!

Și iată-ne plecați în șir indian din pricina culoarului îngust. La bord e mare fierbere. Apropiata sosire îi electrizează pe călători. Se vorbește în toate limbile, se glumește, nervos… Toată lumea e gata îmbrăcată… Grămezi de valize sunt stivuite lângă ușa cabinelor. Stewarzii sunt fericiți. Își încasează bacșișurile grase oferite de pasageri.

Ajungem în fața ușii cabinei cu pricina. Imediat ne dăm seama că nimeni nu s-a apropiat de ea…

În clipa în care ne pregătim să facem calea întoarsă, apare doamna indiană, costumată ca o prințesă din *O mie și una de nopți*.

Mă cunoaște, *because* am supus-o până acum multor interogatorii.

— Domnule comisar, gângurește frumoasa brună cu ochi de antracit din Ruhr[102], aș putea să iau jucăriile copilului din cabină?

Îi arunc o privire. Doamna e gravă, cu sprâncenele încruntate. Pinaud îmi trage un cot în coaste.

— Dar bineînțeles, fac eu.

Fără să șovăi, scot sigiliile. Deschid ușa și mă trag într-o parte pentru a-i da întâietate doamnei.

Intră în cabina îngustă, urmată de noi trei.

Scoate o valiză din piele de porc din dulap.

— Valiza aceasta e a mea!

Dau din cap ca un cal blând.

Atunci, ea se apucă să adune jucăriile răspândite în încăperea strâmtă. Sunt prea multe ca un bambino să se poată juca cu atâtea. Nu toți copiii din India se bălăcesc în apele Gangelui râvnind laptele vacilor sacre! Mai sunt și dintre aceia care au un tătic cu o situație respectabilă… Dintr-aceia care au nevoie de o bonă, de jucării electronice, de vaccinuri preventive… Bun, mă opresc aici, fiindcă trăncăneala nu ajută la mare lucru.

Se vede că soția diplomatului nu-i obișnuită să facă valize, pentru că îngrămădește jucăriile claie peste grămadă… Bărcuțe cu motor și faruri care se aprind, mașinuțe pilotate de la

distanță, animale care scot strigătele inerente corporației lor, un bou care face muu! o pisicuță care face miau…

— Permiteți? rostește deodată Pinuchet.

Se apleacă și ridică din valiză un avion pictat în culori țipătoare… Aripi roșii, fuselaj albastru, coada violet, etc.

Indiana nici măcar nu-i dă atenție.

Pinaud decrepitul… Pinaud grețosul, Pinaud soiosul, urdurosul, stângaciul, înfofolitul, gutosul, ulcerosul, aposul, boșorogul, bătrânul… Pinaud examinează avionul îndeaproape

— Cred că ăsta-i ce cauți tu, San-Antonio, spune el.

Sar în sus.

— Ia să văd…

— Uită-te și tu, mă pune în temă demnul personaj, a fost pictat în graba mare de un nepriceput. Vopseaua de ulei a fost aplicată halandala… Prin unele locuri s-a prelins… Aici lipsește puțin… Și, ai putea constata că nu are nici acel *Made in*, care există pe toate jucăriile…

Îl strâng în brațe. Nu pe Pinaud, avionul! L-am recunoscut! Deși nu l-am văzut niciodată! Are o formă neobișnuită. Mai mult, zgâriind vopseaua cu vârful unghiei, constat că-i făcut dintr-un metal ușor, foarte ciudat…

Indiana se uită la noi. Abia dacă-i surprinsă. Și nici într-un caz neliniștită.

— Cunoașteți jucăria asta? o întreb…

Femeia ridică din umeri.

— Sunt atâtea. Nu le-am făcut recensământul…

Cu cât cercetez mai mult acest avion miniatural, cu atât sunt mai convins că Pinaud a pus degetul pe rană.

— Nu vedeți nici un inconvenient dacă aș păstra acest avion?

— Absolut deloc…

Bérurier e morocănos. Pinaud i-a suflat de sub nas posibilitatea de a deveni vedetă, și asta-l scoate din sărite.

— Dacă a ascuns macheta printre jucăriile copilului, ar fi putut camufla aici și planurile, nu?

Imediat o concediez pe doamna, ordonându-i să ne dea

mână liberă. De cum a ieșit, ne și năpustim asupra jucăriilor ca vandalii. Fiecare dintre noi apucă o jucărioară și o face praf să vadă ce are înăuntru… Ne amintim astfel de frumoasa noastră copilărie pierdută.

Sfâșii burta păpușii, cocoașele lui Polișinel! Scot mațele de câlți ale animalelor; scociorăsc în măruntaiele boului… Un măcel în toată legea… Curând, cabina aduce cu un magazin de veselă în care a fost închisă o familie de maimuțe.

După o oră, ne îndreptăm spatele, epuizați, cu degetele sângerânde, unghiile rupte, mofluzi!

— Trebuie că a găsit altă ascunzătoare pentru planuri, oftează Bérurier.

— Precis…

— În fine, declară Pinuche, care nu-i deloc nemulțumit de el, măcar am găsit macheta, asta o să-l mai domolească pe Bătrânu… Drept să vă spun, a meritat să facem drumul pentru că… nu-mi place să irosesc banii de pomană. De pildă, mă uit la nevastă-mea. Suferă cu duodenul, ei bine, de câte ori se găsește cineva să-i recomande un alt remediu, ea îl și cumpără…

Îl dăm afară din cabină.

Cu avionul la subraț, urc pe punte însoțit de cei doi acoliți. Clipa este emoționantă… Trecem prin dreptul capului Manhattan împungând cu zgârie-norii lui fantastici, ale căror vârfuri se pierd într-o ceață diafană. Soarele își cerne pulberea aurie pete tot{103}… Aerul parcă ar mirosi altfel… Defilăm prin fața unei puzderii de clădiri mici, vase de coastă, cargouri sub toate pavilioanele.

Libertatea manevrează la ralanti. Se apropie de cheiul *French Line*. E plin de lume care așteaptă în docurile imense. Se vede o armată de hamali și vameși… Domnii de la serviciile de imigrare își rumegă guma de zile mari…

Din portul uriaș răzbate un vacarm teribil. Peste tot sirenele mugesc, huiesc, chelălăie{104}…

— America, face Pinaud cu ochii lui urduroși larg deschiși.

— America, repetă Bérurier în extaz… Nici nu mi-aș fi închipuit că într-o bună zi…

Nici eu nu mă pot împiedica să nu suspin… America… E ceva! Un șoc puternic, ce mai! Un contact! O întâlnire! Asta-i America… Tentaculară, halucinantă, extraordinară!

Lumea tace impresionată… Peste tot aparatele de fotografiat intră în funcțiune. Fiecare vrea să imortalizeze clipa… Da, mai târziu își va pierde din realitate, va deveni ca un vis improbabil, mai diafan ca ceața răsăritului de soare.

— Să urcăm pe puntea de sus, e de părere Bérurier, o să se vadă mai bine…

Urcăm pe ultima punte, dinaintea pasarelei.

Într-adevăr, se vede mai bine… O imagine plonjantă asupra cheiurilor. Se zărește strada 48, cu taxiuri galbene și verzi, galbene și roșii, galbene și albastre… Oameni necunoscuți, negri, dane năpădite de gunoaie, ambalaje, pahare de carton…

În spatele nostru e spațiul destinat câinilor. Boxerul și pechinezul, înnebuniți de hărmălaia sirenelor, își aduc și ei contribuția personală. Simt confuz că se petrece ceva, că se apropie „America"…

— Sunt javre la bord? se miră Bérurier.

— Da, două, hai să le liniștim…

Intrăm în compartimentul pentru câini. Prezența noastră, efectiv, le reduce la tăcere pe cele două animale! Îmi amintesc de apariția Marlènei în ziua îmbarcării. Mi se pare că a fost tare demult…

Și apoi, fără să fi vrut, încep să gândesc… Îmi pun întrebări care nu mi-au venit până acum în minte. De exemplu, cum se face că o fată care avea de îndeplinit o misiune așa delicată a avut curajul să-și permită o repriză de amor?

Acestei întrebări îi opun un răspuns valabil…

Pentru că nu avea încredere în mine.

O.K.![105]

De ce nu avea încredere în mine? Prin nimic nu puteam atrage atenția pasagerilor…

Îl mângâi pe viteazul boxer printre gratii… *Da, îmi dau seama. Ceea ce i-a trezit bănuielile a fost un fapt anodin, accidental… O întâmplare!*

S-a speriat să nu cumva să fiu polițist, când m-a văzut în

compartimentul câinilor!

Compartimentul câinilor! Oare nu era ăsta o anexă a cabinei ocupate de Marlene? O anexă pe care n-am scotocit-o?

Scot sezamul din buzunar.

— Ce tot faci acolo? mă întreabă Grasu, văzându-mă că deschid boxa javrei celei mari.

— Mi-a venit o idee. Ține tu cățelușul până ce-i explorez cușca…

— Molo, tipule! Și dacă-și înfige colții în fundul meu?

— Ai să mergi la infirmerie, îl liniștesc eu…

Deschid. Întind mâna ca să apuc de zgardă câinele, fiindcă animalul, adulmecând libertatea, vrea s-o zbughească *out*! Béru îl ia în primire, ceea ce mă lasă să acționez nestingherit.

— Ia uite ce cățeluș cuminte, îl ia Béru cu zăhărelul…

Grasului îi e frică de el… Popul lui nu-i o piesă de muzeu, totuși ține la el.

— Da sigur, gungurește el… nu-i așa că ești cuminte, cuțulache… Hai cu tata, cuțu, cuțu…

Băiat de comitet, boxerul îi trage o limbă peste bot.

Bérurier, convins că nu-l mai amenință nici un pericol, începe să-l mângâie.

Între timp, eu explorez vasta cușcă. În afara străchinii pentru mâncare, a recipientului de zinc pentru apă și a câtorva surplusuri canine, nu mai găsesc nimic…

— Care-i rezultatul? mă întreabă Pinaud.

— Zero!

Mă pregătesc să bag din nou câinele în boxă, când Bérurier scoate o exclamație.

— Au, m-am înțepat în nenorocita asta de zgardă plină de cuie, bodogăne el. Ce idee să pui așa ceva la gâtul unui animal. Mai ales că nu-i rea deloc javra asta!

Stăpânit de o nouă idee{106}, scot zgarda câinelui. Un zâmbet radios îmi ilumineză fața de june prim. Pielea zgărzii e burdușită anormal… Foșnește sub degete și descopăr o cusătură ciudată pe muchea ei.

— Dă-mi cuțitul tău, Grasule.

Fac o incizie în acel loc.

În interior se află niște documente… Foiță de hârtie răsucită strâns și acoperită cu desene cabalistice: planurile! Le arăt descoperirea asociaților mei.

— Ia priviți aici, copii!

— Documentele? întreabă Bérurier.

— Și totodată dovada geniului meu.

Grasu se ține de bancuri.

— Ar trebui să te blindezi ca să reziști loviturilor de grație pe care ți le tragi, altminteri s-ar putea s-o încurci!

— Deci, rostește Pinaud, dacă înțeleg eu bine, triumful e pe toată linia!

— În orice caz pe *French Line!* declar eu doct.

Grasu nu mai râde. Se gândește la americanca lui, care se va remărita cine știe pe unde. Poate și la madam Bérurier care se mărită *ad interim*{107} la domiciliu în timpul absenței lui.

— Cât e ceasul? mă întreabă el.

— Zece.

— Asta înseamnă cât la Paris?

— Cinci, cred…

Se gândește o clipă cu ochii fixați pe boxer.

— Nevastă-mea trebuie că doarme, rostește el succint strivind o lacrimă; întotdeauna le soilește după o noapte de dragoste!

SFÂRȘIT (THE END)

versiune eBook [1.1]
20 nov. 2018

{1} Vedeți, am simțul conciziunii. (n. a.)

{2} *Deibler* - călău francez. (n. tr.)

{3} Opticieni, autori ai unei cărți întitulate „*Nu mă privi cu gura plină*". San Antonio

{4} O imagine puțin originală, recunosc, dar vă rog să mă iertați fiindcă tare-mi plac boii. De altfel, sunt niște animale deseori la modă. Sunt nostalgici de parcă ar fi pierdut ceva de mare preț. Dar, ceea ce pare să le asigure o perfectă seninătate, e gândul pe care într-o bună zi vor reuși să-l coacă. Mai ales sub acest aspect Pinaud are psihologia boului. (n. a.)

{5} Nu pot vorbi de celelalte, pentru că n-am îndrăznit niciodată să deschid acest onorabil ziar. (n. a.)

{6} A nu confunda cu consomeul de curcan. (n. a.)

{7} Marcă de sare. (n. tr.)

{8} Ceea ce, fără discuție, e mai convenabil decât să ratifici legea privind noile impozite. (n. a.)

{9} Doar citind replici ca acestea va putea și André Roussin* să înțeleagă că ceea ce ne desparte de Molière nu-s numai cei trei sute de ani. (n. a.) [* *André Roussin* (1911-1987) autor dramatic francez. (n. tr.)]

{10} Toți spionii sunt așa. A ajuns la ei deformație profesională. (n. a.)

{11} Dacă și după o frază ca asta considerați că sunt neacademizabil, înseamnă că ați învățat să citiți după cartea de telefon. (n. a.)

{12} Ghetuțe de zăpadă - limba engleză în original. (n. tr.)

{13} Unii s-ar putea să considere simțul meu de comparație exagerat… Acelora le-aș răspunde pertinent și cu apropouri: „Ei și?" În unele cazuri trebuie să-i spui pisicii pisică, dar în altele s-ar putea să-i zici și mâță. (n. a.)

{14} Vers din imnul național francez. (n. tr.)

{15} Prindeți-vă puțin ce pudoare scriitoricească dețin. Plecând de la acest considerent filozofic, aș fi putut să vă servesc un cuplet aprofundat în toată legea… Dar, în loc de asta, îmi continuu imperturbabil narațiunea! Conștiința profesională înainte de toate. Bun, acum urcați, vă aștept! (n. a.)

{16} Apropo de barieră, cât de convențională ar fi cea denumită socială, un bărbat demn de acest nume nu trebuie să ezite niciodată să sară peste ea, mai ales dacă femeia de pe partea cealaltă merită deplasarea (n. a.)

{17} Felix-Antoine-Philibert Dupanloup, episcop de Orléans, celebru pentru susținerea liberalismului bisericii. A fost un membru foarte activ al clerului și membru al Academiei Franceze. (n. a.)

{18} Pasăre mică, asemănătoare vrabiei, care trăiește în regiunile calde ale Africii, Arabiei și Indiei (n. tr.)

{19} Maladie care se manifestă prin căderea părului. (n. tr.)

{20} Dacă nu pricepeți, înseamnă că ați devenit poate bărbați de-adevăratelea! Nu-i nici un rău în asta, trebuie făcut orice ca să poți schimba lumea. (n. a.)

{21} Léon Blum (1872-1950) - om politic francez, membru al partidului

socialist (n. tr.)

{22} Nu, nimic! (n. a.)

{23} Cum spunea unul dintre cei mai iluștri confrați ai mei. (n. a.)

{24} În text: dare-dare, (ceea ce înseamnă repede, urgent) aluzie la numele autorului: Frédéric DARD. (n. tr.)

{25} Ați remarcat ortografia lui Bile? Nu întâmplător am pus un e mut în locul celui de-al doilea „l", faptul caracterizează personajul. Dacă aș fi vrut într-adevăr să fac un joc de cuvinte, aș fi procedat altfel. Numai că nu merită să ratezi un premiu Goncourt pentru o nimica toată. (n. a.)

{26} În realitate, el spune: Mă editez pe cont propriu. (n. a.)

{27} Totuși cu condiția să fiu cometă! Cum spun gurile rele! (n. a.)

{28} De ce „abundentă" m-ați întrebat? Fie. Dar stați așa, de ce nu? (n. a.)

{29} Culmea autocontrolului nu-i oare să te cenzurezi pe tine însuți? (n. a.)

{30} Ceea ce-i un fel de a vorbi, natural. (n. a.)

{31} Viconții serioși fac prietenii serioase! (n. a.)

{32} Jules Mazarin(1602-1661) - prelat și om de stat francez, de origine italiană (n. tr.)

{33} Această frază lamartiniană vă demonstrează că mă pot lansa în toate genurile literare. (n. a.)

{34} Nimic nu se sfâșie mai ușor ca noaptea. (n. a.)

{35} Lutèce - fosta capitală Parisii, al cărei amplasament corespunde cu centrul Parisului de azi. (n. tr.)

{36} De acord, e din Vermont, ceea ce nu înseamnă că toată lumea are de unde să știe. (n. a.)

{37} Păcat că nu mi-am păstrat ciornele după modelul mătușii Sévigné, nu-i așa? Dintr-un foc, aș fi încurcat-o și eu! (n. a.)

{38} Iertați-mă când fac pleonasme! (n. a.)

{39} Bovină din țările tropicale cu o cocoașă de grăsime pe greabăn. (n. tr.)

{40} Hapciu-hapciu: locuțiune intraductibilă în limba franceză. La origine nu se pronunță, ci se strănută. Ca urmare a descoperirii aspirinei și-a făcut apariția în vorbirea curentă. (n. a.)

{41} Celebră închisoare americană. (n. tr.)

{42} Vedeți, sunt ca ăia care cultivă legume după metode intensive: fac caz de cultura mea. Tare e frumoasă franceza. Dacă n-ar fi existat, cred că m-aș fi apucat să desenez. (n. a.)

{43} Cine nu-i meloman să se abțină. (n. a.)

{44} Eu sunt călăul jocurilor de cuvinte. (n. a.)

{45} Când ai vocea gata tăiată mărunt, adaugă un gălbenuș de ou, sare, piper și un strop de oțet. Apoi, expune-o la soare ca să obții o voce napolitană sau coboar-o în pivniță, dacă visezi să ai o voce de bas. (n. a.)

{46} Creșterea exagerată a glandelor mamare. (n. tr.)

{47} Nu-i chel cine poate! Mereu dau peste Vermot, proaspăt și parizian. (n.

a.)

{48} Unul: frate cu nea Ion și văr primar cu Cutărescu. (n. a.)

{49} Titan revoltat împotriva zeilor olimpieni și pedepsit de Zeus să țină pe umeri bolta cerească. Conform unei alte tradiții, Atlas ar fi fost împietrit de către Perseus, fiind transformat în stâncă la vederea chipului Meduzei. (n. tr.)

{50} Ceea ce-i mult mai comod. (n. a.)

{51} Salturi la fel de extraordinare ca cele executate de titlurile de trezorerie. (n. a.)

{52} Ponson du Terrail (1829-1871) - scriitor francez, maestru al romanului foileton. (Autorul se joacă, inversând sunetele) (n. tr.)

{53} Dacă mai găsiți și altele sunt amator. Adresați toate propunerile lăptarului mei, care va lua măsurile de rigoare. (n. a.)

{54} Eram gata să-l uit pe ăsta. (n. a.)

{55} Sceptru de bufon cu un cap împodobit cu tot felul de zorzoane. (n. tr.)

{56} Fără a fi bârfitori, să ne amintim în trecere că Bérurier e polițistul cel mai încornorat din Franța. Are chiar și o decorație pentru despăgubiri de război. (n. a.)

{57} Și dacă acest fel nu vă e pe plac, puteți alege între a merge să faceți dragoste sau să vă fierbeți un ou. În cea de a doua eventualitate să nu care cumva să uitați că francezilor le plac moi, ouăle! Da, Moi cu M de la Guy. (n. a.)

{58} Pentru Bérurier, cornul e materialul cel mai indicat. (n. a.)

{59} Cum spunea Byron: cazurile disperate sunt cazurile de picior bont. (n. a.)

{60} Transpunerea unor imagini colorate de porțelan, hârtie, etc. (n. tr.)

{61} Tricotate din lână Pingouin. (n. a.)

{62} Dotat cum sunt, ar trebui să scriu și cărți. (n. a.)

{63} O pardoseală se spală întotdeauna cu apă din belșug. (n. a.)

{64} Troyes (cu pronunția asemănătoare cu Troia antică) e capitala departamentului Aubes, 158 km la sud-est de Paris. (n. tr.)

{65} Știu, e idiot, dar mă relaxează! (n. a.)

{66} Comparațiile de acest fel l-au determinat pe Voltaire să zică: San-Antonio e „*Balzacul mahalalelei*". (n. a.)

{67} Unii au chiar și pe față (n. a.).

{68} Charles Linderbgh (1902-1974) - aviator american care a traversat fără escală Atlanticul în 1927 (n. tr.)

{69} Are suficiente aptitudini în vederea realizării acestei metamorfoze. (n. a.)

{70} Unde ați vrea, mă rog, să-l poarte? (n. a.)

{71} De vânzare la New-York în toate farmaciile care se respectă. (n. a.)

{72} În 1927 am obținut premiul celui mai frumos prunc din Franța. (n. a.)

{73} Brânză preparată în Italia, în interior cu mucegai albăstrui. (n. tr.)

{74} Vă doresc un Crăciun fericit (limba engleză în original). (n. tr.)

{75} Actor american cu chelie. (n. tr.)

{76} Nu-i nostim, bandă de constipați? (n. a.)

{77} Sărbătoarea națională a francezilor. La 14 iulie 1789 a căzut Bastilia, marcând începerea unei noi ere în istoria Franței. (n. tr.)

{78} „Apendicele care-mi servește la detectarea mirosurilor!" Nu-i o exprimare elegantă? Și când te gândești că totul s-ar fi putut reduce la trei litere, iar tu la cinci. (n. a.)

{79} Înșiruire de cuvinte cu repetarea insistentă a sunetului „t" (ceaiul meu ți-a luat tusea). (n. tr.)

{80} Comună din Franța, cu 5716 locuitori. Una dintre numeroasele persiflări, caracteristice autorului. (n. tr.)

{81} Joc de cuvinte insinuant: Sunt o sfântă sau, conform pronunției: sunt însărcinată. (n. tr.)

{82} Kama Sutra, tratat al artei iubirii, scris în sanscrită între sec. IV și VII (n. tr.)

{83} Autorul exploatează similitudinea de sunete dintre acnee - maladie a adolescenței - și opera *Lakmé* a lui Léo Delibes. (n. tr.)

{84} Autentic (n. a.).

{85} Cum zicea Charpini: „Eu cunosc toate firmele bune" (n. a.)

{86} Așa cum le place deputaților noștri să se exprime, ăștia care împroșcă de pomană. (n. a.)

{87} Un anume *Adam*. Nevasta lui era foarte geloasă. În fiecare seară, înainte de culcare, îi număra coastele. (n. a.)

{88} Jean Cocteau (1889-1963) - scriitor francez (n. tr.)

{89} Joc de cuvinte intraductibil între „sus" (*haut*) și „jos" (*bas*) care înseamnă în franceză și ciorapi. (n. tr.)

{90} Dwight David Eisenhower (1890-1969) - general și om politic american președinte republican al Statelor Unite între 1953-1961. (n. tr.)

{91} În traducerea lui Ellery Gouine. (n. a.)

{92} Asta place femeilor (n. a.)

{93} Inclusiv pe cea transatlantică. (n. a.)

{94} O multitudine de opere care, toate au prețul lor… independent de cel imprimat pe spatele copertei. (n. a.)

{95} Emil Zátopek (1922) - atlet cehoslovac, triplu campion olimpic la alergări în 1952. (n.r.)

{96} Cum se spune prin romanele bine scrise. (n. a.)

{97} Ce naiba, sper să nu fie daltoniști printre voi! Îi propusese bonei să-și pună lucrurile în bagajele ei, pentru că valizele Marlènei erau pline de jucăriile lui Aminouche. (n. a.)

{98} Să nu uitați că Montesquieu, într-un mare strigăt persan, a spus despre

mine că sunt un acrobat al vorbirii. (n. a.)

{99} *Auguste Bartholdi* (1834-1904) - sculptor francez, autorul statuii Libertății din Portul New York. (n. tr.)

{100} Autentic. (n. a.)

{101} Și mai autentic! (n. a.)

{102} Regiune din Germania, străbătută de fluviul Rhin, puternic industrializată. (n. tr.)

{103} O imagine gen praf în ochi! (n. a.).

{104} Sunt vestit pentru varietatea vocabularului meu. (n. a.)

{105} Iată că suport și eu influența atmosferei! (n. a.)

{106} Am atâtea că mă văd obligat să le dau numere de ordine. (n. a.).

{107} *ad-interim* - Care ține locul titularului, care este provizoriu; interimar. *Ministru ad-interim*.